spín

turun science fiction seura ry.

12 mk 4/1989

SPIN 4/1989
ISSN 0785-2851
45. lehti
13. vuosikerta

Irtonumero 12,-
Jäsen- ja tilausmaksu: 40,-/1989
50,-/1990
Ps-tilille TU 5295 71-3

Julkaisija:
Turun Science Fiction Seura ry.
PL 538
20101 Turku

Puheenjohtaja:
Harri Haarikko

Toimitus:

Päätoimittaja:
Ben Roimola
YO-Talo 1 A 511
20500 Turku
Puh: 921-513925

Erikoistoimittajat:
Jaakko Kankaanpää
Sauli Santikko

Taitto:
Ben Roimola

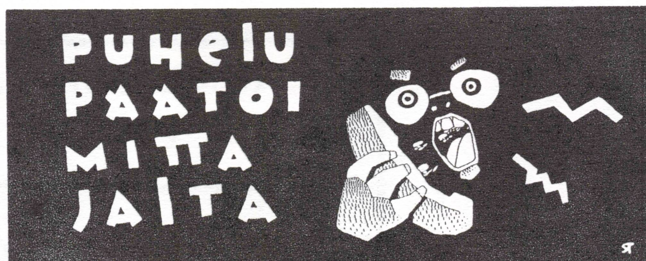
Painopaikka:
Painosalama Oy
Turku

Painos noin 450

SISÄLTÖ:

KUVITUS:

SPINissä esitetyt mielipiteet ovat ainoastaan kirjoittajien omia mielipiteitä eivätkä välttämättä edusta Turun Science Fiction Seura ry:n kantaa.

Tervetuloa vuosikymmenen viimeisen SPINin pariin joka ilmestyykin jo uuden vuosikymmenen puolella.

Tervetuloa, ja hyvästi. Tämä on nimittäin viimeinen SPIN jota minä ohjaan, seuraavasta numerosta ruoriin astuu uusi kapteeni: Pasi Neva.

Turun Science Fiction Seura ry:n yhdeksänkymmentäluvun ensimmäinen hallitus ja puheenjohtaja valittiin seuramme syyskokouksessa täällä Turussa 14.10.1989. Puheenjohtajaksi valittiin **Mika Laaksonen** (katso kuva SPINin viimenumerosta sivulta 27), hallitukseen valittiin: **Juha Jalonen**, **Jouka Mattila**, **Pasi Neva**, **Ben Roimola**, **Kaisa Wuorinen** ja **Tero Ykspetäjä**. Tällä tuoreella hallituksella onkin tuoreet ideat ja niinpä seuran toiminnassa on tänä vuonna odotettavissa uudistuksia.

Uuden hallituksen päällimmäisenä tavoitteena on SPINin uudistaminen ja Turun alueella tapahtuvan toiminnan lisääminen.

SPIN ensin: Lehti tulee ensi vuonna ilmestymään ainakin neljä kertaa, mutta numeroiden ulkonäöstä ei vielä voi sanoa mitään. Tämänhetkisten suunnitelmien mukaan SPINin yhdestä numerosta tehdään Turbotimanttimegasuperhyperlaserekomahtsi numero joka iskee kuin miljoona aliensia (eli: uusi koko (A4?), nelivärikannet, sivuja toistasataa ja jutut sen mukaan); kun taas lopuista numeroista tulee sitten mitä tulee (ehkä vain jäsenkirjeen tapaisia, ehkä parikymmensivuisia monistenippuja).

Toiminta: Toimintaa suunniteltaessa on tavoitteeksi pistetty Turun Sarjakuvakerho ry:n (ja usean muun turkulaisen kulttuuri-instanssin) kanssa järjestettävä sarjakuvatapahtuma ja jonkinlainen sf-elokuvatapahtuma.

Sarjistapaus on jo niin pitkällä että päivämääräksi on lyöty lukkoon 22-25.2.1990 ja ohjelmaan kuuluu mm. ulkolainen (ranskalainen?) sarjisvieras, Tenavat-näyttely, Seksiä sarjakuvissa -näyttely, originaali -näyttelyitä, elokuvaesityksiä, keskustelutilaisuuksia ja jonkinlaista hummailua sarjakuvien merkeissä (tyyliin Finconin illanistujaiset). Turun sf-seuran tehtävänä on yrittää pistää pystyyn suomalaisen sf & f -sarjakuvan (originaali)näyttely ja jokin paneeli (tyyliin Finconin Tissejä vai taidetta).

Elokuvatapahtuman päivämäärä on vielä avoin (ilmeisesti joskus syksyllä; joo, olemme huomioineet Confictionin!). Tarkoituksena olisi yhden viikonlopun aikana esittää viisi scifi ja fantasiaelokuvaa niin että valikoima olisi mahdollisimman monipuolinen (oikein kunnon sillisalaatti, siis). Kyseessä on siis elokuva tapahtuma ei mikään videoilta, ja jäsenethän saavat tietenkin alennusta!

Kaikki on viimekädessä rahasta kiinni! Ellemme saa Turun kaupungilta (ynnä muilta) kunnon avustuksia ja ellette te maksa jäsenmaksua niin hallitus (tai ainakin sihteeri=moi [son ranskaa ja tarkoittaa MINÄ]) nostaa seuran tilille kertyneet roposet ja lähtee Neitsytsaarille, että silleen!

Cyberpunk hommelit ovat edennet jo siihen pisteeseen että arvon (kohta entisen) päätoimittajannekin saa jo verkon poimuista kiinni. Sähköpostia (myös SPINiin tarkoitettuja juttua, aion kuitenkin jatkaa toimituksessa, niinkuin koko loppuhallitus ja puh.joht.kin) voi lähettää jollakin seuraavista osoitteista (Internetissä) **BROIMOLA@abo.fi**, (Earn/Bitnetissä) **BROIMOLA@finabo** tai (Decnetissä) **abovax::BROIMOLA**.

Juu, ja osoitteenmuutoksetkin voi nykyään lähettää verkkoa pitkin suoraan kortistonhoitajallemme: **TYKSPETAJA@kontu.utu.fi**.

Innokkaille keräilijöille ja historioitsijoille tiedoksi: Tämä SPIN on todellakin numero 45 (vaikka viimenumerossa oli luku 43). SPINin numeroinnissa tapahtui pieni moka numeron 36 (3/87) kohdalla joka vahingossa sain numeron 35. Tämä moka korjataan tässä ja nyt. Noin!

Kuusikymmentä sivua on aika paljon SPINiä viimeksi tämmöinen paksukainen tehtiin kymmenvuotis juhlaa varten. Kuusikymmentä sivua on niin paljon (ja A5 niin pieni koko) että lupaamani Anne Strengin mahtava sarjakuva jää julkaisematta (siirtyy mahdollisesti ensivuoden mahtiSPINiin).

Tottakai tälläkin numerolla on teema! Teemana on jaetut maailmankaikkeudet ja SPIN ylpeänä esittääkin ensimmäisen suomalaisen jaetun maailmankaikkeuden: Viimeisen kaupungin! Hommelia käsitellään sivulta 34 alkaen.

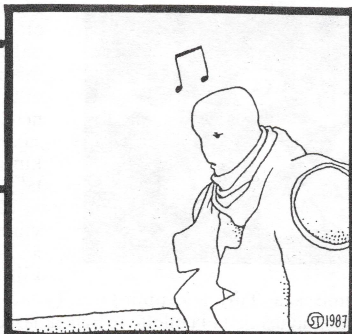
Muuta? Hmm, jos kiinnitätte huomiota joissakin teksteissä viitattaviin päivämääriin (lokakuu) ja juhliin (joulu) niin muistakaa että tämän SPINin alunperin piti ilmestyä ennen joulua. Jos homma häiritsee, niin warpatkaa!!

on loppukiitosten aika: Kiitos Harrille pitkästä ja hyvästä puheenjohtajakaudestaan, kiitos erikoistoimittajille ja muille avustajille kärsivällisyydestä & matskusta, kiitos minulle joka tämän väänsin kasaan ja hyvin paljon kiitoksia sinulle joka maksoit jäsenmaksusi!

Mulla ainakin oli kivaa!!

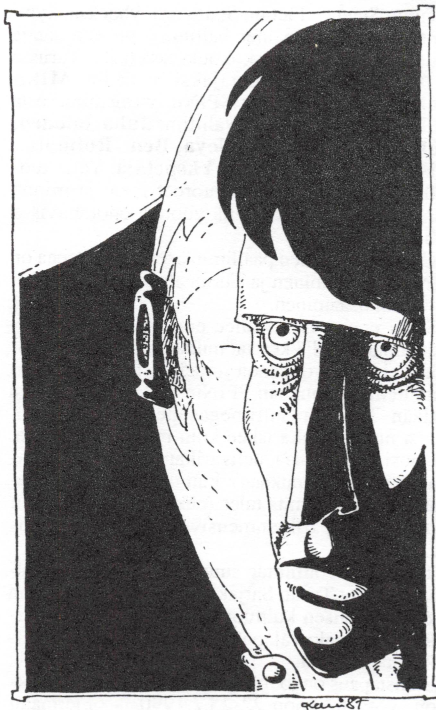
Ben

Turussa 7.1.1990 kello 17:18.

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

Harri Haarikko

Minun kai pitäisi kirjoittaa jonkinlainen tilinpäätös puheenjohtajavuosistani, mutta en osaa tehdä sellaista, koska kaikki yksityiskohdat ovat liian lähellä enkä halua vielä katsoa taaksepäin. Itselleni riittää että Yhdistys, Spin ja Atorox säilyvät hengissä.

Neljä vuotta. Se on kuudentoista Portin, Tähtivaeltajan sekä Aikakoneen mittainen reissu. Se on myös kolmen suomalaisen conin, neljän piknikin ja lukemattomien viinahuuruisten kokousten, juhlien, tapaamisten ja matkojen hullunmylly. Kaikkialla halusin edustaa Turun Science Fiction Seuraa. Aloin tappaa kiinnostustani koko fandomiin. Nyt osallistun mihin huvittaa.

Tästä eteenpäin seuraa ja lehteä ohjaavat nuoret ja ennakkoluulottomat aktivistit toisille raiteille ja hyvä niin, koska toiminnan takana on nyt enemmän potentiaalia ja rohkeutta kuin koskaan aikaisemmin. Tähän on helppo lopettaa. Morjens, nähdään!

Seminaari-illat jatkuvat!!!

Tule heittämään juttua Turun mielenkiintoisimpien alieneiden kanssa!
Ravintola Seminaarin kabinettiin (Rehtorinpellonkatu 4) kokoontuu joka kuukauden toisena perjantaina kello 18:00 alkaen epämääräinen joukkio scifistejä, fantasteja, sarjisteja, roolisteja, splatteristeja sun muita! Tule sinäkin mukaan!! Kaipaamme uusia kasvoja ja juttuja (tuoreesta verestä puhumattakaan hähääää...)!

Seminaari kokoontuu lähitulevaisuudessa seuraavina iltoina:
9.2, 9.3, 13.4, 11.5, 8.6, 13.7 ja sitä rataa.

23.11.1989

SF-lehdissä julkaistavaksi

V.H.T.N.H.

Haluamme täten tehdä tiettäväksi, että Vanhain Herrain Tieteiskirjallisuuden Nautiskelu Huone (Ye Olde Cavaliers Finnish Scientifiction Boozing Guild jne.) on perustettu Turun kaupungissa 14.10.1989.

Huone ei edusta taantumuksellisia, kaunaisia ja ennakkoluuloisia voimia, vaan me seuraamme avoimin mielin tieteiskirjallisuutta, osallistumme, vaikutamme ja yllätämme, mutta me osaamme myös nautiskelun taidon, mihin jo seuramme nimi meitä velvoittaa.

Vanhain Herrain Huone on riippumaton muista tieteiskirjallisuuden alan yhteisöistä, eikä se ota kantaa niiden sisäisiin tai yhteisöjen välisiin asioihin myötä- eikä vastamäessä.

Vanhain Herrain Tieteiskirjallisuuden Nautiskelu Huoneen vilpittömänä tarkoituksena on vaalia tieteiskirjallisuuden harrastamisen katoavia perinteitä ja toimia ryyteettömästi vastapainona perinteiseen harrastustoimintaan tunkeutuneille revolutionistisille ilmiöille. Huoneen jäsenyyteen pääsee ainoastaan kutsulla.

Kunnioittavasti

Harri Haarikko

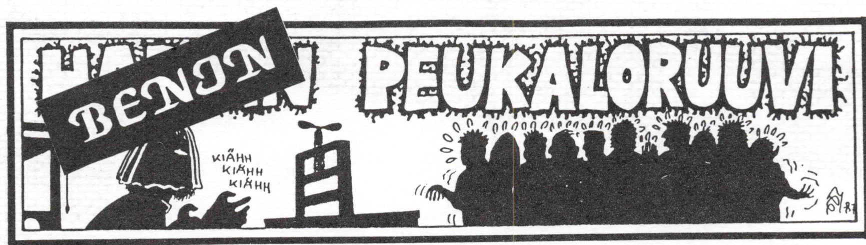
Kari Mäentaka

Pekka Virtanen

Juha Salminen

Boris Hurtta

Pekka Markkula

Harrin kiusattua jo tarpeeksi monia syyttömiä tällä inferanaalisella kidutusvälineellä oli aika antaa miehen maistaa omaa lääkettään. Ei muuta kun peukaloruuvi pöydälle, Harrin peukut ruuviin ja nauhuri päälle.Kidutus tapahtui päätoimittajan luksusasunnossa Turun keskustassa 31.10.1989.

Ben Roimola: Mitä kuuluu Harri Haarikko?
Harri Haarikko: Olo on vähän sekava. Perusfiilis on tietenkin huojentunut ja helpottunut, mutta toisaalta tulevaisuus arveluttaa ja pelottaa... mutta kaiken kaikkiaan olo on ihan normaali.

BR: Olit sentään Turun sf-seuran puheenjohtajana neljä vuotta, miltä tuntuu jättää seura näin pitkän ja aktiivisen puheenjohtajakauden jälkeen?
HH: Kyllä se tuntuu hyvältä, on mukava lopettaa. Kyllä tuohon hommaan ryytyy. Mä luulin vielä vuosi sitten kun mä aloitin tämän viimeisen puheenjohtajavuoden, että hyvinhän tässä nyt vielä jaksaa, mutta kyllä tämä viimeinen vuosi oli aika tuskallista. Välillä mä kyllästyin ihan kokonaan tähän hommaan. Kyllä se väsytti, tuntui kertakaikkiaan ettei jaksa eikä huvita.

Ei se vaikuttanut asiaan oliko niitä vuosia neljä vai olisiko niitä ollut kymmenen tai vain yksi, yksinkertaisesti hommaan vain ryytyi, että kyllä tuntui mukavalta lopettaa.

BR: Tämä ryytyminenkö se perus syy tähän lopettamiseen oli? Sinähän olisit varmaan voinut jatkaa puheenjohtajana vaikka koko loppu ikäsi.
HH: Se juuri! Tämän viimeisen vuoden aikana mä tunsin ettei mulla ollut oikein mitään enää anettavana. Siihen tietysti vaikutti sekin, että nyt mä valmistuin ja hiukan tulee muita kuvioita eteen.

Kaikkia aikansa. Mä tunsin että mun aikani on jo ohi tässä hommassa ja olen sitä mieltä edelleenkin. Olisin kukaties voinut lopettaa jo aikaisemmin, tää viimeinen vuosi oli jo ihan turha.

BR: Miltä tämä Turun scifiseuran uusi linja tuntuu?
HH: Mä olin ajatellut aikaisemmin, että kun mä lopetan niin mä annan jotakin mielipiteitäni. Sen verran mä nyt älysin aikaisemminkin etten mä mitään ohjeita teille mene sanomaan. Mutta ajattelin että jotakin mielikuviani ja mielipiteitäni kerään tästä hommasta.

Mutta, mutta... se olisi ehkä ollut tarpeen ainoastaan siinä vaiheessa jos tämä, sanotaan sitä nyt sukupolvenvaihdokseksi, sukupolvenvaihdos olisi muodostunut vaikeammaksi, mutta nythän tämä oli loppujenlopuksi valtavan helppo ja yksinkertainen prosessi. Näinhän sen pitääkin käydä. Juuri tätähän me Hurtan kanssa puhuttiin viime peukaloruuvissa: näin sen vaihdoksen täytyy tapahtua: uuden linjan on pakko mennä aivan muuaalle. Niinhän se on oikein ja niin sen pitää mennä; ja nyt kun seura lähtee näin eri suunnalle niin hyvä asiahan se on. En mä ollenkaan pidä sitä pahana, en mä välttämättä sitä usko että tämä onnistuu, mutta näin on hyvä!

BR: Sinua ei pelota jättää seuraan matkalla tällaiseen uuteen suuntaan?
HH: Ei. Jollakintavalla olisi ollut huonompi ratkaisu jos se olisi jatkunut ihan samalla tavalla. Mun mielestä on hyvä näin!

Tietysti se vaatimaton toive mulla on, että seura sentään jatkuu. Mulla oli pää-ajatuksena että SPIN tulisi säilymään, mutta säilyyhän se tietysti vaikka muotoaan muuttaakin. Ja yhdistyksen säilyminen on toinen, että kyllä meidän tulisi, tai teidän, tulisi yhdistys pitää hengissä. Jos ei muuten niin sen takia, että kukaties tulevaisuudessa ajat on paremmat, jos ei nyt välttämättä niin hyvin menisikään. Ja varmasti yhdistys tulee säilymään; jatkuvuus on pääasia.

BR: Miltä Turun sf-elämä muuten vaikuttaa? Onko Turun sf-seuralla mitään anettavaa turkulaisille vai ollaanko me vain seura joka nyt sattuu olemaan Turussa?
HH: Musta vaikutti pääosan siitä ajasta kun mä olin puheenjohtajana ja sitä ennenkin, että täällä oli hiljasta, mutta silloin ei ollut näitä paikallisia kokoontumisia. Kun vertaa näitä viimeisiä vuosia niihin edellisiin vuosiin niin kyllä ne tuntuivat aika pysähtyneisyyden ajalta. Nythän täällä on alkanut tapahtua!

En mä tiedä pystyykö meidän yhdistyksemme mitään sen enempää tarjoamaan turkulaisille kuin Tampereen seura taperelaisille tai Helsingin seura helsinkiläisille; se tarjoaa väylän harrastaa tieteiskirjallisuutta ja se riittä, se on yhdistyksen tehtävä.

Kyllähän täällä tapahtuu! Nyt tuntuu siltä että meidän Seminaari ja te yleensäkin olette saaneet valtavasti uusia jopa aktiiveja tähän mukaan. En mä

tiedä miksei niitä tullut aikaisemmin, mikä tässä ajassa nyt sitten on erilaista kuin sanotaan kolme vuotta sitten, onko se ainoastaan tämä Seminaari? En mä usko että sekään riittää syyksi, mutta meidän Seminaaritoiminta on mun mielestäni aktiivisempaa kuin esimerkiksi Tampereen kantis; tietysti me Helsingille hävitään, mutta kyllä mun mielestäni Turku on suomalaisen scifi-harrastustoiminnan kakkoskaupunki ja siitä tulis lähteä.

BR: Niin onhan tää sentään scifi-kulttuurin kehto.
HH: Hmmm... On, mutta niinkuin sä itsekin olet sanonut: mitä niistä perinteistä, eihän ne mihinkään velvoita. Niinhän se on, menneet on menneitä; jos niihin jää niin sinne kyllä hukkuu.

BR: Joo, pelkäätkö itse hukkuvasi nyt kun siirryt puheenjohtajasta rivijäseneksi? Sinähän putoat Turun sisimmän scifi-sisäpiirin ulkopuolelle.
HH: Niin, mun tarttis muuten maksaa jäsenmaksukin vissiin nyt sitten jatkossa.
(naurua)
BR: Niin, aika radikaali ajatus!
HH: Tähän liittyy yksi pelko joka mulla on ollut: mähän olin suunnitellut oman... joku luova tulevaisuus on väärä sana koska mä en osaa mitään luoda, kirjoittaminenkin se vähä mitä kirjoitan on niin helvetin vaikeaa, mutta sanotaan että tämmöisen tuottoisan tulevaisuuden mä olin laskenut sen varaan, että SPIN tulisi jatkamaan suurin piirtein siinä muodossa kuin nytkin. Eli että voisin edelleen tehdä peukaloruuvia ja tätä uusittua kirjaesittelypalstaa, mutta nyt kun näyttää siltä ettei niille enää SPINissä tilaa löydy niin arveluttaa että miten nyt käy?

En mä nyt tietysti scifi-porukasta usko putovani koska mä tunnen ihmiset kuitenkin henkilötasolla ja tulen vielä liikkumaan porukoissa.

Mikä ihmeen sisärinki, sekin on niin sisäänpäin lämpiävä juttu että onko edes mikään tavoite, että siihen pitäisi kuulua?

BR: Siihenhän sinä olet tietenkin kyllä kuulunt kun olet ollut puheenjohtaja.
HH: Olen kuulunut, joo!
BR: Mutta eikö toisaalta tunnu ihan mukavaltakin kun voi mennä helsingin naamiaisiin sun muihin pelkäämättä kaikkien ajattelevan: siinä on Turun scifi-seuran Harri Haarikko?
HH: Joo nimenomaan. Tämä oli yksi asia mikä alkoi nyt viimeisenä puheenjohtajavuotena, tai jo aikaisemminkin painaa, että tämä Turun yhdistystouhu alkoi olla liikaa mun harteillani. Ja se ei enää tuntunut kivalta loppuvaiheessa.

Vapauttaa kun saa vastuun pois koska viimekädessähän vastuu yhdistyksen säilymisestä on puheenjohtajalla; ja oli varsinkin tämän pysähtyneisyyden ajalla koska se meidän hallituksemme jota mä yritin vetää kuin kivirekeä ei koskaan ollut kovin aktiivinen.

On kyllä kiva kun voi mennä ihan tavallisena harrastajana tapahtumiin ja aukoa päätään silloin kun huvittaa.

BR: Joo, mutta onko tämä nyt sitten loppujenlopuksi aivan totta? Tuskin olet nimittäin yhdestä seurasta päässyt kun jo toista perustat!
HH: Joo, niinpä. Se kuvaa mua vissiin aika hyvin.

Tämän Vanhain Herrain Tieteiskirjallisuuden Nautiskeluhuoneen keksimme Salmisen Juhan kanssa eräänä kertana Helsingissä ja me itse innostuimme siitä aika paljon. Oli mukava yllätys että saimme näin arvokkaita herroja tähän perustavaan ryhmään mukaan.

Tämä on sellainen, en tiedä mitä mä siitä sanoisin. Eihän me nyt kilpailemaan ryhdytä näiden establisoituneiden yhdistysten kanssa, mutta saa nyt nähdä. Tuntuu siltä että tästä kuitenkin tulee aktiivinen yhdistys mitä ei niinkään alunperin oltu suunniteltu.

Koska nytkin tähän huoneeseen jo nyt kuuluu aika hyviä ja tuotteliaita kirjoittajia niin se nyt ainakin on varmaa että me saamme oman fanzinen tehtyä; ja siitä tulee todennäköisesti aika kovatasoinenkin.

Kyllä me nyt jotakin aikaan saamme ja tulemme näkymään, mutta ei sellainen yltiöpäinen aktiivisuus ole meidän perusajatuksemme päin vastoin. Me olemme nimemme mukaisesti ja haluamme olla sellainen Vanhain Herrain yhdistys jossa me voimme kukaties sitten vain arvostella teitä muita.

BR: Montako teitä on tällä hetkellä?

HH: Nyt kun me tätä haastattelua teemme niin tämähän on vasta niin alkuvaiheessa että meillä on perustajajäsenet jota ovat: minä, Salmisen Juha, Boris Hurtta, Kari Mäentaka ja Virtasen Pekka eli viisi. Nyt olemme kutsumassa tähän mukaan näillä näkymin sanotaan kahta, korkeintaan kolmea jäsentä, tuskin kutsumme tässä vaiheessa vielä kolmea. Jäsenmäärämme jää varmaan hyvin pitkäksi aikaa alle kymmenen.

BR: Mitä te tällä fanzinella oikein aiotte tehdä? Kannattaako tällaista ruveta tekemäänkään? Sanoit että kovatasoinenkin vielä, eikö niitä juttuja kannattaisi tarjota näihin kunnon lehtiin sitten eikä tehdä jotain huru-zinejä?
HH: Me nyt koetamme osaltamme, että onko totista totta ettei täällä saa yhtään rahaa kerättyä scifillä.

BR: Jaha!
HH: Tätähän myydään siis...

BR: Myydään!? Kukas sitä nyt ostaisi, paitsi muut scifistit?
HH: Ei sitä varmaan muut ostakaan, mutta kyllä tätä scifi-porukkaakin on sen verran että luulisi nyt hitto soikoon Boris Hurtan, Virtasen Pekan, Salmisen Juhan ja sitten kutsumme siihen, mä en nyt vielä sano enempää nimiä koska tämä on nyt suunnitteluvaiheessa, mutta oletettavasti saamme vastaavanlaisia kotimaisia huippukirjoittajia ja kuvittajia siihen mukaan niin luulisi että tällaisten nimien tekemä lehti menisi ainakin scifi-piireissä kaupaksi!

Mutta meidän sääntömmekin kieltävät säännöllisen julkaisupolitiikan harrastamisen eli ei me mitään uutta lehteä perusteta. Tämä nyt tässä vaiheessa huvittaa, pääasiassahan Salmisen Juhaha on tämän fanzine-ajatuksen takana ja kun häntä se asia kiinnostaa niin tottakai hän saa meidän muiden täyden tuen.

Katsotaan nyt kuinka tässä käy! Painokustannukset ovat aika pienet täällä Turussa joten täällä se tehdään. Pieni painos, itse kasaamme koko homman ja pieni irtonumerohinta... tai suhteellisen pieni irtonumerohinta niin kyllä mä luulen että siitä jokunen markka jää meille käytettäväksi yhdistyksen tarkoitusperien mukaisesti...

BR: Nautiskeluun?
HH: Nautiskeluun niin!

Lehden aikataulun suhteen mä en osaa sanoa oikein mitään. Voi olla että se syntyy äkkiäkin, mutta kysymys on nyt siitä, että meillä ei ole vielä aivan tarpeeksi kirjoittajia ja jos niillä ei ole suoraan meidän lehteemme sopivia novelleja niin niiden kirjoittaminen vie aikaa. Mutta ensi kevättalvella varmasti.

BR: Sitten se nähdään joo.

Mennään oikein pitkälle ajassa taaksepäin: scifiguru H. Haarikon scifi-lapsuuteen, eli miten ajauduit scifi-virran vietäväksi?
HH: Mä olen siitä varmaan jossakin jo kirjoittanut. Se oli se normaali väylä: silloin kouluaikana nykyisen ala-asteen viimeisillä luokilla, siinä ala-asteen ja vanhan oppikoulun vaiheilla, eiks lapsilla silloin ole joku ahminta-aika. Mä luin siihen aikaan aika paljon ja mä tykkään että mä siinä kouluvaiheessa jo luin paljon näitä nuorten scifi-kirjoja: kaikki Osmo Ilmarit ja tämän Henri Vernesin sarjan ja mitä niitä sitten olikaan poikien toivekirjastossa.Kyllä mä luin niitä niin paljon kuin vaan.

Ja joskus 70-luvun alussa alkoi tuo WSOYn scifi-sarja ja mä olin silloin juuri sen ikäinen, toisella kymmenelläni, että mä luin paljon. Silloin mä aloin lukea niitä ensimmäisiä Asimoveja ja Clarkeja ja oppikouluaikana se jatkui. Mielestäni mä silloin jo tykkäsin scifistä.

Se että mä löysin tämän Turun seuran oli käännekohta. Se tapahtui lukiossa: äidinkielenopettaja näytti muistaakseni ensimmäisen kerran tätä Turun seuran lehteä. Se ei silloin vielä soittanut mitään kelloja päässäni, mutta silloin mä muistan SPINin ensimmäisen kerran nähneeni; eli milloin mä lukiossa olin joskus 70-luvun lopussa. No eihän SPINIä aikaisemmin ole ollutkaan. Mutta lukioaikana mä olin jo lukenut kahteen kertaan sormustarun, että kyllä mä silloin jo olin aika syvällä näissä syövereissä.

Armeijan jälkeen 80-luvun alussa mä liityin Turun sf-seuraan ja kävin ensimmäistä kertaa näissä kokouksissa. Silloin seura kokoontui Yliopistolla ja Gustafssonin Jaana, Hernejärven Pekka ja Kari olivat nämä aktivistit. Mä kävin monta kertaa vaan näissä kokouksissa enkä tehnyt mitään. Siitälähtienhän tämä touhu on ollut semmoista itseruokkivaa: mitä enemmän on ollut tässä touhussa mukana ja mitä enemmän on oppinut ihmisiä tuntemaan niin sitä enemmän on lukenut scifiä ja sitä enemmän se on alkanut kiinnostamaan. Olisi voinut kuvitella että päin vastoin olisi kyllästynyt tähän, mutta kyllä tämä on toiminut niin että sitä enemmän asia kiinnostaa mitä enemmän sitä on harrastanut.

BR: Sittenhän sinä olit SPINin vastaavana toimittajanakin, mitä teit SPINille?
HH: No, Kari on siitä ollut mulle katkera tähän päivään saakka, että mä kielsin käyttämästä noita lainattuja kuvia...
BR: Ai sun ansiotako se on...
HH: ...SPINissä. Rupesin käyttämään pelkästään kotimaisia kuvittajia. Ja sitä Kari motkottaa että kyllä ne varastetut kuvat olisivat paljon komemampia, mutta mä en ole sitä mieltä.

Mitä muuta mä SPINille tein? En mä tiedä, sen osaisi joku ulkopuolinen sanoa paremmin. Mielestäni mä ainakin pyrin hiukan tasalaatuistamaan sitä SPINin ulkoasua, niin että teksti-kuva juttu olisi niillä resurseilla jotka silloin oli käytössä mahdollisimman siisti. Kai maar mä siitä yritin tehdä jotain köyhän miehen Porttia ja Aikakonetta.

Kyllä mä tunsin silloin kun mä SPINin tekemisen lopetin ettei mulla ollut sillekään antaa sitten enää siinä vaiheessa yhtään mitään. Mä olin siinäkin itseni jo polttanut loppuun. En tiedä mistä se

johtui oliko vaan ettei ollut niin paljon rahaa lehden takana, mutta kaikki käytettävät resurssit oli käytetty.

Sama juttu on ilmeisesti nytkin, sen takia kai te sitä lehteä muuttamassa olettekin koska se ei enää kehity mihinkään näillä keinoin. Jotakin muuta on tehtävä.

Mullahan oli se hurskas ajatus silloin kun mä aloitin puheenjohtajanhommat, että mä olisin jo siinä vaiheessa voinut kokonaan jättää SPINin. Ettei mun olisi tarvinut välittää siitä paljon paskaakaan, mutta en tiedä mistä se johtuu, ei välttämättä näistä SPINin toimittajistakaan, mutta kuitenkin tähän hiton viimeiseen päivään saakka olen ollut aika läheisesti tätä SPINiä tekemässä...

BR: Ei susta oikein eroon päässyt!

(naurua)

HH: Niin, Mulla oli se ajatus että mä sen jälkeen kun SPINin jätän käsistäni keskityn ainoastaan suuren linjan juttuihin... No määrätyllä tavalla se onnistuikin mutta SPINistä en kuitenkaan päässyt missään vaiheessa ihan kokonaan eroon.

BR: Mitä nämä suuren linjan jutut ovat?

HH: No ne olisivat sitten olleet tämän yhdistyksen sääntöjen mukaisten asioiden toteuttaminen: scifin tuntemuksen ja tietämyksen lisääminen ja kaikki tällaiset kauniit asiat.

Kyllä mä ne otin itselleni ja yritin järjestääkin jotain tilaisuuksia ja... Ja yleensä tää yhteistoiminta, valtakunnallinen yhteistoiminta on ollut mun toiveajatukseni.

Tämmösten asioiden parissa mä kuvittelin saavani aikani kulumaan.

BR: Meinaatko että olisit päässyt näissä isoissa asioissa pidemmällekin ellei SPIN olisi ollut riippana kaulassa?

HH: En usko. Kyllä tässä on vähän tullut katto vastaan. Ja nyt tuntuu ettei sellaisella touhulla oikein ole virkaakaan enää. Nyt toiminta tapahtuu ihan eri pohjilta: kaupunkien alueeellinen toiminta on taas lisääntymässä.

BR: Näyttääkö siltä että tässä ollaan nyt menossa takaisin kaupunkikohtaiseen toimintaan? Kukin seura toimii siellä omalla alueellaan ja välittää pitkät muista?

HH: Tuskin kuitenkaan välittää pitkät muista, mutta ei se välttämättä olisi huono asia vaikka tämä siihen meniskin että yhdistyksistä tulisi hiukan paikallisempia. Se lisäisi kaikkialla toimintaa ja jos me kuitenkin saamme nämä yhteistyökokoukset säilymään... ja muutenkin ainahan on valtakunnallisia tapahtumia. Finnconien järjestämisessä täytyy kuitenkin olla kaikkien mukana.

Mutta tämä on vähän vaikea juttu. Nyt viimeksi järjestetyn yhteistyökokouksen ilmapiiri tuntui aika flegmaattiselta: ei siellä mihinkään yhteistyöhankkeisiin tuntunut olevan kiinnostusta eikä yleensäkään minkäänlaiseen keskusteluun tuntunut olevan puhtia. Tuntuu siltä että nytt on taas toiminnan painopiste joassain muualla.

Tämä touhu on kaikenkaikkiaankin muuttunut näinä vuosina niin paljon, että senkin takia oli kiva jäädä syrjään. Tämä leikki on jo tullut niin kovaksi ettei tämä kaikilta osin enää ole miellyttävää.

BR: Oletko sitä mieltä, että tämä muuttuu aina vain kovemmaksi?

HH: Mä pelkään pahoin että muuttuu.

BR: Ottavatko jotkut tämän scifi-harrastuksen liian tosissaan? Vai otammeko me kaikki tämä liian tosissaan?

HH: Voi olla. Tämä menee esimerkiksi Portin osalta jo niin suureksi bisnekseksi, että jonkun Nikkosen Raimonkin on otettava tämä touhu tosissaan jos hän aikoo tuossa mittakaavassa lehteä tehdä. Ja jos tämä sama asia alkaa toistua muiden lehtien osalta niin kyllä tämä alkaa olla aika totista torvensoittoa. Tuollaisten lehtien tekeminen menee todella raaksi kilpailuksi.

BR: Ensi vuonnahan se nähdään Aikakoneenkin osalta.

HH: Niin. En mä kyllä usko että Aikakone ihan heti nousee samalle tasolle kuin Portti siinä bisneksessä koska samat tekijäthän Aikakoneessa on jotka

siinä on olleet jo pitkään. Siinä on vaan titteleitä vaihdettu Aikakoneen tekijäsakin kesken. En mä usko että siinä sen puoleen niin isoa muutosta ole odotettavissa.

Mutta kyllä henki on nyt erilainen kuin 80-luvun alussa.

BR: Ajat muuttuvat ja scifiseurat niiden mukana.
HH: Joo, mutta me emme kaikki pysty muuttumaan ajan mukana. Kyllä hurut jää huruiksi ja luonnollistahan se on.

BR: Te olette nyt oikeastaan toinen hurusukupolvi.
HH: Joo, niin ollemme. Mutta nämä sukupolvet ovat aika sekaisin koska ensimmäisen sukupolven hurujakin on mun mielestäni aivan liikaa aktiivisessa harrastustoiminnassa. Mun mielestäni ne on vain jaloissa. Kyllä mukana saa olla, mutta joku raja pitäisi olla.

BR: Näiden relikkien, aktiivihurujen mukanaolo liittyy tähän scifin jumalkulttiin joka täällä Suomessa pyörii ihan mukavasti: pikku Jermanneja, pikku Haarikoita ja pikku Peltosia pyörii...
HH: En mä pikku Haarikoita oo viel nähnyt missään!
(naurua)
BR: Ei sitä kuule tiedä! Palvotaan ja sitten ei uskalleta potkia vanhoja huruja pois.
HH: Ei uskalleta!?

BR: Tai vanhat hurut eivät itse ymmärrä hypätä pois tieltä.
HH: Hmm... Mahtaakohan nämä hurut siitä paljon voitelua saada että heidät nyt tunnetaan ja... Ehkäpä.

Tämä sakki on kuitenkin niin pieni ja tässä on aika helppo päästä esille jos haluaa.

BR: Tämä on pohjimmiltaan ainoastaan ison oikean maailman pienoismalli?
HH: Niin onkin, ja helpompihan se on esille päästä pienoisyhteiskunnassa kuin todellisessa elämässä. Sen takia hyvinkin ymmärtää että monet ensimmäisenkin sukupolven harrastajat vielä on mukana. Ja eihän siinä mitään. Kyllähän mäkin edellen tulen tässä touhussa mukana olemaan. Enhän mäkään pois aio jäädä En minäkään voi näille vielä vanhemmille patuille sanoa että eikö olisi jo aika siirtyä pois, koska en vielä itsekään lopeta.

BR: Sinähän nyt sentään niinkun siirryt vähän sivuraiteelle katselemaan mihinkä nämä muut hullut ovat menossa.
HH: Niin. No se mun mielestäni olisi semmoinen juttu joka tulisi ymmärtää. Sillä kyllähän kaikille tulee rajat vastaan. Ennemmin tai myöhemmin henkilö alkaa toistaa itseään. Ei sitä millään pysty koko ajan uusiutumaan ja muuttumaan, siinä vaiheessa kun tämä raja tulee vastaan pitäisi ymmärtää antaa periksi.

BR: Niin Loppujen lopuksi se raja on tullut jo aika monelle vastaan.
HH: Sitten on sekin että tässä pitkään vaan itkettiin ja paruttiin kun sitä uutta sukupolvea ei tuntunut tulevan ja löytyvän, mutta näyttää vähän siltä että se oli vain haraha. Nythän on valtavasti tätä aktiiviporukka vaihtunut ihan kaikkialla. Ei vaan Turussa vaan Helsingissä myös.

Ja sitäkin mä ihmettelen kun tavallaan mäkin, se on yks syy tähän syrjään vetäytymiseen, tunnen olevani jo osittan toista sukupolvea kuin nämä uudet aktiivit, niin miten nämä vielä vanhemmat? Mistä he löytävät sen motiivin ja miten he pystyvät edelleen olemaan tosi aktiiveja tässä nuorten porukassa? Luulisi siinä tuntuvan jo, tai pitäisi huo-

mata jo se että luomisvoima on jo jossain muualla.

BR: Niin, mutta eikö suurin osa porukasta siihen tukeudukin, että on mukavaa kun on niin eri ikäistä jengiä.
HH: Joo, se on totta, mutta kyllä sitä voi mukana olla silti mutta ei sitä tarvi olla mikään saamarin päätoimittaja tai puheenjohtaja tai joku mikä hyvänsä.

Onko se sitä että he etsivät sitä kunnioitusta. En tiedä.

Pikku Jerrmaneja nyt liikkuu Helsingissä...

BR: Se johtuu vain siitä, että pikku Jerrmanit huomaa helpommin kuin pikku Haarikot.
HH: Niin varmaan. Mutta kyllä se on aivan varmaa, että joku Ari Veintie on niin fiksu kaveri että ymmärtää kohta etsiä sen oman linjansa ja varmaan ennemmin tai myöhemmin sen löytääkin, yhtenä esimerkkinä.

Ja mitä, Jerrman on kyllä pätevä kaveri en mä yhtään ihmettele että hän on sen häntäporukan siihen ympärilleen kerännyt ja saanut.

BR: Niin, ei sitä porukkaa kerätä tarvi. Sehän siinä on että ne tulee ja tarraa kiinni...
HH: Joo, ei nyt esimerkiksi Jerrman ole niitä pyytänyt.

BR: Ei varmaan.

Puhutaan kirjoittamisesta. Sinäkin aloitit novellistina. Mitä kirjailija-Haarikolle tapahtui?
HH: Ei sitä ollut olemassa...

BR: Novelleja kyllä julkaistiin!
HH: Novelleja kyllä... helppoa se oli julkaista kun oli itse lehteä tekemässä.

Se on älyttömyys mistä mä olen sittemmin maininnut, kaikkien täytyy koettaa millaista se kirjoittaminen olisi ja jos sisällä nyt kuitenkin uinuu joku Ray Bradbury, tätä ei huomaa ennenkun...

BR: Edes pidemmän ajan jälkeen.
HH: Niin, monet ei huomaa sitä edes pidemmän ajan jälkeen.

Se oli sellainen koe ja se on näissä ympyröissä aina ollut luonnollinen tapa aloittaa. No, teinhän mä nyt niitä niinkin myöhään että Supisen Pekankin kanssa tehtiin yhteistyönovelleja. Yks saatiin valmiiksi asti ja muutamaa muuta suunniteltiin, mutta niinkuin mä sanoin niin kyllä mulla se kirjoittaminen on, vaikka olen sen verran kirjoittanutkin, niin hiton vaikeaa ja työlästä ja... niin se kai on aina, mutta en mä milloinkaan ole tuntenut että kirjoittamisprosessi olisi niin miellyttävä ja helppo että mä pystyisin sitä jatkamaan. Kyllä mä väkisin kirjoitan kaikki mitä mä kirjoitan. Huomasin, että ainkaan novellisti-Haarikkoa ei ole olemassa.

BR: Sitten syntykin tämä arvostelija-haastattelijatiesmikä-Haarikko.
HH: Sellainen toivottavasti on olemassa ja se nyt elää jollakin tavalla. Siihen on vaikuttanut, että mä työssäni kirjoitan aika paljon. Tämmöisen kuivan ja puisevan, tylsän asiatekstin kirjoittaminen on mulle tuttua. Sen vuoksi tällainen arvostelija, kriitikkokin on niin hiton hieno sana että mä en osaa sitä itseeni oikein itseeni asettaa...
BR: Kyllä sitä muutkin käyttää!
HH: ...mutta tällainen esittelijän rooli sopii mulle paremmin. Jollakin tavalla tässä on kuitenkin osattava luovia luovien joukossa.

BR: Entä suomalainen scifi- ja fantasianovelli? Sinähän olit mukana perustamassa Suomen Tieteiskirjoittajat ry:tä, olet SPINin vastaavana toimittajana lukenut niitä vaikka kuinka paljon ja sitten vielä näissä parissa novellikilpailussa ja antologiaryhmässä. Mitä mieltä olet suomalaisen sf-novellin tasosta ja kehityksestä?
HH: ...
BR: Sano suoraan vain!
HH: No se on parantunut valtavan paljon. Tämä on ihan eri maailma nyt kun silloin kun ensimäiset novellit julkaistiin SPINissä. Aikaisemmin, 80-luvun alussa, kirjoittajia oli vähemmän niin että pelkästään kirjoittajien määrän lisääntyminen on lisännyt laatua novellien suhteen.

Meidän kirjoittajiemmen ikä alkaa lisääntyä ja sekin lisää heidän itsekritiikkiään ja taitoaan ihan pakostakin. Tietysti hiukan iäkkäämmät ihmiset kirjoittavat hiukan paremmin kuin nuoret kokemattomat juipit.

Hurtta, Virtanen, Nenonen, miksei Sinisalokin; kyllä heiltä jo sopii odottaakin jotakin

BR: Näistäkin vain nuo kaksi: Virtanen ja Sinisalo, ovat sellaisia jotka ovat olleet scifikirjoittamisessa mukana jo pidemmän aikaa. Hurtta ja Nenonenhan tulivat vähän ulkopuolelta.
HH: Niin tulivat. Mä muistan, että silloin tieteiskirjoittajien perustamisen alkuaikoina keskusteltiin paljon siitä miten suhtaudutaan sellaisiin kirjoittajiin jotka on sen kirjoittaja kannuksensa hankkineet tämän meidän läheisen scifi-fandomimme ulkopuolelta. Koska ideahan oli silloin STk:ssakin se että me saisimme kasvatettua näistä joskus 80-luvun vaihteessa aloittaneista kirjoittajista suuria kirjailijoita omin voimin, tai ainakin osasta niitä. Ja nythän niitä on tullut Nenonenhan on tullut ulkopuolelta ja osittain Hurttakin. Minusta tässä ei ole ollut minkäänlaista ongelmaa, he ovat ihan saumattomasti liittyneet tähän meidän olemassaolevaan omaan kirjoittajakuntaamme. Mun mielestäni ei olisi mitään estettä eikä haittaa siitä että jatkossakin ulkopuolelta tulis kirjoittajia jotka löytäisivät scifin kuka mitäkin kautta.

Mä luulen että tästä meidän omasta kirjoittajakunnasta parhaat joka tapauksessa pääsisivät esille ja kehittyvät ihan omaa vauhtiaan.

Mutta kyllä taso on noussut. Ei tämä suomen tuotanto nyt suurta ole, mutta kyllä sieltä löytyy. Jos kaikki lehdet sun muut joissa scifi-novelleja julkaistaan käytäisiin läpi niin kyllä sieltä saisi ihan

kansainvälistä tasoa olevan novellikokoelman vaikka ulkomaille, koska tahansa.

Ja osoittaahan sekin tasoa että näitä lehtiä on perattu jo useammassa novelliantologiassa. URSA on tehnyt jo pari kokoelmaa ja kolmas on tulossa ja Portti-lehti tekee oman kokoelmansa; jopa kustantajat ovat sitä mieltä että lehdissä on julkaistu sellaista materiaalia joka sietäsi jopa laajemman lukijakunnan kuin mitä nämä lehdet itse ovat voineet kerätä.

Nyt näiden mainittujen antologioiden jälkeen tämä pelto on kyllä kynitty niin tarkkaan että sieltä ei löydy uutta julkaistavaa...

BR: Kymmeneen vuoteen.

HH: ...ei kymmeneen vuoteen, ei.

BR: Entä keräily? Sinäkin olet jonkinmoinen kirjojen ja levyjen keräilijä.

HH: Se on titteli jonka mä mielelläni haluaisin itseeni liitettävän, haluaisin olla keräilijä. Siinä on vain tietysti olleet taloudelliset jutut ettei ole pystynyt siihen niin täydellä sydämmellä uppoutumaan.

Se on myös, niinkuin mä sanoin tästä harrastustoiminnnastakin, kaiken kaikkiaan semmoinen ura että se ruokkii itse itseään. Kun on oppinut tuntemaan näitä todellisia kirjallisuuden tuntijoita ja keräilijöitä joita täytyy puhutella seisaalleen nousten niin keräily on alkanut yhä enemmän kiinnosta ja haluaa kerätä.

Kyllä mä kierrän ihan jatkuvasti Turkulaisia antikvariaatteja ja kierrän jopa näitä lähikuntia ja kaupunkejakin: Salo-Uusikaupunki-Rauma -akseliin saakka. Ja aina missä liikunkin niin kyllä mä antikvaarit haen. Mutta aika pienimuotoista tää mun keräilyni kluitenkin on.

Sarjakuvillahan mä aloitin joskus kakarana. Mutta mulla on ollut tähän saakka, mitä mä olen vähän laajemmassa mittakaavassa kerännyt ensin sarjakuvia ja levyjä, mulla on ollut niissä kyllä mielestäni sillä tavalla järki kädessä, että mä olen sarjakuvat myynnyt jo ajat sitten ja nyt tässä vuoden parin aikana olen myynyt pois mielestäni aika isotkin levy-kokoelmani Nyt kun on CD-levyihin siirtynyt niin on alkanut niitä sitten ostaamaan. En mä niihin sillätavalla fiksoitunut ole.

Näyttää hyvin epätodennäköiseltä että mä tulisin kirjoistani vastaavalla tavalla luopumaan. Se on vakavin keräilyaiheeni tällä hetkellä. Vaikka kyllä siinäkin joskus järki huomauttaa että nuokin rahat ja kirjat voisi syödä.

BR: Eikö tällainen hyvien ystävien, näiden kirjojen, sarjakuvien ja levyjen myyminen ollenkaan harmistuta. Siis miten sä voit tehdä mitään sellaista.

HH: Ei, ei ainakaan näiden sarjakuvien. Nyt viimeksi nämä levyt, oli mulle aika iso kynnys että mä ne levyt myin, mutta kyllä mä jälkeenpäin olen ajatellut, että hyvä ratkasu se oli. Noh onko se vain erikoistapaus kun on LP-levyistä siirtynyt CD-kauteen että ei niillä vanhoilla LP-levyillä olisi ollut kun se esineen arvo. Ne jäivät tarpeettomiksi. Tietysti yhtä hyvin voidaan sanoa että luettu kirja on tarpeeton, mutta kyllä jotakin täytyy ympärilleen haalia. Toistaseksi ainakin mä hankin kyllä mieluummin lisää kirjoja kuin myyn entisiä.

Kyllä sä siinä ihan oikeassa olet, että kyllä tällähetkellä kirjoista luopuminen sattuis. Ei joku sarjakuva... se vain kuului siihen määrättyyn ikään silloin, että niitä luki ja haali. En mä niihin ole koskaan päässyt sillä tavalla sisälle kuin nyt kirjoihin.

BR: Entä musiikki? Eikö SPINissä julkaistu silloin joskus kirjoittamasi Scifi-Rock artikkeli. Sinä olet onnistunut sekoittamaan scifin ja musiikin, kirjallisuuden ja musiikin.

HH: Joo, ja se aihe kiinnostaa edelleen. Olisi ideoita... keskeneräisiä artikkeleita scifin ja musiikin alalta jotka liikkuvat kyllä vielä ideoiden maailmassa ne eivät ole paljon päässeet tähän todelliseen maailmaan vielä tulemaan ne artikkelit. Mutta kyllä halu olisi kirjoittaa siitä lisääkin ja noh, musiikki ja scifi ovat nämä mun rakkaudet jotka Toivosen Sami hienosti yhdisti tähän mun ex-librikseenikin, siinähän ne on molemmat.

Jos ruvetaan saivartelijoiksi niin keinotekoistahan se tavallan on jotakin kirjallisuutta ja musiikkia yrittää yhdistää mutta kyllä niistä löytyy paljon yhdistäviä tekijöitä. Osaisi vain nämä yhdistävät tekijät joskus saataa kirjallisesti esille niin oli saanut paljon aikaan.

BR: Mitä vielä? Mikä ärsyttää tällä hetkellä suomalaisessa scifissä?

HH: No en mä tiedä ärsyttää, mutta hiukan mua harmittaa se että tämä harrastustoiminta on mennyt vähän sellaiseksi henkilökohtaiseksi vihan- ja kaunanpidoksi. Se vähän pilaa tätä ilmapiiriä. Mä en siitä oikein tykkää.

BR: Haluatko sanoa jotakin Atorox-palkinnosta? Sehän pistettiin pystyyn sinun aikanasi.

HH: Ei pistetty, vaan ensimmäisen Atorox-palkinnon luovuttikin Hernejärven Pekka. Kyllä mä silloin hallituksessa jo olin mukana, mutta kyllä se on jo niin vanha juttu.

Atorox oli myös yksi tästä kolmiyhteydestä SPIN-Yhdistys itse ja Atorox. Nämä kolme mun mielestäni tulisi tavalla tai toisella säilyttää. Nythän tämä Atorox on sen asemansa kovalla työllä saanut. Kyllä meidän pitäisi Turkulaisina ja Turun yhdistyksenä pitää siitä Atoroxista kiinni niin että se säilyisi valtakunnan ykkös scifi-palkintona.

BR: No eihän sillä kilpailijoitakaan ole.

HH: Ei olekaan. Päin vastoin, niinkun nyt on juttua vähän ollutkin niin ei minusta olisi hassumpi ajatus alkaa myöntämään Atoroxia myös romaanille. Atorox sais siitä vaan enemmän julkisuutta! Tietysti siinä on ne käytännön ongelmat, mutta ne on järjestelykysymyksiä. Tämä vaatii tietenkin aktiivisuutta teiltä.

BR: Lopuksi saat lähettää terveisiä!

HH: Mä lähetän terveisiä Vanhain Herrain Tietsiskirjallisuuden Nautiskelu Huoneen jäsenille: näytetään niille!

Salaovi! Liikahdin eteenpäin, mutta sitten vereni jähmettyi kauhusta.

Syvältä vuoren uumenista kuului peikkolauman ilkeä nauru sekä puisten rattaiden kitinää. Ja hitaasti puinen polkuni alkoi kadota kallioseinän sisään.

RAAPALEITA

Mitä isät edellä sitä...

-Jaakko Kivi-

Kaksi tuntia aiemmin olin haaksirikkoutunut tälle kartoittamattomalle vuoristoalueelle. Onneksi tapasin tämän ystävällisen peikon lähellä pakkolaskupaikkaa. Hän lupasi kuljettaa minut lähimpään tukikohtaan vuoripolkuja pitkin.

Polku oli vaarallinen. Oikealla puolellani oli sileä kallioseinämä ja vasemmalla usean sadan metrin pudotus solan pohjalle. Mutta puusta rakennettu polkumme tuntui tukevalta.

Historiaa muistellen kysyin peikolta: "Onko totta, että esi-isäsi uhrasivat eläviä olentoja vuorijumalille?"

Peikko kääntyi hymyillen ja sanoi: "Kyllä, ja teemme niin edelleen."

Ja samassa peikko katosi kallioseinämän sisään.

Junassa

-Jaakko Kivi-

"Ymmärrätkö sä jotain tietokoneista?", kysyi keski-ikäinen harmaantunut mies.

"Enpä juuri", vastasin varovasti, sillä aamujunissa liikkui kaikenlaista porukkaa. Mies näytti pettyneeltä, nyökkäsi minulle ja jatkoi matkaansa.

Hän istuutui muutamia penkkirivejä edemmäs siten, että näin hänet.

Mies oli kalpea ja hikoili aika lailla. Heti istuttuaan hän hapuili taskustaan jonkinlaisen taskulaskimen. Hetken laitetta näppäiltyään hän kysyi jotain käytävän toisella puolella istuneelta naiselta. Vastaus oli kielteinen kuten minullakin.

Mies näytti yhä epätoivoisemmalta ja hänen sormensa nytkähtelivät näppäimeltä toiselle. Sitten ne eivät enää liikkuneet ja mies vain istui hiljaa eteensä tuijottaen. Piruparka.

Junasta poistuessani sanoin konduktöörille: "Kolmannessa vaunussa istuu taas yksi androidi. Romukamaa, aikaraja täynnä!"

KAUNOTAR ON HIRVIÖ

Tämä hieman uusittu kirjaesittelypalsta jää näillä näkymin ensimmäiseksi ja viimeiseksi, mutta ei vaivuta synkkyyteen, sillä tulevaisuus on tunnetusti arvoituksellinen. Ties missä muodossa EX LIBRIS vielä tulee esiin. Tällä palstalla on entisenlaisten kirjaesittelyjen lisäksi tarkoitus verrata kulloisiakin kirjoja keskenään, mikä toivottavasti antaa oman lisänsä esittelyihin. Valitsen kirjoista mielestäni parhaimman ja huonoimman, minkä avulla yritän muodostaa jonkinlaista perspektiiviä käsiteltyihin kirjoihin.

SF-kirjamarkkinat olivat syksyllä 1989 epätavallisen hiljaiset, koska esim. Kirjayhtymä ei julkaissut tieteiskirjallisuutta lainkaan. Toivottavasti tällainen suurten kustantajien tyhjäkäynti on vain tyyntä todellisen myrskyn edellä. EX LIBRIKSEN teemana ovat novellikokoelmat ja hyvä näin, sillä tasokkaita käännösnovellien kokoelmia meillä ei koskaan ole ollut liikaa.

YÖN ÄÄNET
Stephen King
Suom. Reijo Kalvas
Viihdeviikarit 1989

Yön äänet sisältää 16 lyhyttä, usein vain muutaman sivun mittaista Stephen Kingin novellia, joissa hän osoittaa hallitsevansa tiivistämisen vaikean taidon. Näissä kertomuksissa ei ole mitään ylimääräistä, ainoastaan tilanne, ympäristö ja kauhun elementti. King on laajentanut muutaman kokoelman novelleista myös romaaneiksi, joten ainesta näistä kyllä löytyy.

Yön äänet ovat hyvin erilaisia. Toiset tarinat ovat voimakkaan kalman hajuisia, toiset taas kevyempiä tunnelmapaloja. Mukana on jopa pari Cthulhu-mytologiaan liittyvää kertomusta ja yksi puhdas sf-juttu

King tekee kertomuksistaan uskottavia. Hän kertoo tavallisista ihmisistä tavallisissa ympäristöissä. Kingin henkilöihin on helppo samaistua. Hänen novelliensa resepti on oikeastaan hyvin yksinkertainen, mutta dynamiitin tehokas: kauhu tuodaan jokapäiväiseen arkeen, tavanomaisesta tehdään pelottava.

Omat suosikkini olivat Cthulhu-tarina "Jerusalemin osa", piinaava "Yövuoro", "Lopettajat OY", jossa esiteltiin sataprosenttisen varma menetelmä tupakoinnin lopettamiseksi, "Maissilapset" sekä "Viimeinen puola". Kaikki nämä olivat kompaktisti kirjoitettuja ja äärimmäisen vaikuttavia, vaikka sattuvatkin olemaan kokoelman kertomusten pitemmästä päästä.

Jopa Yön äänien mustanpuhuva kansi tukee kirjan tasapainoista kokonaisuutta. Kansi ei ole kaunis - miten voisi ollakaan - mutta se erottuu edukseen muista Viihdeviikarien standardikansista, joilla ei ole mitään tekemistä sisältönsä kanssa.

Nauttikaa Yön äänistä pieninä annoksina!

TÄHTIEN LAPSET
James Blish
Suom. Veikko Rekunen
Esipuhe Juhani Hinkkanen
Ursa 1989

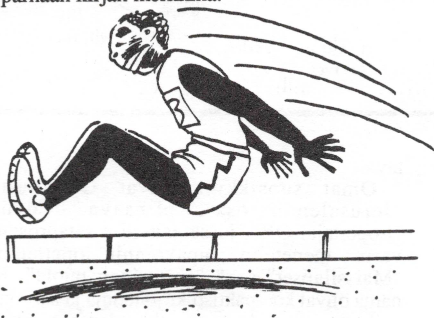
Tähtien lapset koostuu viidestä yhteiseen teemaan liittyvästä novellista. Kertomuksia yhdistävä lanka on SF:n kuningasajatus, avaruuden asuttaminen. James Blishin keino tähtien valloittamiseen on ihmisen muuttaminen uusiin olosuhteisiin ja ympäristöihin soveltuvaksi. Kukin novelli on kertomus erilaisista ihmisistä erilaisissa olosuhteissa. Ensimmäisessä tarinassa eletään avaruuden valloituksen eli siemennysohjelman alkua ja viimeisessä ympyrä sulkeutuu, ihminen joutuu palaamaan muutettuna jopa omalle kotiplaneetalleen.

Kokoelman novellit ovat vanhoja. Eräs niistä on peräisin vuodelta 1942! Lisäksi kertomukset ovat epäjohdonmukaisia, naiveja sekä tieteelliseltä pohjaltaan vähintäänkin epäuskottavia. Kuitenkaan niitä ei sovi kritisoida, sillä ne osoittavat, että hyvä tieteiskirjallisuus ei ole aikaansa sidottua, vaan vanhentunut hard-corekin voi säilyttää viehätyksensä. Tähtien lasten novelleissa on juuri sellaista science fictionin lumoa, mikä ei riipu teknisten yksityiskohtien oikeellisuudesta tai juonen loogisuudesta, vaan joka muodostuu voimakkaasta sense of won-

derista.

James Blishin novelleista huokuu valtava optimismi tekniikkaan ja ihmisen mahdollisuuksiin, mitä ei voi olla ihailematta. Tämän päivän SF:lle ominaisesta, cyberpunk-henkisestä angstista ei Tähtien lapsissa ole vielä merkkiäkään.

Blishin peruskama on tämänkertaisista kirjoista viehättävin ja ansaitsee ensimmäisen pituushyppääjän parhaan kirjan merkkinä.

PIINA
Stephen King
Suom. Erkki Rekiaro
Tammi 1989

Piinan päähenkilö on kirjalija. Hän ei ilmeisesti ole aivan yksi yhteen Stephen King itse, mutta läheltä pitää. Piinassa menestyskirjailija Paul Sheldon, saatuaan valmiiksi viimeisimmän romaaninsa, lähtee pienessä shampanjassa jatkamaan juhlintaa, mutta ajaakin talvimyrskyssä autonsa railakkaasti ojaan. Tästä alkaa Sheldonin maanpäällinen helvetti.

Pahasti ruhjoutuneen kirjailijan pelastaa ohi ajanut eläkkeellä oleva sairaanhoitaja, joka vie hänet omalle kotitilalleen. Annie Wilkes on yksinäinen, syrjässä asuva nainen ja sattumalta Paul Sheldonin sekä hänen Misery-viihderomaanisarjansa vannoutunut fani. Annie ottaa idolinsa suojelukseensa, lastoittaa tämän jalat, lääkitsee kuumee ja ruokkii tämän. Annie palautta Sheldonin takaisin elävien joukkoon. Mutta lääkäriin Annie ei Paulia vie, ei, sillä Anniekin on sairas. Annie Wilkes on vainoharhainen ja äkkipikainen. Hänellä on masennustiloja, muistikatkoksia ja väkivallanpuuskia. Hän on psykopaatti

Annie pakottaa Sheldonin kirjoittamaan itselleen romaanin, herättämään henkiin Annien suosikkihahmon, jonka Sheldon on tappanut edellisessä kirjassaan. Paul Sheldonista tulee Seherazade, joka elää niin kauan kuin tarinaa riittää. Näin hän alkaa kirjoittaa Miseryn paluuta, kirjaa joka etenee konkreettisesti rinnan Kingin tarinan kanssa. Molempien huipennukset osuvat yksiin.

Stephen King kertoo tämänkertaisen kauhutarinansa lomassa kirjoittamisesta, kirjailijan motiiveista, luomisprosessista ja taiteesta yleensä. On helppo huomata, että King peilaa omia kokemuksiaan Sheldoniin. Sheldon-paran kohtalo on todennäköisesti Kingin painajainen.

King pohtii miten lukija on otettava huomioon kuvitteellisessa tuotteessa. Hän on sitä mieltä, että yleisöä kohtaan on oltava reilu. Kirjan ratkaisujen on oltava uskottavia ja sisäisesti loogisia. Paul Sheldon oli vähällä kompastua tähän ongelmaan heti pakkotyönsä alussa. Tästä Miseryn paluun yhteydessä syntyneestä ongelmasta voi vetää langat itse Piinaan. Kirjan perustilannehan on perin epätodennäköinen, mutta kuitenkin mahdollinen. King ei huijaa lukijoitaan.

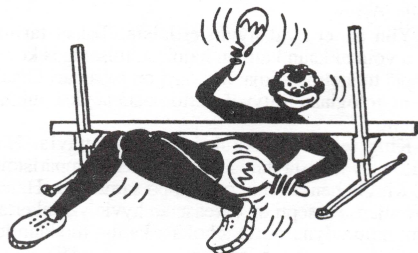
Piina on kutkuttava lukukokemus. Kirja on luettava nopeasti, jotta kirjailijan kohtalo selviäisi. Koska kyseessä on Stephen King ei onnellinen loppu ole mitenkään itsestäänselvyys. Pidin kuitenkin selviönä, että mikäli Sheldonin käy huonosti, se tapahtuu vasta kirjan lopussa, eikä esim. Piinan puolivälissä, mikä olisi todellisuudessa ollut todennäköistä. Kertomusta pitkittääkseen King on joutunut antamaan vähän periksi, sillä kaikessa äkkipikaisuudessaan Annie-neiti on uskomattoman pitkämielinen.

Piinan kauhussa ei ole täIläkertaa mitään yliluonnollista, vaan se syntyy elämästä ja kuoleman mahdollisuudesta.

ISAAC ASIMOV SCIENCE FICTION VALIKOIMA 3
Suom. Reijo Kalvas
Viihdeviikarit 1989

Asimov-valikoima 3:n parasta antia tarjoilee John Varley.Hänen pitkä novellinsa Paina Enter on mukava ihmissuhdedraaman, pelon, ATK:n ja dekkarin sotku, jossa on liiankin todennäköisen tuntuisia lähitulevaisuuden visioita. Lawrence Watt-Evansin novelli Harryn paikka ansaitsee myös maininnan, sillä se on pieni ja erikoinen rinnakkaismaailmatarina, jossa on uskomattoman naivi elämänfilosofinen opetus.

Isaac Asimovin nimellä ei myydä kovin ihmeellisiä novelleja, mutta hyvä näinkin. Kokoelman kallis hinta tosin ihmetyttää. 69 mk on kova hinta tällaisesta tavanomaisia novelleja sisältävästä sarja-

julkaisusta. Monet näiden valikoimien lukijoista varmaan odottavat niiden siirtymistä antikvariaattien varastomyynteihin. Vertailu ei ole aivan reilu, mutta Asimovin valikoima saa kunnian olla tämänkertainen limbo.

BIMBOS OF THE DEAD SUN
Sharyn McCrumb
TSR Inc. Penquin Books 1987

Tämä ei ole science fictionia, vaan dekkari ja Dungeons & Dragons -pelin mainos.

Kirja on kuvaus eräästä sf-conista yhdysvalloissa. Tapahtuman kuvaus vilisee viittauksia todelliisiin SF-romaaneihin, -kirjailijoihin sekä fandomin perinteisiin, joten con tuntuu kovin tutulta. Paikalla ovat kaikki: egotrippaaja con-organisaattorit, epäsosiaaliset kirjatoukat, Star Trek -fanaatikot, tylsiä monisteitaan jakavat fanzinen tekijät, naisasianaiset, debyyttikirjansa julkaisseet "kirjailijat", liikalihavat tytöt, tietokonefriikit, tietysti roolipelaajat, Tosi Nimekkäät Fanit jne. jne. Me SF-harrastajat olemme uskomattoman stereotyyppisiä. Kirjassa on hahmoteltu vain muutama perustyyppi, mutta kuinka hyvin me niihin sovimmekaan! McCrumb (?) esittää myös muutamia motiiveja fandomiin liittymiselle. Ne pakottavat ilkeästi katsomaan itseensä. Mikä minussa on vikana? Kirja on parodia, mutta kovin tiukasti nauru silti takertuu kurkkuun ja silmistä valuvat vain itsekritiikin kyyneleet. Liian tarkkanäköinen pila ei ole hauskaa.

On kirjassa juonikin. Conissa tapahtuu nimittäin murha. Kaikkien inhoama Guest of Honour, 27:n viikinkisoturi Tratyn Runewindistä kertovan kirjan tekijä ammutaan. Se ei kuitenkaan haittaa conin ohjelmaa. Kirjailijan omistuskirjoituksella varustetut kirjat vain käyvät kaupaksi hieman tavallista paremmin.

Kirjan on kustantanut yhtiö joka omistaa D&D:n ja se näkyy. Joka puolella vilisee roolipelaajia ja viitauksia D&D:hen. Murhakin selviää roolipeliesityksen aikana! D&D:n tyrkyttäminen on paikoin niin räikeää, että pahaa tekee. Kirjan kiistattomat ansiot ovat kuitenkin aivan muualla.

Bimbos of the Dead Sun on todellinen sisäpiirin juttu. Lukemani yksilö on noudettu Englannin maasta ja lienee ainoita Suomessa. Lisäksi se kiertää lainausperiaatteella. Varausta voi yrittää viidakkorummulla.

Fandom on samanlainen kaikkialla. Emme me mitään erikoistapauksia ole. Siksi tekee hyvää katsoa joskus peiliin, vaikka se katkeraa onkin.

-Harri Haarikko-

THE NEW ENCYCLOPEDIA OF SCIENCE FICTION
James Gunn (toim.)
Viking Penguin Inc. 1988

Samankaltaisesta nimestään huolimatta teos ei ole uusi, ajantasainen painos Peter Nicholls'in toimittamasta The Encyclopedia of Science Fiction'ista (1979).

Kirja on huomattavasti visuaalisemmin suuntautunut kuin Nichollsin ensyklopedia: elokuvia on esitelty yli 250, lisäksi hakusanoina ovat esimerkiksi "television", "Star Trek", "music and music videos", ja "games" (video-, tietokone- ja roolipeleistä). Kirjassa on myös väriliite sf-taiteesta. Visuaalisuus saattaa olla vain osoitus siitä, että kuvalliset esitysmuodot ovat nykyisin suositumpia kuin kymmenen vuotta sitten. Elokuvien lisäksi Gunnin teos sisältää enimmälti henkilöesittelyjä ja teema-artikkeleja (esimerkiksi fan-dom, cyberpunk); hakusanojen määrä vaikuttaa pienemmältä kuin Nichollsilla.

Kirjan hyvä puoli on, että se on kymmenen vuotta nuorempi kuin Nicholls'in ensyklopedia, mutta muuten se häviää Nichollsille selvästi.

-Hannu Väisänen-

ISLANDS IN THE NET
Bruce Sterling
Legend 1988

Vuosi on 2023, verkko on maailmanlaajuinen tietokoneverkko ja verkon saaret ovat sellaisia Maan kolkkia, joita ei jostakin syystä ole liitetty verkkoon. Osa saarista, esimerkiksi Grenada ja Singapore (jotka sattuvat olemaan myös maantieteellisiä saaria) sekä Luxemburg, ovat erikoistuneet tietovarkauksiin. Ylikansalliset yritykset eivät pidä tietojensa laittomasta käytöstä yhtään ja eräs niistä, Rizome, päättää tehdä kopioinnista lopun. Ei kuitenkaan lähettämällä yksityisarmeijan pistämään saaret maan tasalle vaan neuvotteluitse.

Näyttämölle astuu kirjan sankaritar, Laura Webster, sekä hänen aviomiehensä David ja heidän muutaman kuukauden ikäinen lapsensa Loretta. Laura perheineen ryhtyy emännöimään kokousta tietovarkaiden kanssa. Valitettavasti yksi heistä, grenadalainen, salamurhataan Lauran silmien edessä, ja yhtiö lähettää Lauran perheineen Grenadaan solmimaan suhteita uudelleen.

Kun homma menee Grenadassakin pieleen, Laura jättää miehensä ja lapsensa kotiin ja ryhtyy pistämään asioita kuntoon. Onneksi hän ei sentään liehu ympäri maailmaa vauvansa kanssa kuten kirjan alussa vähän pelkäsin.

Juoni on siis enemmän tai vähemmän epäuskottava ja naurettava. (Vai olisiko niin, että jos kirjan päähenkilönä olisi ollut mies, juoni olisi mennyt täydestä?) Sterlingin luoma maailma on

kiintoisampi, mikäli pystyy jättäämään huomiotta sen amerikkalaisuuden. Esimerkiksi 'saarissa' Lauralle järjestetään samanlaisia julkisia kuulusteluja, joita USAn senaatin eri valiokunnat järjestävät, kaikki Lauran tapaamat ei-yhdysvaltalaiset vaikuttavat eksoottisesti pukeutuneilta jenkeiltä, ja olipa Laura missä päin maailmaa tahansa, aina siellä on ainakin yksi yhdysvaltalainen.

-Hannu Väisänen-

THE INTEGRAL TREES
Larry Niven

Larry Niven on taitava luomaan tarinoissaan mielikuvituksellisia ympäristöjä ja olosuhteita. Kuuluisin esimerkki lienee Ringworld -sarja, jonka tapahtumat sijoittuvat aurinkoa kiertävälle valtavalle rengasplaneetalle. The Integral Trees -kirjassa Niven ottaa askeleen vielä pitemmälle. Rengasplaneetta (ringworld) on muuttunut savurenkaaksi (smokering), joka kiertää valkoista kääpiö-tähteä. Savurengas on ilmakehä täynnä eläimiä ja kasveja.

Viisisataa vuotta aikaisemmin renkaalle haaksirikkoutunut ihmisryhmä on lisääntynyt ja kasvanut fyysisessä koossa painovoiman vähäisyyden vuoksi. Eri heimot asuvat val-tavissa, kymmenien mailien pituisissa puissa. Osittain unohtunut ja rappeutunut teknologia luo taustaa tapahtumille, jotka käynnistyvät erään puun kuollessa vanhuuttaan. Puussa asuneen heimon muutamat hengissä selviytyneet joutuvat kirjaimellisesti tuuliajolle. Pysyvätkö he hengissä ja löytä-vätkö he uuden kodin tässä vaarallisessa maailmassa? No, vastauksen kai arvaa jokainen, mutta tarinaan kannattaa tutustua. Ainakin itselleni tuli kova halu nähdä tämä kirja elokuvavarsiona, se olisi iso haaste trikkikuvaajille ja melkoinen kokemus katsojille.

-Jaakko Kivi-

SARJAKUVIA

METSÄSTYSRETKI
Enki Bilal & Pierre Christin
Tammi

Ennakkoluulot ovat haitallisia. Nähtyäni Dyynielokuvan lupasin, että tällaista roskaa en kirjana suostu lukemaan, mutta onnekseni tulin tarttuneeksi Herbertin romaaniin, sillä sehän on kirjana aivan loistava. Samoin olin ajatellut voisiko olla tylsempää sarjakuvan aihetta kuin vanhojen poliitikkojen kokoontuminen metsästysretkelle muistelemaan

menneitä. Taas kiitän jumaluukisa, että kuitenkin avasin Bilalin ja Cristinin albumin.

Metsästysretki imee heti mukaansa. Kertomuksen henkilöt ovat mielenkiintoisia ja todellisia ja tarinan ilmapiiri on alusta lähtien houkuttelevan pahaenteinen. Kertomus etenee reaaliajassa rauhallisesti metsästysretken valmisteluissa, mutta takaumina eletään pitkiäkin jaksoja milloin minkäkin maan ja henkilön aikaisemmista vaiheista. Kysymyksessähän ovat itä-blokin maiden ikääntyneet valtiomiehet, jolloin kerrottavana on näiden maiden koko sotien jälkeinen historia.

Tarinan visuaalinen toteutus on henkeäsalpaava. Nykyisyys ja menneisyys lomittuvat Bilalin käsissä uskomattomilla tavoilla. Lisäksi kaikki kuvallinen symboliikka, jota tarina on täynnä on jotain kerrassaan ihmeellistä. Metsästysretki sisältää niin paljon ja niin monia tasoja, että parhaatkin romaanikirjailijat saavat yrittää parastaan eivätkä silti pärjää tälle parivaljakolle.

-hh-

ELOKUVIA

MILLENNIUM

Ohj. Michael Anderson
1989

Rank Theatres Limited VAT no. 425 2843 58

Please retain this portion

ODEON

37912788

ODEON	ROW	SEAT	DATE	DAY	TIME	PRICE
HOLLOWAY			PRESENTS MILLENNIUM			
1	==	==	4.11.89	SATURDAY	23:45	3.00

Koska en ole lukenut John Varleyn romaania, johon elokuva perustui, saatoin katsoa elokuvan ilman ennakkorasitteita. TV-sarjoissa naamansa pahasti kuluttaneet Cheryl Ladd, Kris Kristofferson sekä Daniel Travanti näyttelevät nyt aivan tosissaan, mikä oli ensimmäinen mieleenpainuma leffasta. Millenium alkaa upeasti: ensin näyttävä lentokoneonnettomuus, sitten osoittautuu ettei kaikki ole onnettomuudessa aivan kohdallaan. Onko koneen tuhoutuminen aikaansaatu tulevaisuudesta?

Milleniumissa siirrytään edestakaisin degeneroituneen tulevaisuuden ja nykyhetken välillä. Vaikka elokuvassa leikitään aikaparadokseilla, ei juonen seuraaminen ole vaikeaa. Ilmeisesti Varleyn romaani on kuitenkin paljon monitasoisempi.

Elokuva on tehty tosissaan ja suurella rahalla. Lavasteet ja erikoisefektit ovat vaikuttavia, mutta ne eivät onneksi jää Milleniumin tärkeimmäksi elementiksi tyypillisten scifi-elokuvien tapaan. Valitettavasti vain kaikki suurella vaivalla luotu hyvä ja kaunis pilataan taas kerran uskomattoman kökköisellä lopulla. Miksi amerikkalaisten on aina nähtävä elokuvissaan tällainen puoliuskonnollinen utopistismyönteinen loppu, vaikka se ei sopisi lainkaan tarinan henkeen? Viisi viimeistä minuuttia pilasivat jälleen lupaavan elokuvan.

Jokatapauksessa luen seuraavaksi Varleyn romaanin.

-hh-

STAR TREK V

The Final Frontier
Ohj. Villiam Shatner 1989

Edellinen Trek-elokuva, lopulta Suomeenkin tullut The Voyage Home, oli kaikinpuolin onnistunut. Se oli vilpittömästi hauska - ikäloput trekkiläiset tekivät itsestään pilkkaa mennen tullen. Eikä sen juonikaan ollut aivan ontto. Trek IV nosti Star Trek -elokuvien riman aivan uusiin korkeuksiin, eikä The Final Frontier pääse valitettavasti lähellekään niitä lukemia.

Bill Shattner ei halutessaankaan pääse tätä elokuvaa pakoon, koska hän on laatinut jopa sen käsikirjoituksen ohjauksen lisäksi. Trek V on iso ja kömpelö. Shatner ylittää uskonnollisessa paatoksessa jopa Star Trek - The Motion Picturen. Tällä kertaa ollaan matkalla tapaamaan itse Jumalaa! Ei leffa muutenkaan järin persoonallinen ole, Shatner on ottanut surutta mallia esim. Mad Max -elokuvista.

Visuaalisesti The Final Frontier on näyttävä täydelle laajakankaalle levitetty spektaakkeli. Maisemat ovat komeita, vuoret jylhiä ja metsät synkkiä. Trek V:n perusteella suosittelisin Shatneria tekemään The National Geographicille luonto-ohjelmia ja jättämään avaruusleffojen ohjaamisen Nimoylle, jos heillä on niihin enää tarvetta. Ukot näyttävät jo nimittäin TODELLA VANHOILTA. Ei ihme, että Shatner on haastatteluissaan ennustanut trekkiläisten alkavan kuolla. Trek V:ssä vihjattiin jopa kapteeni Kirkin kuoleman mahdollisuuteen - kuvitelkaa!

The Final Frontierin huumori ei toimi alkuunkaan. Se on väkinäistä, pakolla elokuvaan lisättyä ja se nöyryyttää katsojia lähes yhtä raskaasti kuin Enterprisen miehistöäkin. Shatnerin makua kuvaa, että hän on kirjoittanut Uhuralle alastonkohtauksen! Voi hyppivät hyeenat, eikö sen aika olisi ollut 20 vuotta sitten, eikä nyt?

Niin paljon kuin Star Trek -elokuvasarjasta olenkin pitänyt, niin Trek V:n soisin olevan todella The Final Frontier. Minkähänlaisena mainoksena Shatner pitää elokuvaansa SF-romaanilleen Tekwar

-hh-

THIS PORTION TO BE RETAINED

VAT No. 510 3086 96

0245775

NO SMOKING

TICKETS CANNOT BE EXCHANGED OR MONEY REFUNDED

SCREEN	ROW	SEAT	DATE	DAY	TIME	PRICE
LOCATION: SHAFTESBURY			FILM TITLE: STAR TREK 5			
1	N	22	3.11.89	FRI	20:10	4.00

TERVEMENOA KYBERAVARUUTEEN

-Hannu Väisänen-

Pistoke ohimoon, sormet näppäimistölle, naputat vähän aikaa, ja näet tietokoneverkon kolmiulotteisena matriisina, jossa tietokannat esitetään erilaisina geometrisina kuvioina ja tietojen määrä eri väreinä; mitä kirkkaampi väri, sitä enemmän informaatiota.

Ei onnistu ihan vielä, mutta jos tyydyt alkeellisempaan käyttöliittymään ja jos olet onnistunut valitsemaan opiskelu- tai työpaikkasi oikein, voit harjoitella kyberavaruudessa liikkumista jo nyt.

USENET on tietokoneverkko, joka yhdistää lukuisia yliopistojen ja liikeyritysten tietokoneita ympäri maailmaa. Näkemäni arviot verkossa olevien koneiden määrästä vaihtelevat muutamasta tuhannesta sataan tuhanteen.

USENETissa on news-uutispalvelu, joka ei suinkaan välitä sellaisia uutisia, joita voi lukea sanomalehdistä tai katsoa televisiosta. USENETiin voi kuka tahansa lähettää omia artikkelejaan, mikäli omaa verkon käyttöoikeudet.

Käytön helpottamiseksi artikkelit on jaettu eri uutisryhmiin, joita on useampi sata. Sf-harrastajan kannalta kiintoisampia ovat **rec.arts.sf-lovers** ja **alt.cyberpunk**.

Alt.cyberpunk käsittelee nimensä mukaisesti kyber-punkkia, kun taas rec.arts.sf-lovers'in sisältönä on yleensä sf ja fantasia.

Lienee syytä huomauttaa, että näiden uutisryhmien kuten minkä tahansa muunkin uutisryhmän

```
From:    KONTU::TYKSPETAJA    "Tero Ykspetäjä"   1-DEC-1989 17:31:56.14
To:      LINUS::BROIMOLA
CC:      TYKSPETAJA
Subj:    newsgroups

@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@
@::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::@
@:::::::::::                                                     :::::::::::::::@
@:::::::::::   SCIENCE FICTION -HARRASTAJIA                      :::::::::::::::@
@:::::::::::   (mahdollisesti) KIINNOSTAVAT NEWSGROUPIT          :::::::::::::::@
@:::::::::::                                                     :::::::::::::::@
@::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::@
@:::::: alt.cyberpunk :::::::::::::::::: (mainittiin artikkelissa) ::::::::::@
@:::::: alt.cyberspace ::::::::::::::::: (lisää kyberpunkkia) ::::::::::::::::@
@:::::: alt.cyberpunk.tech ::::::::::::: (cybertechiä) :::::::::::::::::::::::@
@:::::: rec.arts.drwho ::::::::::::::::: (sitä itteään) ::::::::::::::::::::::@
@:::::: rec.arts.movies :::::::::::::::: (suurin osa ei-skifiä) :::::::::::::::@
@:::::: rec.arts.sf-lovers ::::::::::::: (jee..) ::::::::::::::::::::::::::::@
@:::::: rec.arts.startrek :::::::::::::: (!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!) ::::::::::::@
@:::::: rec.arts.comics :::::::::::::::: (suurin osa am. supersankareita) ::::@
@:::::: rec.games.frp :::::::::::::::::: (fantasiaroolipelit) :::::::::::::::::@
@:::::: rec.arts.int-fiction ::::::::::: (interactive fiction, en oikein :::::@
@:::::::::::::::::::::::::::::::::::::::: tiedä, mistä tässä on kysymys) :::::@
@::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::::@
@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@

==============================================================================
I TYKSPETAJA@KONTU.UTU.FI I                                                  I
I Tero Ykspetäjä          I   "I want you to do me a favor -                 I
I University of Turku     I    I want you to tell all your friends about me" I
I Computer Science        I                          -Batman                 I
I FINLAND                 I                                                  I
==============================================================================
```

kohdalla pätee Sturgeonin laki eli 90% artikkeleista on täyttä roskaa.

Tietokoneverkoitse pääsee käsiksi myös elektronisiin lehtiin, jotka eivät maksa tilaajalle penniäkään. Nykyään (lokakuussa 1989) sf:ään tai fantasiaan liittyviä lehtiä on tietääkseni viisi: Athene, DargonZine, Iconian Dreams, OtherRealms ja Quanta.

Novellilehti **Athene** aloitti syyskuussa 1989. Kertomukset eivät välttämättä ole sf:ää tai fantasiaa, mikä tahansa hyvä tarina kelpaa päätoimittaja Jim McCabe'lle. Athene ilmestyy periaatteessa kerran kuussa ja sen voi tilata lähettämällä sähköpostia osoitteeseen **mccabe@mtus5.bitnet**.

DargonZine on Dargon-projektin lehti. Dargon on pieni fantasialäänitys vaikeiden kulkuyhteyksien takana Baranur'in kuningaskunnan luoteiskolkassa, ja Dargon-projekti on jaettu maailma -antologia, jossa eri tekijät sijoittavat novellinsa samaan tapahtumapaikkaan vähän Robert Aspirin'in toimittaman Thieves World -sarjan tapaan. DargonZineä julkaisee John L. White ja lehden voi tilata osoitteesta **white@duvm.bitnet**. Lehti ilmestyy epäsäännöllisesti.

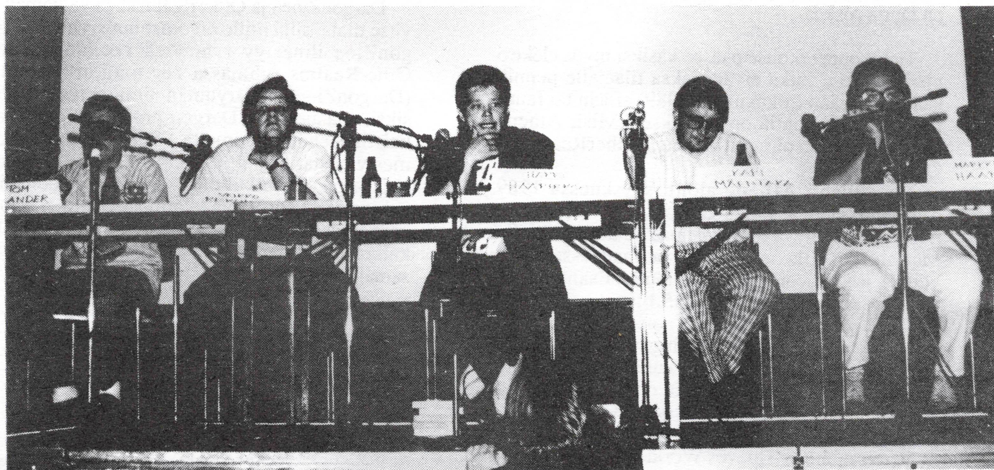
Iconian Dreams on vasta perusteilla, sillä näin siitä ilmoituksen uutisryhmässä rec.arts.sf-lovers 6.10.1989. Lehden tarkoituksena on julkaista laadukkaita amatöörien tekemiä Star Trek -kertomuksia ja sitä toimittaa Thomas V. Frauenhofer. Sähköpostiosoite on **icon@frau** tai **!attctc!swamps!frau!icon** tai **!rutgers !rochester!kodak!swamps!frau!icon**. Ilmestymisaikataulua ei ole vielä päätetty.

OtherRealms'in aihepiiriä ovat sf, fantasia ja kauhu. Se sisältää enimmäkseen kirjaesittelyjä, lisäksi on kirjepalsta ja artikkeleja. Lehti ilmestyy neljästi vuodessa. Päätoimittaja on Chuq Von Rospach, jonka sähköpostiosoite on **chuq@apple.com**.

Quantakin on vasta perusteilla. Quanta haluaa julkaista sf:ää tai fantasiaa tai muuten vain outoja tarinoita ("Science Fiction /Fantasy /Bizaro/Strange" sanotaan esittelyssä), sf- tai tiedeartikkeleja, mielipiteitä, kirja- ja elokuvaesittelyjä. Quantan pitäisi ilmestyä joka toinen kuukausi. Julkaisija on Dan Appelquist (**da1n+@andrew.cmu.edu**).

DargonZineä ja OtherRealmsia ei välttämättä tarvitse tilata, sillä niille on omat uutisryhmänsä. DargonZine ilmestyy ryhmässä **rec.mag.fsfnet** ja OtherRealms ryhmässä **rec.mag.otherrealms**. (DargonZinen uutisryhmän nimi on rec.mag.fsfnet siksi, että aiemmin Dargon-projektin novelleja julkaistiin lehdessä nimeltä FSFnet, joka lakkasi ilmestymästä, kun sen julkaisija, yhdysvaltalainen opiskelija, sai tutkintonsa valmiiksi ja poistui opinahjostaan.) Jos haluaa varmistaa lehtien tulon, ne kannattaa tilata, sillä USENETissa sattuu aika usein katkoksia, joiden aikana artikkeleja katoaa -- tosin samalla saattaa kadota sähköpostikin.

Ilkeiden mikrofonien hyökkäyksestä huolimatta uljas päätoimittajanne vaaransi henkensä ottaakseen tämän upean dokumentäärivalokuvan jossa esiintyvät vasemmalta oikealle: ***Tom Ölander, Veikko Rekunen, Harri Haarikko, Kari Mäentaka*** *ja* ***Markku Haapio****.*

HURU-UKKOJEN HORINOITA

Science fiction -fandomin perustajat puhuvat Paneeli FINNCON 89:ssä 12.8.1989

-Harri Haarikko-

FINNCON 89 -tilaisuuden aloitti Huru-ukkojen paneeli, johon ohjelmalehtisen mukaan oli kerätty suomalaisen SF-harrastustoiminnan luojia. Mukana olleet herrat ovat kiistatta fandomimme isiä, mutta on muistettava, että he eivät ole ainoita, vaan keskusteluun olisi voitu yhtä vahvoin perustein kutsua monia muitakin unohtamatta nyt nimeämättä jääneitä fandomin äitejä.

Seuraavassa esittävät ajatuksiaan: **Markku Haapio**, Turun SF-seuran perustajajäsen ja Spin-lehden ensimmäinen toimittaja, mies suomenkielisten Perry Rhodanien takaa. **Kari Mäentaka**, pitkäaikainen Turun seuran aktivisti ja Spinin vakiinnuttaja, joka teki siitä mallin muille. **Veikko Rekunen**, tuottoisa novellisti ja suomentaja sekä Suomen Tieteiskirjoittajat ry:n perustaja, sekä **Tom Ölander**, FINNCONin suomalainen kunniavieras, mies joka on luonut fandom-sanalle sisältöä kongressien järjestäjänä sekä kirjoittajana. Oheisen keskustelutiivistelmän muokkaaja toimi paneelin puheenjohtajana.

FANDOMIN ISÄNÄ OLEMISESTA

Markku Haapio: Kyllä valitettavasti minä jonkinlainen isä olen. Satuin olemaan väärässä paikassa silloin 70-luvulla. Kai tästä pitää synti itselleen ottaa. Usein vieläkin nukkumaan mennessä omatunto soimaa siitä, että olin mukana kun tämä toi-

minta alkoi. Nythän tämä on pelkkää hassutusta.

Kari Mäentaka: Mä en ota minkäänlaista vastuuta itselleni. Mä olin vähän aikaa lehden toimittajana ja jos joku siitä sai toiminnalleen kipinän, niin se ei ole minun vikani.

Veikko Rekunen: Mä olen vain kirjoittanut, enkä toivoakseni ole luonut mitään fandomia. Siinä on paljon sellaisia piirteitä, joista mä en tykkää. Mikäli täällä yritetään mun harteilleni sälyttää vastuuta fandomista, niin mä kasaan senkin mieluummin Markulle.

Tom Ölander: Olen lukenut SF:ia kohta 40 vuotta, mutta vasta 13 vuotta sitten huomasin fandom-ilmiön ja rupesin kiertämään eurooppalaisissa kongresseissa. Niistä mä halusin tuoda hyvät puolet tänne Suomeen. Se oli mun perusajatukseni. Suomi oli silloin valkoinen läiskä fandom-kartassa. Mielestäni toiminta on lähtenyt liikkeelle kivasti.

Markku Haapio: Ei tällaisessa isistä puhumisessa ole sinänsä mitään järkeä, mutta jos etsitään toiminnan historiaa, niin silloin se käy. Omalta osaltani mulle tulee mieleen vanha pilakuva, jossa Kolumbus ja Odysseus juttelevat ja Kolumbus sanoo, että minä löysin amerikan, mitä sinä teit? Tähän Odysseus vastaa, että minä vain harhailin. Mulla on sama tilanne. En minä tiennyt olleeni mukana jotain perustamassa, vasta jälkeenpäin olen ruvennut miettimään, että taisi se sellaista kuitenkin olla. Omalta osaltani homma lähti liikkeelle siitä, että olin töissä kustannusliikkeessä, joka alkoi 70-luvun puolivälissä julkaista Perry Rhodania ja koska tykkäsin scifistä otin duunikseni sen toimittamisen. Mä laitoin Perry Rhodaniin lukijapalstan, joka oli ehkä alkumuodossaan sitä mitä SF-lehdissä on nyt, mutta se oli vahinko. En mä tahallani halunnut mitään synnyttää.

FANDOMIN SYNTYAJANKOHDASTA

Tom Ölander: Suomen fandom syntyi vuonna 1976, jolloin perustettiin Turun Science Fiction Seura. Sitä ennenkin oli harrastajia, mutta he olivat yksinäisiä. Yhdistyksen perustaminen oli tärkeä asia.

Markku Haapio: Vuoden 1969 syksyllä järjestettiin Turussa Suomen ensimmäinen science fiction -con. Se oli kaksipäiväinen tilaisuus osakunnissa, jossa oli scifi-näyttely, elokuvia, kirjoja jne. Mä väitän, että suomalainen fandom alkoi vuonna 1969.

Kari Mäentaka: Minusta todellinen fanihomma on alkanut vasta mafiatoiminnan synnyttyä. Sitä ennen fandom oli vain satunnaisesti tapaavia harrastajia.

Veikko Rekunen: Ehkä fandom syntyi vähän ennen King-Conia vuonna 1982. Silloin mukana oli jo väkeä, joten ajatuksen marginaalisti tieteiskirjallisuuden nimissä tapahtuvaan yhdessäoloon oli pitänyt jo syntyä.

Markku Haapio: 1970 -luvun alussa ei ollut paljon mitään SF:ia. Kirjayhtymä oli julkaissut jotain, mutta WSOY:lläkään ei ollut vielä SciFi-sarjaansa. Minä en ollut Turun SF-seuran perustavan kokouksen koollekutsuja. Olin kokouksessa mukana, mutta Tapani Piha oli sen organisoija. Ensimmäiseen hallitukseen kyllä kuuluin.

Kari Mäentaka: Tuskin suomennetulla SF:lla oli paljon merkitystä Turun SF-seuran perustamisessa. Kaikki olivat luultavasti lukeneet englanninkielistä SF:ia. Minun aikanani ei ollut lehtien välistä kilpailua, vaikka muut lehdet tulivat markkinoille suurinpiirtein niihin aikoihin. Minä aloitin silloin kauhean artikkelien hankinnan, jotta Spin pysyisi edelleen pystyssä kun kilpailu alkaa. Uuden lehden saaminen valmiiksi oli aina minulle itselleni tärkeää.

Markku Haapio: Minusta 70-luvun lopulla tilanne oli nykyistä parempi. Toki lehdet ovat tällähetkellä hemmetin paljon parempia kuin Spin oli alussa, mutta silloin kaikkien voimat olivat saman lehden takana. Portin toimittaja Raimo Nikkonen teki Spiniin juttuja, samoin Toni Jerrman. Yleensä kaikki, jotka nyt touhuavat eri lehdissä kirjoittivat silloin Spiniin.

HAJAANNUKSESTA JA YHDENTYMISESTÄ

Markku Haapio: Tällä hetkellä tilanne fandomissa on siinä mielessä ikävä, että homma on hajaantunut merkillisiin pikkuklikkeihin ja mafioihin, jotka riitelevät keskenään ja julkaisevat 4-5 lehteä, jotka ovat suurin piirtein toistensa kopioita. Minusta tässä ei ole mitään järkeä. Rahoja ja voimia menee vain hukkaan. Suosittelisin sellaista mallia, että yksi valtakunnallinen yhdistys julkaisisi yhtä valtakunnallista lehteä, jolla olisi arvovaltaa ja statusta. Sitä kuuntelisivat jopa poliitiset päättäjät. Kun SF-toiminta on tällaisessa diasporassa, kenenkään ei tarvitse sille korvaansa lotkauttaa. Tämä näkyy varmasti esim. rahan saamisessa yhteiskunnalta. Tämän ison pää-äänenkannattajan lisäksi voisi olla vaikka kuinka monta pienempää paikallista bulletiinia ja yhdistystä.

Veikko Rekunen: Ei ole tosiaan järkeä näin pienessä maassa hajottaa fandom-toimintaa niin paljon kuin se nykyään on hajallaan. Mä en pidä siitä, että on näin monta keskenään kilpailevaa lehteä. En ole niin tarkasti enää tapahtumia seurannut, että tietäisin minkälaisin konstein kilpailu käydään. Olisi parempi keskittää voimat yhden valtakunnallisen yhdistyksen taakse ja tehdä lehdestä jumalattoman hyvä.

Tom Ölander: Lehtien toimittaminen on harrastustoimintaa ilman palkkaa ja minun mielestäni jokaisella yhdistyksellä pitää olla oikeus julkaista omaa lehteään, enkä näe mitään syytä miksi Suomessa pitäisi olla ainoastaan yksi lehti. On hyvä, että on olemassa näin monta lehteä. Eivätkä ne kilpaile keskenään, eivätkä ne ole samanlaisia. Erilaisuus täytyy sallia. Yhden ainoan lehden julkaiseminen olisi diktatuuria, jota minä en ainakaan halua.

Kari Mäentaka: Mikäli olisi vain yksi lehti, niin kuinkahan moni aloitteleva novellisti jäisi tulematta esiin. Nyt heillä on mahdollisuus saada julkaistuksi vähän huonompaakin materiaalia.

Harri Haarikko: Minusta on käytännössä mahdotonta tehdä yhtä ainoaa lehteä, sillä lehden toimittaminen on aina yhden ihmisen varassa. Lehden tekeminen on diktaattorien hommaa ja jos nämä ihmiset laitetaan tekemään yhteistyötä, niin ei synny yhtään mitään.

Naisääni yleisöstä: Missä teidän puhumanne hajaannus on, kun samat ihmiset ovat kuitenkin kaikissa tapahtumissa ja yhdistyksissä. Ei sellainen ole hajaannusta. Ainoastaan yhden lehden toimitus pyrkii eristäytymään. Meillä muilla on paljon yhteistoimintaa.

Miesääni yleisöstä: Suomi on niin iso maa, että tänne mahtuu muitakin lehtiä kuin Helsingin Sanomat.

Veikko Rekunen: Olemme puhuneet vain lehdistä, mutta ne ovat oikeastaan vain paikallisen fandom-toiminnan ilmentymiä ja sen takia mä näen hajaannuksen sellaisena, että kun on useita lehtiä, on samalla myös monta erilaista fandomia.

Tom Ölander: Kilpailu on kaikille hyväksi.

Markku Haapio: En minäkään monopolista ole puhunut.

SUHTAUTUMISESTA SCIENCE FICTIONIIN

Markku Haapio: Kyllä mä SF:sta vieläkin tykkään ja luen kaikki mitä käsiini saan. Mä luen kirjoja ja katson leffoja ja se on mun tapani harrastaa. Mä en ole koskaan halunnut touhuta touhuamisen vuoksi. En minä scifiin väsynyt ole. Hyvänen aika, kuka siihen voisi väsyä? Kuitenkaan mä en ole koskaan jaksanut ymmärtää ihmisiä, jotka harrastavat ainoastaan yhtä asiaa. Mä olen puuhannut sarjakuvien ja scifin parissa, mutta mä olen aina hypännyt syrjään siinä vaiheessa kun olisi pitänyt pistää propelilakki päähän. Maailmassa on niin paljon kivoja asioita, ettei yhteen asiaan voi uhrata kaikkea aikaansa.

Kari Mäentaka: Mä olen väsynyt SF:iin. Lehteä toimittaessani mä yritin lukea SF-kirjojakin, mutta nyt ne ovat jääneet syrjään. Minä luen fantasiaa!

Veikko Rekunen: Mun suhtautumiseni SF:iin kirjallisuuden muotona ei ole muuttunut millään tavalla. Kirjoittanutkin olen edelleen, mutta lehdille en ole enää novelleja lähettänyt, koska ensin kaikki toimittajat halusivat kilvan minun novellejani, mutta yht'äkkiä kukaan ei halunnut enää yhtään. En tiedä muutuinko silloin paljon huonommaksi kirjoittajaksi, mutta olen tullut siihen tulokseen, etteivät ne helkkarin toimittajat ymmärrä kirjallisuudesta yhtään mitään.

Tom Ölander: Minunkaan suhtautumiseni SF:iin ei ole muuttunut. SF poikkeaa muista kirjallisuuden lajeista siinä, että sen harrastajat haluavat pitää yhtä. Sellainen on harvinaista muun kirjallisuuden alueella. Juuri tämä minua viehättää. SF:ia luen koska pidän saduista.

Veikko Rekunen: Tieteiskirjallisuudella on kahtalainen arvo. Toisaalta se on viihdettä ja kun se on hyvää viihdettä, niin se on lajissaan helvetin hyvää. Mutta silloin kun SF:lla on jotain kirjallista arvoa se on ainoa kirjallisuuden laji, joka pysyttelee jollakin tavalla nykymaailman tapahtumien tasalla. Minun mielestäni meidän tulee erottaa kaksi asiaa, eli toisaalta science fiction ja toisaalta fandom. Niillä ei ole mitään tekemistä toistensa kanssa, paitsi ehkä marginaalisesti siten, että ollaan harrastavinamme samaa asiaa. Fandom on sitä, että ihmiset ovat yhdessä ja viihtyvät keskenään, jos viihtyvät. Science fiction taas on kirjallisuutta, josta keskitason fani ei tiedä paljon mitään.

Kari Mäentaka: Fantasia on minulle viinan korvike. Sen avulla pääsee irtaantumaan arkisesta maailmasta. En ole kuitenkaan viinastakaan päässyt eroon, sillä aina ei voi lukea.

SF:N MERKITYKSESTÄ

Markku Haapio: Tarvitseeko kaikella olla joku merkitys? Mä olen ollut kriittinen, mikä kuuluu tällaisen vanhemman herrasmiehen tyyliin, mutta en mä halua tätä toimintaa tuomita. Minusta on hauskaa, että ihmisillä on hauskaa. Tällä toiminnalla on sellainenkin merkitys, että saamme kenties enemmän harrastajia ja sitä kautta enemmän hyviä elokuvia, kirjoja jne.

Veikko Rekunen: Kai tällä jokin merkitys on kun katsoo kuinka paljon väkeä täällä on. Ehkä jokaiselle merkitys on erilainen. Ei tällaisella tapahtumalla voi olla mitään korkeakulttuurisia tavoitteita.

Tom Ölander: Tieteiskirjallisuudessa käsitellään monia aiheita ja näistä teemoista löytyy lukemattomia erilaisia versioita. Kun lukee näitä versioita esim. ihmiskunnan tulevaisuudesta, on paljon helpompi muodostaa oma tulevaisuuden kuva. Siksi tieteiskirjallisuus on tärkeää.

Veikko Rekunen: Kirjallisuudella on aina merkitystä. Näissä tapahtumissa ei kovin paljon tule kirjallisuutta aina muistaneeksi, vaan kaikki kräasä ja markkinatavara on tärkeämpää. Mutta sen takia täällä ollaan, että pohjimmiltaan tämä kirjallisuuden muotokin kiinnostaa.

FANDOMIN LAAJENTUMISESTA

Kari Mäentaka: Fandom laajenee edelleen vähitellen, mutta samalla se muuttaa muotoaan. Esim. fantasiapelaaminen on uusi asia tässä toiminnassa ja sitä eivät ehkä kunnon scifi-ihmiset edes hyväksy.

Veikko Rekunen: Tämä on aaltoliikettä. Nyt täällä on paljon väkeä, mutta ensi vuonna voi olla toisin. Kaikki on siitä kiinni, onko toiminnalle tulossa jatkajia. Mä luulen, että toiminnan kokonaiskapasiteetti tulee säilymään nykyisen suuruisena. Se ei voi kovin paljon tästä enää laajentua, mutta pitäisikö sen?

Tom Ölander: Mielestäni on tarpeetonta ennakoida fandomin muuttumista. Toiminnan laajentuminen tulee tapahtumaan itsestään ilman mitään tulevaisuuden skenarioita.

Kari Mäentaka: Minusta tämä harrastustoiminta on viime aikoina muuttunut hyvään suuntaan mafia-toiminnan synnyttyä. Nyt porukalla on mahdollisuus istua kapakoissa ja jutella asioista, eikä homma jää pelkäksi kuivaksi järjestötoiminnaksi.

ELÄMÄSTÄ, MAAILMANKAIKKEUDESTA JA KAIKESTA MUUSTAKIN

Markku Haapio: Science fictionia tärkeämpiä ovat mm. lampaanpaisti ja hyvä nainen.

Veikko Rekunen: Tärkeintä on perhe, työ, terveys ja uusi tietokone joiden jälkeen tulee lukemattomia asioita, jotka ovat tärkeämpiä kuin tieteiskirjallisuus. Kirjallisuus sinänsä on kyllä korkealla tällä listalla.

Tom Ölander: 24.8.1989 avaruusluotain Voyager ohittaa Neptunuksen ja ottaa siitä valokuvia. Se on ollut matkalla 12 vuotta!

Muiden suomessa ilmestyvien science fiction- ja fantasialehtien tilaustiedot 1990

AIKAKONE: Aikakone-Yhdistys, c/o Eija Elo, Pähkinäkuja 4 as 23, 33840 Tampere, 70mk, 4 nroa/vuosi. **PSP: TA 2084 30-9.**

KOSMOSKYNÄ: Suomen Tieteiskirjoittajat ry., c/o Anetta Pirinen, Sörnäisten Rantatie 3 B 42, 00530 Helsinki. **PSP: 01746 03-3**, 40mk, 4 nroa/vuosi. **HUOM! Vuoden 1990 jäsenmaksusta ei ole vielä tietoa.**

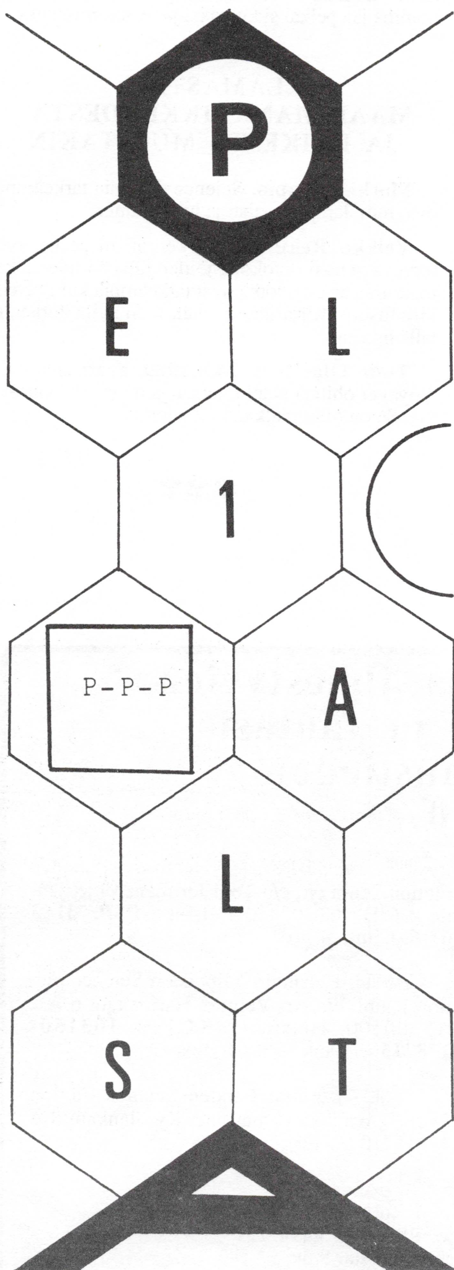
PORTTI: Tampereen Science Fiction Seura ry., c/o Raimo Nikkonen, Peltokatu 25-27 C 57, 33100 Tampere. **PSP: TA 6889 72-0**, 75mk, 4 nroa/vuosi.

TÄHTIVAELTAJA: Helsingin Science Fiction Seura ry., c/o Toni Jerrman, Viljelijäntie 4-6 D 103, 00410 Helsinki. **PSP: 3143 67-6**, 65mk, 4 nroa/vuosi.

MARVIN: Helsingin Yliopiston Science Fiction Klubi, c/o Ari Veintie, Harjunkatu 6 A 2 A, 00500 Helsinki. **KOP: 103150-1787159**, 40mk, 4 nroa/vuosi.

JÄKÄL'AARRE: Lahden Science Fiction Seura, c/o Jukka Laajarinne, Kyrölänkatu 8 A 17, 15210 Lahti.

ENHÖRNINGEN: c/o Ben Roimola, Studenthuset 1 A 511, 20500 Åbo. **PSB: TU 4494 73-5**. Utkommer oregelbundet, nr 4 kostar 8mk.

MIKÄ HAHMOLLE NIMEKSI?

Jaakko Mäntyjärvi
Mäntsi Productions 1989

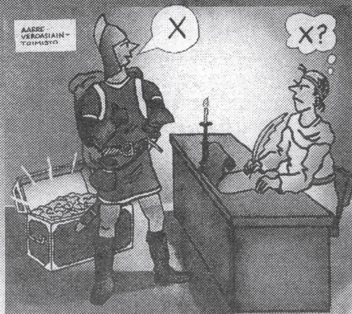
Mikä hahmolle nimeksi? käsittelee nimensä mukaisesti yhtä fantasiaroolipelien ikuisuuskysymyksistä. Osuvan ja oikeankuuloisen nimen hankkiminen hahmolle saattaa olla joskus vaikeaa, kun ei niitä Aragorneja ja Gandalfejakaan maailmaan määrättömästi mahdu. Hyviä nimiä tarvitaan siis lisää, ja onhan niitä.

Oppaan lähtökohtana on, että fantasiapelimaailmojen lähin kulttuurillinen vastine maailmanhistoriassa on keskiaikainen Luoteis-Eurooppa. Täältä pitäisi myös mojovien nimien urhoille löytymän. Kyllähän tämä dogmi yleensä pitää paikkansa, mutta poikkeuksiakin on. Ensimmäisenä tulee mieleen Lion Rampantin kustantama Ars Magica -systeemi, jossa tarvitaan paljon romaanisia kieliä ja latinaa. Ja olihan historiallisesti esimerkiksi ranskan kieli normannivalloituksen jälkeen Englannissa huomattavassa asemassa.

Nimistöä oppaassa esitellään pitkinä luetteloina. Tällaisia nimiluetteloita on jo hävinneistä kielistä, kuten muinaisenglannista ja muinaisgermaanista, sekä nykyaikaisista kielistä, kuten iiristä ja kymristä. Mukana ovat myös Tolkienin kehittämät haltiakielet. Jotkut listoista on jaettu erikseen nimien alku- ja loppuosiin.

Mikä hahmolle nimeksi? sisältää paljon komeita ja käyttökelpoisia nimiä selityksineen. Niille on myös peleissä varmasti paljon käyttöä. Kaiken pitäisi siis olla kohdallaan. Mutta, mutta...

Tekijä ei paljasta lähteitään, mutta sylttytehtaalle johtavat jäljet ovat silti selvät. Keskeinen osa Män-

tyjärven julkaisemasta materiaalista on nimittäin peräisin Jane Woodwardin aikoinaan Different Worlds -lehdessä julkaistusta artikkelista Meaningful Names for Characters. Tästä noin kymmenen vuotta vanhasta jutusta löytyvät sanasta sanaan samat muinaisenglannin, muinaisgermaanin, muinaisnorjan ja haltiakielten nimilistat ja nimien selitykset. Mäntyjärvi ei ole edes vaivautunut muuttamaan listojen palstajakoa - se on täsmälleen sama kuin Woodwardin alkuperäisessä artikkelissa. Myös yksi oppaan kuvista (sivulla 18) on kömpelösti kopioitu kyseisestä jutusta.

Vähemmästäkin plagioinnista on joskus käyty oikeutta ja kaikkea. Kyllähän kirjoittamisessa täytyy aina nojautua muiden tietoihin ja teksteihin, mutta toisen työn siirtäminen omiin nimiin - suoranainen kirjallinen varkaus - on vähän eri asia. Näin sitä saa tietysti syntymään helposti oppaan aiheesta jos toisestakin: sopiva juttu vaan jostain ja oma nimi alle.

Tekijä on jostain syystä merkinnyt oppaaseen myös oman © -merkkinsä. Tämän hän on ilmeisesti tehnyt huumorimielessä. Voivathan kaikki selvästi nähdä, mitä hän tekijänoikeuksista ajattelee.

HOPEAPRINSESSAN PALATSI HUNTUSEURA

Tom Moldway, Jean Wells ja David Cook
Suom. Jaakko Mäntyjärvi
Protocol 1989

Tämä Dungeons & Dragons -seikkailumoduli sisältää kaksi toisistaan riippumatonta ja täysin erillistä seikkailua. Molemmat seikkailut sopivat D&D-perussäännöillä pelattaviksi ja vaatimattomilla tasoilla oleville hahmoille, mutta muuten niillä ei ole mitään yhteistä. "Kaksi yhden hinnalla" lienee ollut kustantajan periaate.

Hopeaprinsessan palatsi käsittelee sitä tuttua, turvallista ja loppuun kaluttua D&D-aihetta: seikkailua maanalaisissa käytävissä. Prinsessan palatsissa on nimittäin tapahtunut pahoja ja asiat pitäisi panna taas järjestykseen. Tämä on tehtävä, ja loppu onkin sitten kulkemista huoneesta toiseen ja valintaa eri ovien välillä. Seikkailuun kuuluu vielä erityinen ohjelmoitu harjoitteluosuus aloitteleville pelaajille tyyliin "voitte tutkia alueen (4) tai mennä peremmälle (5)", jonka tarkoitus on opastaa noviisit korrektiin käytökseen luolastoissa.

Seikkailun sisäisen logiikan ulottuvuuksia kuvaa hyvin se, että yli puolet palatsista on rakennettu kokonaan maan alle, minne ei päivä paista eikä kuuhut kumota. Miksi joku rakentaisi itselleen asunnon, josta voi kuvitella löytävänsä vain pimeää ja kosteaa kylmyyttä, jää ainakin minulle arvoituksesi. Tällaisen arkkitehtuurin kaikista seurauksista eivät tekijätkään ole nähtävästi olleet aivan selvillä. Erässäkin maanalaisessa huoneessa kerrotaan olevan paljon kynttilöitä "yötöitä varten", vaikka siellä yöllä ei varmaan ole yhtään sen pimeämpi kuin päivälläkään.

Ei Hopeaprinsessan palatsi nyt mitään kaikkein pahinta "salaovi vessaan" -koulukuntaa edusta, ja sisältää se monta ihan nokkelaakin juttua. On siinä jonkinlainen juonikin, joskin pelaajille annetut vihjeet ovat usein kovin keinotekoisia. Nykyisten kehittyneiden fantasiaroolipelien aikakaudella se vain vaikuttaa melko alkeelliselta loputtomine maanalaisine käytävineen.

Onneksi Huntuseura on sitten toista maata. Saattaa olla, että nämä kaksi seikkailua on niputettu yhteen sen vuoksi, että ne ovat lähes täydellisiä vastakohtia toisilleen. Huntuseura vie hahmot maan päälle Specularumin kaupunkiin, jossa riehuu aatelissukujen välinen valtataistelu. Tähän pelaajat joutuvat tahtoen tai tahtomattaan mukaan.

Seikkailuun kuuluu selitysten ja karttojen lisäksi neljä arkkia koottavia paperitaloja, jotka löytyvät modulin keskeltä. Näitä voi pelinjohtaja käyttää kaupunkinäkymien luomisessa. Seikkailu tapahtuukin pääasiassa kaupungin taloissa tai ulkoilmassa kujilla ja toreilla. Mukana seuraa myös paperisia nukkeja, joita voi käyttää, jollei satu omistamaan oikeita miniatyyrejä.

Huntuseura on erinomainen, sekä looginen että arvoituksellinen kaupunkiseikkailu. Pelaajat joutuvat mitä erilaisimpiin tilanteisiin ja saattavat joutua kokeilemaan kykyjään ja älyään vaikka missä. Juoni on loppujen lopuksi yksinkertainen ja järkevä, mutta ongelman ratkaiseminen vaatii paljon aivo- ja jalkatyötä. Kaupungin elämän kuvaus on osuvaa ja kekseliästä. Tällainen seikkailu sopii niille, jotka haluavat roolipelissä käyttää muutakin kuin noppakättään.

Tämän kokoomateoksen käyttö on tietysti vähän

Larry Elmore

ongelmallista, sillä on vaikea kuvitella pelaajia, jotka pitäisivät sekä Hopeaprinsessan palatsista että Huntuseurasta. Toinen on D&D:n alkuajat mieleen tuova ajatuksen puutteesta kärsivä luolantutkimiskeikka ja toinen älykäs ja hyvin rakennettu juoniseikkailu. Mutta saattavathan pelaajat tietysti kehittyä seikkailujen myötä.

Hopeaprinsessan palatsin ja Huntuseuran käännös on ensiluokkaista työtä.

PEIKKOMAAT
Greg Stafford ja Sandy Petersen
Suom. Pasi Janhunen
Ace Pelit 1989

RuneQuest-pelin oheismateriaaliin kuuluva Peikkomaat ei nimensä vastaisesti käsittele paljoakaan peikkojen asuinseutuja. Sen sijaan kirja sisältää kolme laajaa pelaajien ja peikkojen välistä kohtausta sekä kolme seikkailua peikkojen parissa, jotka kaikki kyllä tapahtuvat peikkomailla tai niiden liepeillä. Lisäksi kirjasta löytyvät peikkopallon, peikkojen suuresti arvostaman urheilulajin säännöt.

Kirjan peikkoseikkailut ja -kohtaukset ovat perusteellisesti ja ajatuksella laadittuja. Kaikesta näkee, että kirjoittajat ovat koko ajan tienneet, mitä ovat tekemässä. Seikkailujen juonet ovat hauskoja ja kekseliäitä ja ne koettelevat pelaajien roolipelikykyjä monin tavoin. Niiden sisäinen logiikka on niin ikään kunnossa ja ne kuuluvat selvästi fantasiamaailmaan, joka todella on järkevä ja toimiva kokonaisuus.

Eri asia on sitten se, että nämä seikkailut ja kohtaukset kaipaisivat tuekseen ainakin hiukan taustamateriaalia peikoista ja niiden elämästä, mutta sitä kirjasta ei löydy. "Historian ja järjestelmien asemasta tarjoamme kokemuksia," ilmoittavat tekijät ylpeinä, mutta kyllä jonkin verran peikkojen historiaa ja yleistä tietoa niistä olisi kirjasta suonut löytävänsä. Nyt nämä seikkailut jäävät oudosti tyhjän päälle kellumaan kokonaiskuvan puuttuessa. Kustantaja kyllä lupaa lisää materiaalia peikoista tulevaisuudessa, sitten joskus...

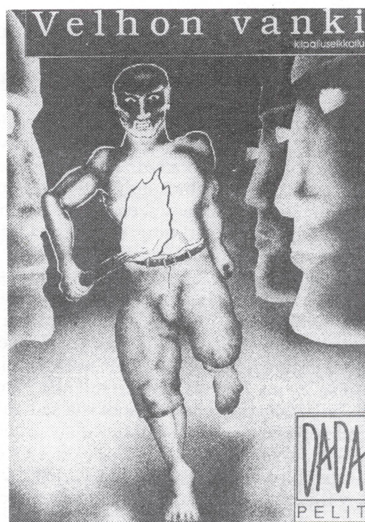
En tiedä teistä, mutta minusta tähän RuneQuestin Glorantha-maailmaan on kaikkine ankkoineen ja tapiirimiehineen aina liittynyt melkoinen annos camp-huumoria. Tämä tunne ei suinkaan lievene Peikkomaita lueskellessa, sillä aika velikultia tuntuvat nämä yön asujaimetkin olevan. Jokaisen oman maun asia on, miten suhtautuu esimerkiksi peikkojen värikkäisiin juomatapoihin tai kuoriaiskarjan kasvatukseen. Ikävästi mauttomuuden puolelle sen sijaan lipsahtaa elävällä "pallolla" pelattava peikkopallo. Eihän tällainen raakuus enää ole hauskaa.

Kirjan käännös on erinomainen ja varsinkin muutamaan muuhun suomennettuun RQ-kirjaan nähden melkoinen saavutus. Suomentajan kieli on erinomaisen elävää ja sanavalmista. Tällaista toivoisi näkevänsä enemmänkin.

VELHON VANKI
Kilpailuseikkailu
Dada-pelit 1989

Dada-pelien uusi moduli Velhon vanki ei ole mikään tavanomainen seikkailu. Kyseessä on kil-

pailumoduli, jonka avulla voi arvioida kunkin pelaajan taitoja sooloseikkailussa. Moduli sijoittuu Stormarkiin, Granagin ja Kuninkaan kaupungin maahan, ja sen 16 sivuun sisältyy myös kuvaus tapahtumapaikan lähellä sijaitsevasta Schwitterburgin kylästä.

Näitä kilpailuseikkailujahan on suuressa maailmassa julkaistu paljonkin, yleensä sen jälkeen kun niillä ratkottu pelaajien paremmuutta erilaisissa coneissa. Niitä voi yleensä pienin muutoksin käyttää tavallisten seikkailujen tapaan. Velhon vanki poikkeaa tästä perinteestä siinä, että se on nimenomaan sooloseikkailu eikä millekään ryhmälle (eli kilpailussa joukkueelle) tarkoitettu. Kukin pelaaja saa siinä kulkeakseen yksin maanalaisen reitin, jonka varrella hän kohtaa monenlaisia vaaroja ja vastuksia. Korkeimman pistemäärän saanut on lopulta voittaja.

Velhon vanki muistuttaa aika tavalla tietokoneella pelattavia seikkailupelejä. Pelinjohtajalle ei siinä jää kuin automaatin logiikalla toimivan tietokoneen osa. Pelaajan vaihtoehdot ja niistä saatavat pisteet on samalla tavoin ennalta määrätty. Jossakin huoneessa saa 100 pistettä asian X tekemisestä ja 80 miinuspistettä asian Y tekemättä jättämisestä, ja se siitä. Pisteitä saa myös kilpailuradan nopeasta selvittämisestä.

Kirjasen johdannossa todetaan, että seikkailu mittaa lähinnä kunkin pelaajan päättelykykyä, muistia, varovaisuutta, kekseliäisyyttä, maalaisjärkeä ja itsehillintää. Ainakin maalaisjärki tuntuu olevan liikaa tällä listalla, sillä kukaan terveellä järjellä varustettu pelaaja tuskin nielee seikkailutehtävän keinotekoisuutta. Itse ratkaistavat ongelmat ja uhkaavat vaarat ovat monipuolisia ja nokkelasti keksittyjä, mutta koko homman logiikka ja uskottavuus tuovat mieleen lähinnä pahamaineisen AD&D-modulin Tomb of Horrors, jossa nämä perusarvot ovat perin heikoissa kantimissa.

Se, mihin Velhon vankia voi käyttää, jää arvoitukseksi. Tarinassa on toki kehyskertomus, jonka avulla sen voi liittää osaksi pelaajahahmojen seikkailuja, mutta sekin on kovin keinotekoinen ja kaukaa haettu. Seikkailua sen ehdottamalla tavalla käyttävä pelinjohtaja romuttaa varmasti pelaajien uskon maailmansa sisäiseen logiikkaan.

Muutenkin roolipelaaminen sopii kilpailulajiksi vieläkin huonommin kuin viulunsoitto tai piirakanleivonta. Koko harrastuksen tarkoitushan on yhteinen hauskanpito eikä voittajia ja häviäjiä tunneta. Velhon vangilla lienee pistelaskuineen roolipelaajille lähinnä jonkinlaista kuriositeettiarvoa. Dada-pelit näyttää tässä seikkailussa ikävästi iskeneen hyvän ja terävän kirveensä kiveen.

Kirjasen mielenkiintoisin osuus on sen lopussa oleva 5-sivuinen esitys velhon vankilan lähellä sijaitsevasta Schwitterburgin kylästä. Tämä osuus on samaa korkeaa laatua kuin muukin Stormarkista kertova materiaali ja sisältää kylän asukkaiden ja feodaaliherran tietojen lisäksi paljon lupaavia tarinanpoikasia ja mahdollisia seikkailuja.

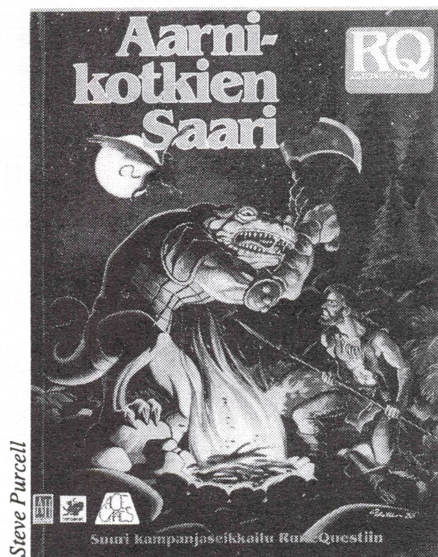
Kustantajan motiiveja Velhon vangin julkaisemiseen ei ole helppo ymmärtää. Kyllä Suomen roolipelikulttuurin ja Stormarkin fantasiamaailman luulisi kaipaavan jotain muuta kuin erikoislaatuista kilpailuseikkailua. Ehkäpä joulumarkkinoille työnnettäväksi ei ollut muuta valmiiksi toimitettua materiaalia, tiedä häntä. Sarjassa seuraavaksi luvassa oleva laaja maailmapaketti tuo toivottavasti mukanaan jotain paljon parempaa.

AARNIKOTKIEN SAARI

Rudy Kraft, Paul Jaquays, Greg Stafford ja Sandy Petersen
Suom. Mika Laaksonen
Ace Pelit 1989

Joulu tulla jolkottaa, ja sen mukana tulevat myös toiveikkaiden roolipelikauppiaiden pukinkonttiin tarkoittamat julkaisut. Aarnikotkien saari on jo toinen Acen julkaisema RuneQuest-lisäosa sitten edellisen SPINin ilmestymisen. Tänä syksynä pitäisi vielä lisäksi ilmestyä kokonaan uusi science fiction -aiheinen roolipeli Tie tähtiin 2300.

Aarnikotkien saari ei ole mikään yhden tai kahden illan juttu, sillä materiaalia tässä kampanjapakkauksessa on todella runsaasti. Kampanjan englanninkielinen alkuteos onkin pakattu oikein laatikkoon, mutta suomalainen laitos on ilmeisesti kustannussyistä saanut hieman vaatimattomamman ulkoasun. Aarnikotkien saareen kuuluu joka tapauksessa kaksi osaa, lähes satasivuinen pelinjohtajan kirja ja yli kolmekymmentä sivua pelaajille harkinnan mukaan jaettavaa tietoa. Näistä jälkimmäisen välissä on lisäksi A2-kokoinen saaren mui-

Steve Purcell

nainen kartta pelaajille.

Kysymyksessä ei ole mikään yksittäinen seikkailu, jossa pelaajat pitää putkessa johdattaa tapahtumasta toiseen, vaan tekijöiden mukaan Englannin kokoisen saaren (Englantihan ei muuten ole saari) laajuinen kampanjamoduli. Aarnikotkien saari sisältää runsaasti taustatietoa saaresta pelinjohtajalle, muutaman suuremman seikkailun ja paljon erilaisia pikkuseikkailuja, tapahtumia, mielenkiintoisia paikkoja ja muuta mukavaa. Nämä ovat enemmän tai vähemmän saaren eri seutuihin ja yksittäisiin paikkoihin sidottuja. Kun pelaajat matkustavat (harhailevat) saarella, voi pelinjohtaja ryydittää heidän elämäänsä kulloiseenkin tilanteeseen sopivilla seikkailuilla. Pelinjohtajalla on melko vapaat kädet monien tapahtumien suhteen ja toisaalta pelaajat saavat itse päättää, minne haluavat mennä ja mitä tehdä. Kummatkin ovat luultavasti tyytyväisiä.

Aarnikotkien saaren materiaali on kiitettävän korkeatasoista. Historia ja taustatiedot ovat uskottavia, seikkailut kekseliäitä ja monipuolisia. Monet niistä liittyvät vielä pohjimmiltaan yhteen ja sisältävät samoja teemoja tai tiedonmuruja samoista asioista. Näistä vanhemmista ja syvemmistä asioista pelaajat saattavat päästä perille, mikäli ne alkavat heitä kiinnostaa. Kampanjamateriaalin vahvuutta osoittaa kuitenkin se, etteivät ne ole mitenkään välttämättömiä hyvälle pelille - tässäkin suhteessa pelaajilla on täysi valinnanvapaus.

Ensimmäinen versio Aarnikotkien saaresta ei sijoittunut RuneQuestin Glorantha-maailmaan, vaan yhteensopivuus on myöhemmän toimitustyön tulosta. Tämä selittää varmaan myös sen, että kampanjasta puuttuu täysin Gloranthalle yleensä ominainen omalaatuisen humoristinen ote. Ankkoja on turha tulla Aarnikotkien saarelta etsimään.

Aarnikotkien saari ei sisällä lainkaan kuvitusta, karttoja ja muutamaa perspektiivikuvaa lukuunottamatta. Näin on tietysti säästetty sivumäärässä, mutta jokunen kuva esimerkiksi tärkeimmistä pelaajien kohtaamista henkilöistä olisi kyllä ollut paikallaan. Kartat, sekä alkuperäiset että suomalaisen piirtäjän tekemät, ovat sen sijaan erinomaisia.

Helsingin Sanomien päätoimittja Simopekka Nortamo kirjoitti hiljan kolumnissaan siitä, miten suomen kielen oikeinkirjoitus on koko ajan muuttumassa englannin kielen sääntöjen mukaiseksi. Näistä anglismeista on tämänkin kirjan tekstissä esimerkkejä: muun muassa Aarnikotkien "saari" ja "Saari" esiintyvät rinnakkain. Sujuvasanainen käännös olisi muutenkin kaivannut loppusilauksekseksi hieman tarkempaa oikolukua.

-JK-

2300AD -tulevaisuuden peli

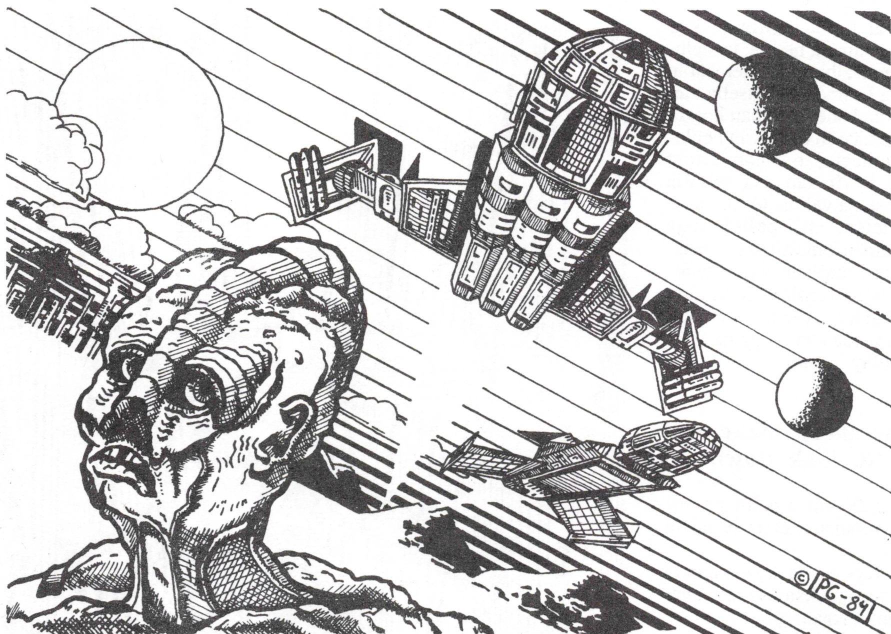
-Sauli Santikko-

Vuosi 2300 Anno Domini on ajankohta, jonka ympärille tämä pelimaailma on kudottu. Tulevaisuus toi tullessansa kaiken sen teknologisen hyvän, jota siltä vain on voitu odottaa. Ihmissuku on pysynyt yhtenäisenä massana, joka on suunnannut kolonialistisen ekspansiohalunsa tähtiin. Ristiriitoja on kuitenkin syntynyt kansallisvaltioiden välillä, jotka ovat sotineet keskenänsä uusista siirtomaista. Lisäksi "peliin" on tullut mukaan uusi tekijä, väkivaltainen muukalaisrotu kaferit.

Kaferisodan loiskiehunnan noppaonni voi vielä kääntyä kumman tahansa osapuolen hyväksi. Jos kaferit voittavat, roolipelaaminen tässä pelissä tulee todella mielenkiintoiseksi...

Man's battle for the stars (...and bars)

Nyt suomeksi ilmestynyt 2300 AD - tie tähtiin on tieteisseikkailuroolipeli sijoitettuna ihmiskunnan oletettuun tulevaisuuteen. Peliohjeet on jaettu kahtia Pelinjohtajan oppaaksi ja Pelaajan oppaaksi (molemmat melko paksuja kirjasia), pakettiin kuuluvat

myös nopat, seikkailumoduli ja tähtikartta.

Amerikkalaisessa versiossa on valitettavasti viime aikoina painotettu erityisesti militaristista puolta, pelipakettiin aiemmin sisältynyt tiedustelu-luontoinen seikkailu **Trikolorin varjossa** on vaihdettu kaferisodan alkuhetkiä kuvaavaan **Kaferien aamunkoitto** -moduliin. Sotahan on sotaa, ensimmäisissä skenaarioissa roistoja olivat ranskalaiset, nuo sammakonsukuiset, nyt aggressiot voidaan kohdistaa enemmän tai vähemmän hyvällä omalla tunnolla epäinhimillisiin olioihin, kafereihin. Pelinjohtajan todellisuuden tajusta tietenkin paljolti riippuu, mihin suuntaan hän kampanjaansa vetää. 2300 AD tarjoaa mahdollisuuksia liittyä armeijaan, värväytyä sovittelijaksi jonkin ison yhtymän palvelukseen tai sitten vain seikkailla ympäriinsä, universumissahan on paikkoja minne mennä. Kaupankäynnin mahdollisuuksia 2300 AD:ssa ei ole samalla lailla kuin Megatravellerissa. GDW tuntuu seuraavan tarkasti alalla liikkuvia trendejä, peliin kuuluva amerikkalainen **ja toivottavasti suomeksikin ilmestyvä Earth/ Cybertech Sourcebook** heijastelee nykyään pinnalla olevaa niin modernin muodikasta cyberpunkkari suuntausta. Mahdollisuuksia on monia, hahmot voivat olla reippaita sotilaspoikia tai sitten tosi niljakasta pohjasakkaa. Kullekin makunsa mukaan, jälkimmäisessä vaihtoehdossa on omat hauskat puolensa.

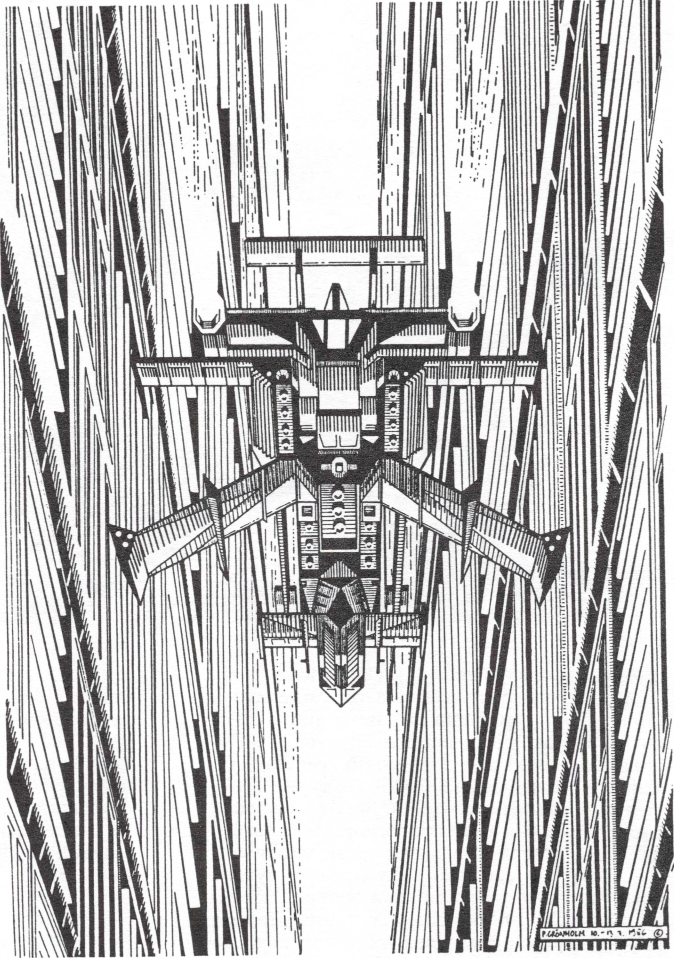
2300 AD:ssa keskitytään aika paljon teknisiin keksintöihin ja fysiikan lakeihin, itse en ainakaan ole aina voinut välttyä siltä vaikutelmalta, etteikö tekijöillä olisi mukana myös kasvattava ja opettava tarkoitus. Seikkailuihin on upotettu tietoa painovoimasta, atomirakenteesta, planeettojen liikkeistä yms. Tätähän ei tietenkään voi pitää kovin tuomittavana, kysehän on tieteisseikkailuista. Humanistiset tieteet ovat nekin edustettuna, vieraita rotuja kohdattaessa kielitiede, filosofia ja folkloristiikka näyttelevät tärkeää osaa. Tottuneemmatkin pelimiehet saavat lisää yleissivistystä, mikä on ihan "hiano" asia.

Twinkle, twinkle little star

2300 AD on helppo peli tyhmemmänkin oppia. Kun hahmot on luotu, seikkailut avaruudessa voivat alkaa. Kaikissa moduleissa seikkailu etenee jaksotetusti, pelinjohtajan on helppo pysyä selvillä siitä missä mennään. Kohokohtia on yleensä ripoteltu tasaisin väliajoin, jotta tyhjäkäyntiä ei pääsisi syntymään. Eteen tulevissa ratkaisutilanteissa on annettu tehtävät jotka vaihtelevat helpoista lähes mahdottomiin. Nämä kaikissa tärkeissä kohdissa annetut tehtävät ovat varmasti Pelle Pelottoman keksijähatusta saatu neronleimaus, pelinjohtaja säästyy turhalta selaamiselta ja lukuisten taulukkojen etsimiseltä. Peli etenee joustavasti ja nopanheittoon kuluu niukasti aikaa. Kaikki ovat tyytyväisiä, kukaan ei turhaudu näissä tavallisesti niin tuskallisen hitaissa nopanheittokisoissa (paitsi nopat).

Toinen (vähemmän hyvä) piirre 2300 AD:ssa ovat aloitekykyä kuvaavat ns. iniatiivipisteet. Ne

saattavat tuoda peliin joskus epäloogisuuden hetkiä, taistelutilanteessa alhaisen pistemäärän omaava hahmo saa katsella vierestä, kun hänet tapetaan korkean pistemäärän omaavan henkilön toimesta, on hän sitten kuinka hyvin tahansa selvillä tilanteesta ja valmis toimimaan. Suosittelen, että pelinjohtaja tekee tämän kaltaisissa tilanteissa omia säätöjään vaikuttaakseen tapahtumien kulkuun. Sääntöjähän ei ole tehty noudatettaviksi vaan vain ohjetta antaviksi. Play it, Sam.

The sheep make-up (& look down)

(1) 2300 antaa pelihahmoilleen ominaisuudet ja erilaisia kykyjä.

(2) Kykyjä ja kykypisteitä saa ominaisuuksiensa ja uravalintojen mukaan.

(3) Uusia kykyjä saa kokemuspisteiden avulla, ja kokemuspisteitä saa seikkailuista.

Loogista, sanoisi Mr. Spock. Hahmon henkiin herättämisessä on lisänä vielä useita pikkuseikkoja, jotka saavat persoonan tuntumaan uskottavammalta ja todelliselta - kuten kotimaailman painovoiman ja hahmon kehotyypin säätövaikutus ominaisuuksien arvoihin. Nopalla heitetään myös se, kuinka ruma pelaajahahmosta tulee.

Pienenä puutteena pitäisin sitä, että kaikkien pelaajahahmojen oletetaan olevan omaan lajiimme kuuluvia. Pelissä on paljon mielenkiintoisia muukalaisrotuja. Muukalaisista ainakin eberit ja sungit voisivat tulla kyseeseen. Samuraimiekkapelaajat voivat haluta pelata jopa kaferihahmoa. Pelinjohtaja voi tässäkin tapauksessa olla erityisen luova ja tehdä jollekin pelaajista muukalaispelihahmon, tämä vaatii tietenkin erityisen paljon myös pelaajalta. Täysin vieraan ajattelutavan ja kulttuuriympäristön omaksuminen ei ole kaikille helppoa (Margaret Mead-syndrooma).

Seikkailuissa on otettu tarkkaan huomioon se, että peli on mielenkiintoinen ja että jännitys säilyy herkeämättömänä. Pelaajahahmoille tämä on ensiarvoisen tärkeää, 2300 AD:ssa on hyvin tärkeää luoda oikea tunnelma ja ilmapiiri. Pelaaminen ei ole nopanheittoa, se on pikemminkin improvisointia omilla näyttelijähahmoilla milloin minkäkinlaisissa aliens-kulisseissa. Pelaajilta oletetaan eläytymistä rooleihinsa pelinjohtajan toimiessa samalla renny harlinina.

Toto, I don't think we are in Kansas anymore

Pelimaailma on sitten se osasto, missä GDW on mielestäni onnistunut parhaiten. Roolipelissä kaikki kaatuu tai seisoo maailmansa varassa, 2300 AD ei seiso savijaloilla (käyttääkseni raamatullista vertausta). Eri maailmojen kuvauksissa 2300 AD on äärettömän yksityiskohtainen, pelinjohtalle on luotu valmiit näyttämöt omille skenaarioille.

Maasta alkunsa saanut ihmissuvun matka uni-

versumiin kulkee kolmen eri haaran kautta. Kaikilla niillä on omat harminsa, kaferit ovat valtaamassa ranskalaista haaraa, kiinalainen haara on salakuljetuksen ja anarkian tyyssija (Fu Manchu lives!...and dies), amerikkalaisessa haarassa on ongelmia salakuljettajien (moonshiners?) kanssa.

Useimmat viimeaikaisista seikkailuista ovat keskittyneet kaferikahinointiin. Kaferit ovat kaksimetrisiä hummerin näköisiä humanoideja, joiden käyttäytyminen hallittua teurastusta. Ne tarjoavat pelissä sen näköjään niin välttämättömän aggression kohteen teini-ikäisten roolipelaajien tukahdutetulle libidolle; kafereita voidaan rauhassa listiä hyvällä omallatunnolla ilman että pelaajat tuntisivat olevansa lavealla tiellä. Amerikkalaisessa maailmankuvassa sijoittaisin kaferit lähinnä neuvostoliittolaisten tai yhdentyvien eurooppalaisten tilalle.

Tästä päästäänkin yhteen 2300 AD:ssa olevaan vähemmän mairittelevaan ominaisuuteen, piilorasismiin. Eikä se aina niin piilevää ole, eräässä modulissa (**Ranger**) roistoiksi ovat päässeet arabit, jotka ovat yllyttäneet eberit sotimaan teksasilaisia vastaan. Tarina on suoraan tuttu vanhoista Tex Willer -jutuista: ketkä myyvät aseita comancheille? Ja jos eberit ovat intiaaneja niin sungit ovat sitten japanilaisia. Joskus tuntuu siltä, että amerikkalaiset näkevät koko universumin omalla kapealla tavallaan, avaruus on uutta aluetta asutettavaksi ja hyväksi käytettäväksi (tiedättehän, last frontier). 2300 AD:n tärkein markkina-aluehan on tietenkin good ol' U.S.A, siinä tärkein syy tälle asenteelle. Pelinjohtaja voi taaskin muuttaa oman kampanjansa maailmankuvaa ja antaa pelaajahahmojensa kotimaaksi vaikkapa Skandinavian Unionin. Se huomautus on toki tehtävä, että naissukupuoleen 2300 AD suhtautuu ehdottoman tasa-arvoisesti.

2300 AD:ssa on mielenkiintoisiakin muukalaisrotuja. Pentapodit ovat vajaan metrin mittaisia viidellä jalalla varustettuja luodinmuotoisia amfibeja (huh!). Erikoisalanaan niillä on biotekniikka, ja ne ovat hyvin suostuvaisia yhteistyöhön ihmisten kanssa. Klaxunit ovat puolestaan enttejä muistuttavia eläviä puita ja hyvin primitiivisellä tasolla.

Muukalaisten kohtaaminen eri seikkailuissa tuo aina toivottua lisäväriä tapahtumiin, kampanjan kuluessa pelaajahahmot oppivat ymmärtämään yhä enemmän muukalaisten luonteesta ja ajattelutavasta. Hahmojen on myös mahdollista harrastaa xenobiologiaa tai xenopsykologiaa, nämä tieteenlajit tutkivat vieraita rotuja. Pelinjohtajan pitää salata pelaajilta muukalaisten toiminnan motivaatiot ja paljastaa niitä hiljakseen pelaajahahmoille. Näin muukalaiset palvelevat pelillistä tarkoitusta eivätkä ole pelkkiä eksoottisia ihmettelyn kohteita.

Seuraavaksi esittelen muutaman englanninkielisen 2300 AD -modulin, joista ainakin Bayern ilmestyy sitten joskus suomeksikin. Modulit on arvosteltu antamalla niille yhdestä viiteen tähteä.

Bayern - and the modern men of the 24th century

Bayern (=Baijeri) on uuden ja uljaan tutkimusaluksen nimi joka suuntaa matkansa kohti Plejadeita, tämä tähtiryhmä tunnetaan Suomessa nimellä Seulaset. Seikkailussa on vanhojen hyvien aikojen tieteistarinoiden tuntua, pitkällä avaruusmatkalla kohdataan kaikenlaista, laivalla tapahtuu salaperäisiä asioita ja vierailuja tehdään oudoille planeetoille. Tekijä William W. Connors kehottaakin loppuluvussa pelinjohtajaa tutustumaan inspiraation toivossa sellaisiin kirjailijoihin kuten Arthur C. Clarke, Robert Forward ja Larry Niven. Tämä voi olla hyvä tai huono asia.

Määränpäähän sijoitettu loppuseikkailu on oikein kiinnnostava. Sen enempää juonesta paljastamatta voin vain ihmetellä, kun tekijä vakavalla naamalla toteaa, että ihminen ei voi ymmärtää neliulotteisen olion olemusta. Hyvänen aika, juuri tässä seikkailussahan ihmiset kulkevat valoa nopeammin 350 valovuoden mittaisen matkan Plejadeihin ja takaisin viidessä vuodessa. Eli jos Bayernin on avaruudessa liikkuessaan otettava huomioon "normaalista" poikkeavalla tavalla muuttuva aikakoordinaatti, niin se itse on silloin neliulotteinen olio siinä mielessä kuin tässä tarkoitetaan. Höpsismi näyttää tien.

Bayern-modulin vahva puoli on sen persoonallinen henkilökaarti. Laivan lukuisasta henkilövahvuudesta on kuvailtu kaikki tärkeimmät hahmot, ja heitä on paljon. Tietenkin on muistettava, että amerikkalaiset haluavat nähdä todellisuuden klisheiden kautta. Tämä TV:stä tuttu suhtautumistapa on rasitteena roolipeleissäkin. Laivan kommodorin pitää ehdottomasti olla kapteenin arkkityyppi, lentäjät ovat rämäpäitä, tiedemiehet hajamielisiä jne. Kaiken pitää olla oikein, jotta kaikki olisi totta. Ei mitään uutta auringon alla - eikä sen takanakaan.

Tähtiä: * * * 1/2

Energy Curve - do you know the way to San Jose

Energy Curve on hiukan vanhempi moduli niin sanotulta Traveller:2300 kaudelta. Timothy T. Brown on sijoittanut tämän seikkailun tapahtuvaksi maailmassa, mistä löytyy uusi muukalaisrotu ja kulttuuri. Pelaajahahmot kokevat haaksirikon ja yrittävät selviytyä planeetan yllättävissä olosuhteissa. Selviytymisestä ei ole tehty liian vaikeaa, tunnelma on vähän samanlainen kuin keskiverto D&D-pelissä.

Kohtaamiset ovat mielenkiintoisia ja turhaa dramatiikkaa on vältetty. Seikkailu on tiivis ja selvästi etenevä. Miinuspuolelle on laskettava modulin kuvituspuoli, se on kömpelöä sarjakuvamaneeria.

Pelaajahahmoilla on tässä seikkailussa mahdollisuus kasvattaa melkoisesti kokemustaan, ja mainepisteitäkin saa kerättyä ihan kivasti, mikäli porukka vielä joskus pääsee ihmisten ilmoille. Sopiva en-

simmäiseksi esittelyseikkailuksi 2300 AD:n maailmaan. Mutta mikä se energiakurvi oikein on? Siitä saatte itse ottaa selvää.

Tähtiä: * * * *

Kafer Dawn - let's boogie with boogieman

Kafer Dawn on hyvä esimerkki huonosta modulista. Se on puolivillainen esitys kaferien hyökkäyksestä Aurorelle. Seikkailu poukkoilee levottomasti sinne sun tänne, ei-pelaajahahmot ovat mukailtuja villin lännen hahmoja, kafereita pyörii nurkissa ja planeetta tekee parhaansa saadakseen pelaajat pois päiviltä. Erilaisista väkivaltaisista psykooseista kärsiville pelaajille sopivaa pelattavaa.

Tähtiä: *

Ranger - my name is Tex

Toivottavasti tämä ei ole se suunta, mihin 2300 AD:ta ollaan kehittelemässä. Viittasin tähän moduliin jo aiemmin tekstissäni.

Tähtiä: *

JAETTU ILO ON KAKSINKERTAINEN ILO - Megaromaanit ja jaetut maailmat

-Jouni Pohjola-

Maailmankaikkeuksien tekijät

Alkaen siitä päivästä, kun tieteiskirjallisuudesta tuli muutakin kuin vain harvojen kirjailijoiden harrastama jatke 1600-luvun romansseille, on luotu satoja ja tuhansia uusia maailmoja, enemmän ja vähemmän täydellisiä, enemmän ja vähemmän unohtumattomia. Sellaisia kuten Isaac Asimovin Robotit-Imperiumi-Säätiö -universumi, William Gibsonin Sprawl, Fred Saberhagenin Ardnehilainen mytologia, J.R.R. Tolkienin Keskimaa, Jack Vancen Iltaruskon maa ja Roger Zelaznyn Amber.

Koskapa maailmoja riittää joka junaan, ja melko moni niistä jäi vielä laiturillekin, on tullut asteittain yhä tärkeämmäksi luoda aina vain kiehtovampia ja täydellisempiä universumeja. Juonesta ei sitten usein ole enää niin väliä. Ja toisaalta on aika selvää, että todella tuoreiden juonien keksiminen on vaikeaa, kun taas sangen tuoreen maailman saa helposti korostamalla hiukan eri puolia samoista vanhoista asioista, ja sekoittamalla mukaan vähän omia aineksia.

Miksikö maailma, ympäristö, sitten loppujen lopuksi on niin tärkeä? Monessa tapauksessa se ei olekaan: novellikirjoittajille, joita suurin osa suomalaisista, kynäilevistä alan harrastajista tietenkin sattuneesta syystä on, ei maailman keksiminen välttämättä ole mikään ongelma. Novelleissa harvoin on tilaa kuvata maailmaa, jossa tapahtumat sattuvat, sen sijaan juonen olisi sisällettävä jotain uutta tai ehkä käteviä pikku käänteitä.

Mutta ei pidä myöskään unohtaa Ludwig van Beethovenin mottoa: tunne on taiteellisen arvon ainoa mittari. Ja mikäpä sitten herättää tunnetilan: uskottava ja persoonallinen henkilö- ja ympäristökuvaus.

Niinpä sitten, kun annettu tieteiskirjailija istuu tekstinkäsittelylaitteensa ääreen (edes Piers Anthony ei enää kirjoita kirjoituskoneella) oivallinen idea mielessään, niin mitä hän tekee? Ensin hän tietenkin tarvitsee henkilöt. Henkilöiden keksiminen on oma lukunsa, eikä sitä lukua ole tässä artikkelissa.

Ja sitten ympäristön kehittämiseen

Jos kirjoittaja on oikein ovela, hän sijoittaa tapahtumat nykypäivän maailmaan, samaan, jossa nuo ah niin arvostetut realistiset kirjailijat päivästä toiseen, vuodesta toiseen, niteestä toiseen nykertävät.

Jos hän on kuka tahansa enemmän kuin noin yhden kirjan markkinoille saattanut kirjoittaja, hän ammentaa kaikista aiemmin keksimistään maailmoista ja kokoaa uuden. Tai ehkä hän käyttää jotain vanhoista, jos se tuntuu sopivan idealle.

Mutta mitäpä tekevät muut? He lyövät päätään

kuvainnolliseen (joidenkin tapauksessa ehkä jopa kirjaimelliseen) seinään, kunnes katso! Uusi maailma on syntynyt. Ja siihen sopiikin sitten sijoittaa aiemmin keksitty idea.

Ja tämä on järkevää, niinhän? Tuskin kukaan on laskenut, kuinka monta työtuntia Tolkienilla meni Keskimaan kehittämiseen, ja kukaan tuskin edes pystyisi laskemaan, montako tuntia kaikilta muilta kirjailijoilta yhteensä on mennyt maailmojensa kehittelemiseen. Henkistä panosta, jota voitaisiin käyttää esimerkiksi sen mainitun pikku jutun, juonen, tai vaikkapa kirjallisten ambitioiden kehittämiseen, tuhlataan tälläkin hetkellä jossain päin pelkän ympäristön keksimiseen. Olkoonkin, että ympäristö on puoli tarinaa.

Mutta. Mitäpä jos...

"What if Fafhrd and Grey Mouser had just finished a succesful heist. With an angry crowd on their heels, they pull one of their notorious doubleback escapes and elude the pursuing throng. Now suppose this angry, torch-waving pack runs headlong into Conan, hot and tired from the trail, his dead horse a day's walk behind him. All he wants is jug of wine and a wench. Instead, he's confronted with a lynch mob. What if his saddlebags are full of loot from one of his own ventures, yet undiscovered?
Or what if Kane and Elric took jobs marshalling opposite armies in the same war?"

Robert Asprin: The Making of Thieves' World (kirjassa Thieves' World)

Kissa pöydälle

Idea on siis se, että monet kirjoittajat kirjoittavat samaan ympäristöön sijoittuneita tarinoita, joiden henkilöt ja tapahtumat vaikuttavat toisiinsa. Jo nuo pari yllä olevaa esimerkkiä kuvaavat hyvin sitä, millaisia mahdollisuuksia se toisi.

Eivätkä edut suinkaan rajoitu kohtaustasolle. Kaikki asiaa yrittäneet tietävät, että on vaikeaa luontevasti pyörittää kymmentä tai kahtakymmentä päähenkilöä ympäriinsä. Mutta jos maailmankaikkeus olisikin usean kirjoittajan yhteisomaisuutta, olisi näillä aikaa syvennellä asioita omiin suuntiinsa, korostella haluamiaan henkilöitä tarvitsematta pelätä, että toiset henkilöt jäävät heikommalle - koska muut kirjoittajat vetävät eteenpäin näiden tarinoita.

Samoin on selvää, että usean kirjailijan käsittelemä ympäristö alkaa kasvaa ja elää. Kaikkihan kuitenkin näkevät asiat eri puolilta, käsittelevät ympäristön eri aspekteja omalla tavallaan: näin aletaan asteittain lähestyä sitä, mitä "oikeilta romaaneilta" aina vaaditaan, elämän makua. Ainoastaan jaettu maailma pystyy yhden henkilön kannalta rajallisin ponnistuksin (Tolkienin kahdentoista vuoden rupeamaa ei lasketa rajallisiin) laajenemaan metatodellisuudeksi. Maailman "ylijuoni" muodostuu maailmaan liittyvien tarinoiden yhdistymisestä, ja sen sisällä yksittäisten tarinoiden henkilöt elävät omaa elämäänsä ja noudattavat omien tarinoidensa juonia.

Jaettu maailma kasvaa parhaimmillaan ympäristöksi, johon sekä kokenut että aloitteleva kirjoittaja voi sijoittaa tarinoita, onpa sitten kyseessä novelli, romaani tai runoelma. Kokenut siksi, että maailma on uskottava, laaja ja mielenkiintoinen, ja jättää kirjoittajalle enemmän aikaa ja tilaa hioa omaa tarinaansa: voidaan tavallaan olettaa, että lukija jo tuntee tapahtumapaikan. Aloitteleva siksi, että maailma olemasaolollaan tukee tarinaa ja antaa tapahtumille uskottavuutta.

Varkaiden maailma

Edellä esitettyjä asioita pohtivat Bostonissa niinkin hiljattain kuin 1978 Robert Asprin, John Brunner ja Lynn Abbey. Pohdinnan tuloksena olikin ehdotettu ongelmanratkaisu, ensimmäinen (varsinainen) jaettu maailmankaikkeus (eng. shared universe; toisissa lähteissä myös meganovel). Se oli Thieves' World, perustyypillinen miekka-ja-magia -maailmankaikkeus.

Tarinoiden tapahtumapaikkana on Sanctuary -niminen kaupunkipahanen (suomeksi ehkä Turvapaikka, toisaalta ehkä Pöpilä) suuren, nimettömän mantereen etelärannikolla, todellinen likaviemäri, jossa lähes kaikki ovat roistoja, pummeja, huoria ja muita vastaavia rehellisiä kansalaisia (siitä nimi Thieves' World).

Juonetkaan eivät sitten suinkaan ole mitään kirkasotsaisia Lord Dunsany -juttuja, vaan kunnon likaa kynsien alla -realistisia ja raadollisia rypemisiä. Katkerat ja kostonhimoiset velhot sekä mustasukkaiset ja suurieleiset jumalat seurustelevat vapaasti niin Sanctuaryn pohjasakan kuin vähäisen, valtakunnan keskuspaikoissa epäsuosioon joutuneen aatelistonkin kanssa. Roisia menoa piisaa verenhimoisimpienkin makuun. Eli:

"...each of us made great use of the little vicissitudes of life that would add 'grit' and 'realism' to our stories... It didn't seem too bad until I found the entire book oozing out of my mailbox and read the volume in its entirety. We had Crommany drugs, magicians, vices, brothels, dives, haunts, curses and feuds. Sanctuary wasn't a provincial backwater; it wasn't even the Imperial armpit; it was the Black Hole of not-Calcutta. Things could only get worse... And they did."

Lynn Abbey: Things the Editor Never Told Me (kirjassa Shadows of Sanctuary)

Mössön yläpuolelle nousevat muutamat erikoisemmat hahmot, kuten John Brunnerin jatkuvasti vastoin tahotaan muotoaan muuttava velho Enas Yorl (tai Anus Yorl, kuten eräs vähemmän kunnioittava henkilö laukaisee), Marion Zimmer Bradleyn sukupuoltaan salaileva taikurimestari Lythande, Janet Morrisin Kane-syndroomainen miekkamies Tempus sekä Andrew J. Offutin veitsien koristelema ja uskottavan avuton varas Shadowspawn.

Eivätkä ne jutut niin kamalan huonoja ole... Täytyy sentään ottaa huomioon, että kirjoittajina on (edellä mainittujen lisäksi) sellaisia henkilöitä kuin Poul Anderson, Joe Haldeman, Vonda N. McIntyre, Philip José Farmer ja A.E. van Vogt. Toisaalta Thieves' Worldiä ovat käyttäneet ponnahduslautanaan mm. Diana L. Paxson ja Christine DeWees, ja miksei myös Lynn Abbey.

Mutta tärkeämpää kuin tarinat, jopa tärkeämpää kuin Sanctuary - maailma itsessään, oli se, että jaettujen maailmankaikkeuksia idea oli nyt esitelty kansalle. Ja mikä parasta, kansa piti siitä. Thieves' World -antologia (Ace Books, USA 1981) sai n kpl jatko-osia, Robert Asprinin maine science fictionin aikakirjoissa oli varmistettu, ja perässähiihtäjiä alkoi vilahdella laduilla. Tuli sellaisia tuotteita kuten Magic in Ithkar ja Liavek, jotka seuraavat samaa swords-and-sorcery -muottia, tuli Tales from Hell, jossa ironisoidaan elämää 'siellä alhaalla' ja ehkä hiukkasen pilkataan Dantea, tuli Dr. Bones, Dungeon ja Wild Cards.

Uusia tarinoita vanhoista myyteistä (Cthulhun pojan paluu)

Totuuden nimissä on tietysti sanottava, ettei Thieves' World ollut aivan ensimmäinen esimerkki tapauksesta, jossa monet kirjailijat käyttävät samaa mytologiaa. Tie toiseen suuntaa on kevyempi kulkea, ja hyvinkin monet alunperin yhden kirjailijan ideana syntyneet maailmat ovat tulleet laajempaan käyttöön ja näin muuttuneet jaetuiksi.

Tällä hetkellä tunnetuin esimerkki on tietysti kovalla rytinällä tänne Suomeen marssinut H.P. Lovecraftin luoma Cthulhumyytti, jota ovat vuosien varrelta hyödyntäneet kauhukirjailijat Stephen Kingistä Manly Wade Wellmaniin, ja täällä tietenkin S. Albert Kivinen ja Boris Hurtta. Ja kyllähän nuo vekkulit ystävämme ulottuvuuksien takaa (ei, ei Kivinen & Hurtta, vaan Cthulhu & Yog-Sothoth) ansaitsevankin laajenevan kannattajajoukkonsa: heidän käyttämisensä on liki yhtä helppoa ja antoisaa kuin minkä tahansa kansantaruston. Jos kaikki Cthulhujutuiksi laskettavat tarinat mitataan sivumäärällä, jää Keskimaakin varmaan toiseksi, ellei kolmanneksi.

Toinen tunnettu tapaus on Star Trek. Gene R. Rodenderryn multi- mediaalinen ihme on poikinut paitsi kulttiTVsarjan ja sen jatko- osan, myös viisi elokuvaa ja valtavat määrät kirjoja, sarjakuvia ja muuta kräässää. Asiasta kiinnostuneet voivat lukea Portin artikkelin, jossa tulee kattavasti käsiteltyä koko maailma ja sen jakajat.

Myös tuo mainio sarjakuva, Wendy ja Richard Pinin kuolematon Elfquest, on lähtenyt laukkaamaan jaettujen maailmojen maineen perässä, eikä vähempää kuin pääjehujen Robert Asprin ja Lynn Abbey avustaessa. Vuonna 1986 ilmestyi (TORin kustantamana) ensimmäinen Elfquest -antologia The Blood of Ten Chiefs Volume 1. Suurempinumeroisia voluumejäkin on jo ilmestynyt. Kirjoittajiksi on ryhtynyt Thieves' Worldistä tuttua kaartia ja lisäksi sellaisia kiinnostavia nimiä kuin Nancy Springer, Piers Anthony ja C.J. Cherryh. Kirjat läpikäyvät Cutterin esi-isäin vaiheita niiden kuuluisien kymmenen sukupolven ja 10.000 vuoden aikana, jotka edeltävät sarjakuvan tapahtumia.

Nuo olivat siis muutamia mielenkiintoisimpia ja tunnetuimpia tapauksia. Lista on kuitenkin loputon. Jaettuja maailmoja on tullut mm. Isaac Asimovin Roboteista, Säätiöstä ja Venus Primesta, Fred Saberhagenin Berserkeistä, Mary Shelleyn Frankensteinista, Bram Stokerin Draculasta (vaikka tuskin Mary ja Bram enää tuntisivat kaikkia jakoja omikseen...), Jack Vancen Dying Earthistä sekä Marion Zimmer Bradleyn Darkoverista.

Kerrataanpa vielä, Sam

Jaetut maailmat ovat siis kirjallista reaalisosialismia. Kaikki kynnelle kykenevät ja aiheesta kiinnostuneet ovat tervetulleita saman ajatuksen ääreen. Ja kun kaikki ovat aikansa puhaltaneet yhteen hiileen, voi vain sanoa kuten entinenkin Peter Gabriel: "You can blow out a candle but you can't blow out a fire". Eli maailma, jota käsitellään alkaa elää ikäänkuin omaa elämäänsä ja muuttuu yhtä kirjaa, yhtä kirjailijaa mahtavammaksi.

Ja vaikka ryhmäkivan pitäminen joissain muissa ympyröissä saattaakin olla epäterveellistä, niin maailmanjakajien keskeiset virustartunnat ovat sitä parasta mahdollista laatua: ideatartuntoja. Jaettu ilo on kaksinkertainen ilo, ja jaettu idea on kohta kaksi kertaa laajempi ja monipuolisempi idea.

Maailmoja haikailevat tieteiskirjoittajat, yhtykää!

Lopuksi - jotain asiaakin

Seuraavassa muutamia vanhempia ja tunnetumpia varsinaisiin jettuhin maailmankeikkuksiin sijoitettuja kirjasarjoja. Tämä ei kuitenkaan ole bibliografia. Seuraavat listat eivät ole tarkkoja eivätkä ne välttämättä sisällä kaikkia kaikkien sarjojen teoksia. Niissä ei myöskään ole julkaisutietoja tai mitään vastaavaa. Muutamia mainittuja teoksia en ole ikinä eläissäni nähnyt. Täydennyksiä ja korjauksia otetaan vastaan SPINin toimitukseen.

Sarjat on pantu toimittajiensa nimiin. Yhden kirjoittajan romaanien ja novellikokoelmien kirjoittajien nimet ovat suluissa < > teoksen nimen perässä.

Thieves' World
Robert Asprin

Thieves' World
Tales from the Vulgar Unicorn
Shadows of Sanctuary
Storm Season
Face of Chaos*
Wings of Omen
Dead of Winter
Soul of the City
Aftermath
Uneasy Alliances
Beyond Sanctuary <Janet Morris>**
Beyond the Veil <Janet Morris>
Beyond the Wizardwall <Janet Morris>
Dagger <David Drake>
Shadowspawn <Andrew J. Offut>

lisäksi sarjaan liittyvät ainakin

Lythande <Marion Zimmer Bradley, vieraana Vonda McIntyre>
Tempus <Janet Morris>

Lythande sisältää kaksi Thieves' World -tarinaa, joissa esiintyy taikurimestari Lythande (toinen on Vonda McIntyren Looking for Satan). Lisäksi siinä on The Wandering Lute, joka liittyy Magic in Ithkar (ks.) -sarjaan (ei kuitenkaan julkaistu siinä) ja muutama täysin erillinen.

* Tästä osasta lähtien Lynn Abbey toimitti yhdessä Robert Asprinin kanssa.
** Tästä eteenpäin kirjat kulkevat nimellä Thieves' World Novels ja ovat yhden kirjailijan kirjoittamia romaaneja.

Liavek
Shetterley & Bull

Spells of Binding
Wizard's Row
Players of Luck

Magic in Ithkar
Andre Norton & Robert Adams

Magic in Ithkar 1
Magic in Ithkar 2
Magic in Ithkar 3
Magic in Ithkar 4

Tales from Hell
Janet Morris

Crusaders in Hell
Explorers in Hell
Heroes in Hell
Kings in Hell
Legions in Hell
Prophets in Hell
Rebels in Hell
War in Hell

Hell-kirjojen järjestyksestä ei ole tietoa, mutta vaikuttaa siltä, ettei niillä sellaista olekaan.

Lähteitä

Robert Asprin (toimittaja) Thieves' World, Penquin 1984
Robert Asprin (toimittaja) Shadows of Sanctuary, Penquin 1985
Marion Zimmer Bradley Lythande, DAW 1986
The Encyclopedia of Science Fiction
The Science Fiction Shopin varastoluettelot

Peter Gabriel -lainaus laulusta Biko levyllä Peter Gabriel 3, 1980
Virgin Charisma

VIIMEINEN KAUPUNKI

-Jouni Pohjola-

Sosiaalinen ja historiallinen katsaus

1. MENNEISYYS - TYRANNIAN AIKA

Herran vuonna 1988 keksitään USA:ssa Pentagonin salaisissa laboratorioissa lääkeaine nimeltä 1988 Aktivator, lyhyemmin A88. Aine vaikuttaa neuronien liitoksiin ja näinmuodoin myös muistin ja tajunnan assosiaatioketjuihin. Se altistaa käyttäjänsä tietyille äänen ja näkyvän valon aallonpituuksille ja tekee mahdolliseksi niiden kautta tapahtuvan täydellisen henkisen ohjelmoinnin. Muiden huumeiden kaltaisia haittavaikutuksia aineella ei ole.

Vuonna 1998, viisi vuotta jatkuneen pahenevan taloudellisen laman ja sosiaalisen levottomuuden jälkeen muodostavat 1900-luvun EEC- ja NATO-maat sekä muutamat muut, mm. Suomi, Geneven kokouksessa Liiton (Unity, virallisesti UWN, United Western Nations). Maat ja niiden hallinto yhdistetään autonomisten osavaltioiden periaatteella, ja pahenevan sosiaalisen tilanteen korjaamiseksi A88:n käyttö kansanjoukkojen ohjelmoinnissa aloitetaan. Tässä vaiheessa ohjelmoinnin uskotaan muodostuvan tilapäiseksi toimenpiteeksi.

Kokoukseen osallistuneet johtajat muodostavat yhteensä noin kahdentuhannen omaisensa ja neuvonantajansa sekä noin viiden tuhannen tarkoitukseen valitun sotilaslääkärin kanssa Liiton johtavan elimen, Hallinnon. Hallintoa ei ohjelmoida, vaan sen oletetaan tekevän tarpeelliset päätökset kansalaisten puolesta ja ohjelmoivan nämä päätökset suoraan heidän aivoihinsa.

Ohjelmoinnin mahdollistamiseksi rakennetaan koko Liiton kattava tietokoneverkko, UNET (Universal NET). Hallinnon lääkärit hoitavat A88:n levityksen ja kansalaisten käsittelyn, UNET varsinaisen ehdollistamisen. UNET käynnistetään ensimmäisen kerran vuoden 2049 vaihtuessa vuodeksi 2050, ja vuoteen 2090 mennessä se kattaa kaikki Liiton tietokoneet. Sen muistikapasiteetti ja prosessointiteho on suunnaton, ja se sisältää ehdollistamisohjelmiston ohella mm. kaikki käytettävissä olevat hyötyohjelmat, kaikki Hallinnon hyväksymät kirjat, äänitteet ja taideteosten digitaalikopiot sekä laajan joukon erilaisia tosielämäsimulaattoreja, joita käyttämällä voi sulkea itsensä kokonaan tai osittain arkitodellisuuden ulkopuolelle - aistihavainnot korvaa simulaattorin tuottama aistimusvalikoima. UNETin aktiivikäyttöön etuoikeutetut liittyvät verkkoon suoraan neuraaliyhdistimin ajaen omaa mieltään prosessina UNETin hermoverkossa, rivikansalaiset taas törmäävät siihen vain trivisio-ohjelmien ja musiikin välittäjänä.

UNETia käytetään paitsi kansalaisten ohjelmointiin, myös sosiaalisten olojen ja teollisuuden organisointiin. Kansalaiset lajitellaan henkisillä testeillä heille parhaiten sopiviin tehtäviin. Syntyvät ruumiillisen työn ja henkisen työn tekijöiden luokat. Ero on puhtaasti työn luonteessa: ensin mainitut suorittavat alkutuotannon, jalostuksen ja palvelun, jälkimmäiset koulutetaan johtotehtäviin ja tieteelliseen tutkimustyöhön. Kummankin ryhmän yleissivistys jää varsin alhaiseksi, ja kun 2100-luvulla luokat tulevat perinnöllisiksi (johtuen paljolti puhdistuksista Hallinnon lääkärien joukossa, mikä vaikeutti kansalaisten jakoa tehtäväryhmiin) yleissivistävä opetus laiminlyödään lähes tyystin. Tuloksena on kaksi kastia, joista kummallakaan ei ole juuri minkäänlaista työsuhteiden ulkopuolista kanssakäymistä eikä sen enempää yleiskäsitystä maailman tilanteesta.

Mahdollisen häiriön tai ulkoisen uhan (Neuvostoliitto, Kiina) varalta Liitolla on A88-ohjelmoidut sotilas- ja poliisivoimat, TAFO (TAsk FOrce). TAFO yhdistetään vuonna 2016 aikaisemmista Liiton osavaltioiden armeijoista, jotka nekin olivat Liiton alusta asti ohjelmoituja. Arkaluontoisempien tapausten hoitamiseen perustetaan CAGE (Casual AGEncy) vuonna 2103. Nimi tulee ajatuksesta käyttää agentteina tavallisia ihmisiä, jotka ohjelmoidaan hoitamaan tiettyä tehtävää. CAGE pönkittää tehtävänsä mukaan kaikin keinoin Hallinnon valtaa, ja UNETissa toimii - monien mukaan vieläkin - autonominen ohjelmisto KINGPIN, joka käytännössä hallitsee agentuurin toimia.

2000-luvun aikana Hallinnon toiminta vähitellen sortuu täydelliseen diktatuuriin. Valta-aseman perinnöllisyys ja ylellinen elämä korruptoivat alunperin sinisilmäisen hyväuskoisesti kansan parasta toivoneen elimen. Fasistiset aatteet ja yli-ihmisfilosofia leviävät poliittisen johdon keskuudessa. Liittoa perustettaessa mukaan luikerrellut järjestäytynyt rikollisuus tekopyhine pyyteineen saavuttaa yhä laajempaa sananvaltaa - luvaton kauppa kilpailevien suurvaltojen kanssa kiihtyy huolimatta CAGEn yrityksistä sen tyrehdyttämiseksi. Ohjelmoitujen massojen tunteeton käsittely UNETin optimointiohjelmilla saa rinnalleen vastenmielisiä hyväksikäytön muotoja kuten rodunjalostusta, geneettistä kokeilua ja perversioiden toteutta-

mista.

Myös ulkopoliittisella alueella Liitto 'kunnostautuu'. Vuonna 2063 tehdyllä sopimuksella sotilasdiktatuureiksi vajonneet Neuvostoliitto ja Kiina jakavat Liiton kanssa maailman etupiireihin siten, että Pohjois-ja Etelä-Amerikka kuuluvat Liitolle, Afrikka Neuvostoliitolle ja Aasia Kiinalle. Lähi-Itä ja Tyynenmeren alue jaetaan niin ikään kolmen supervallan kesken. Alueet sidotaan päävaltioihinsa taloudellisilla ja sotilaallisilla kahleilla, ja niitä käytetään häpeämättömästi hyväksi kaikin tavoin. Liitto suorittaa jonkin verran yksinkertaista ohjelmointia alusmaissaan, mutta käytännössä kehitysalueet pidetään kuuliaisina TAFOn (ja myöhemmin CAGEn) erikoisjoukkojen, kontrolloitujen katovuosien, karjakuolemien ja kulkutautien sekä yleisen tietämättömyyden ja alistumista maallisen esivallan tahtoon korostavan kristinuskon version avulla.

Tyrannian aika loppuu nopeasti muutaman viikon kestävässä skitsofreenisten sodassa toukokuussa 2240. Skitsofreenisten sota saa nimensä 21:n vuosisadan skitsofreenisista: A88:n aiheuttaman, aikaisemmin havaitsemattoman geneettisen muutoksen läpikäyneistä toisen ja useamman sukupolven A88-ohjelmoiduista. Ensimmäisessä vaiheessa mutaatio ilmenee lisääntyneenä mielisairausriskinä, toisessa vaiheessa immuniteettinä A88:lle sekä useina muina ominaisuuksina, jotka eristävät skitsofreeniset mutatoitumattomista ihmisistä.

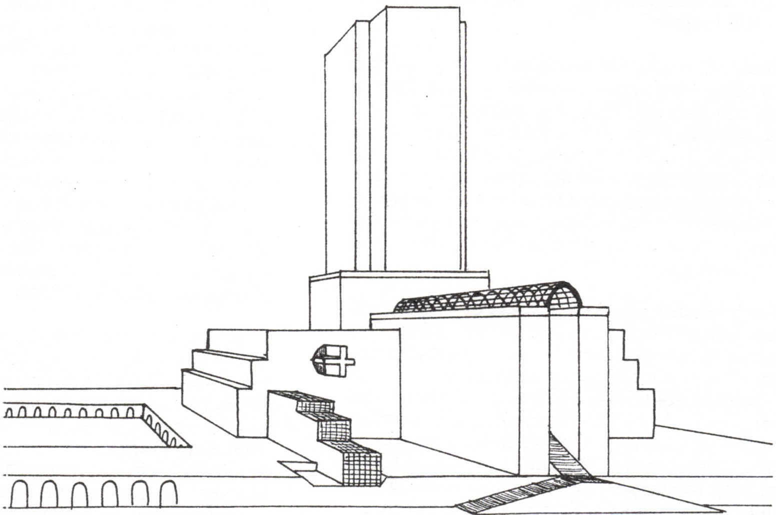
Skitsofreeniset havaittiin ja todettiin vaarallisiksi jo 2100-luvulla, mutta syytä ilmiöön etsittiin Hallinnon sisältä, ja tämä johti laajoihin puhdistuksiin operatiivisen henkilökunnan (lääkärit ja CAGE) keskuudessa. Kenttähenkilöstön tilapäisesti lamaantuessa skitsofreeniset onnistuvat laajoin joukoin pakenemaan maan alle ennen vuonna 2200 alkuun päässeitä täysitehoisia skitsofreenispuhdistuksia. Organisoitua vastarintatoimintaa esiintyy useissa länsimaissa, mm. Suomessa, jo 2100-luvun puolessavälissä. Tärkeimpiä ja vanhimpia soluja ovat mm. Brittein saarilla toimiva Levellers ja Etelä- Ranskalainen Angouleme. Suomen, Ruotsin ja Norjan yhteinen solu perustetaan vuonna 2189, ja sen nimeksi tulee Ruusuristi tarunomaisen Christian Rosencreutzin kuvitteellisen salaseuran mukaan.

Vuoden 2240 keväällä ekosysteemin jo hidastunut rappeutuminen saa äkillisen käänteen pahempaan suuntaan Neuvostoliitossa alkaneen sisällissodan päättyessä ydinaseiden käyttöön ja voimaloiden sabotointiin. Osittain nähdessään tilanteen enteellisenä, osittain puhdistusten laajenemisen kiihottamina skitsofreeniset vallankumoussolut nousevat toimintaan. Maailmanhistorian ensimmäinen toimiva diktatuuri miljoona-armeijoineen sortuu muutaman kymmenen tuhannen huonosti järjestäytyneen, joskin useasti outoja kykyjä omaavan, vapaustaistelijan edessä muutaman toukokuun päivän aikana. Tuhon juuret ovat kuitenkin etupäässä siinä, ettei Tyrannia voinut uskoa omiin voimiinsa: ihmisaivojen ohjelmointi oli viime kädessä Liittoa johtaville poliitikoille liian hämärä asia, ja pelossaan ohjelmoimattomia lääkäreitä ja CAGEa kohtaan he tuhosivat mahdollisuudet itse itseltään.

2. NYKYISYYS - KAUPUNKI

2.1 Kaupungin ulkoasu ja arkkitehtuuri

Liiton osavaltiossa Suomessa oli Tyrannian aikana kolme kaupunkia: Pääkaupunki (1900-luvun Helsinki), Pohjoiskaupunki (1900-luvun Tampere)

Kansan palatsi, Hallintokaupunki, idästä nähtynä.

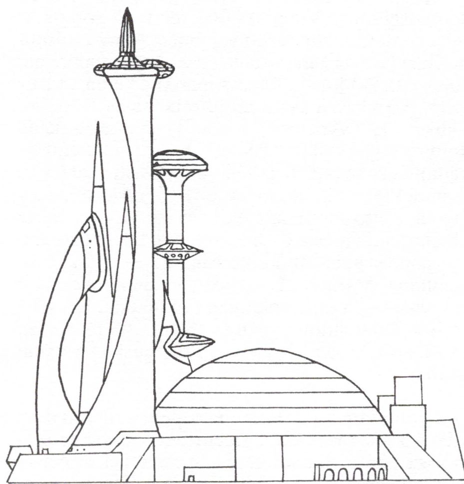
ja Länsikaupunki (1900-luvun Turku). Pää- ja Pohjoiskaupungit tuhoutuivat skitsofreenisten sodassa. Pääkaupungin Hallinto - tai todennäköisemmin sinne sijoitettu CAGEn itsemurhaosasto - vapautti kaupungin kolmen fuusioreaktorin plasman, tappaen yli puolitoista miljoona ihmistä, sekä vallankumouksellisia että siviilejä. Pohjoiskaupungissa vallankumouksellisilla oli parempi menestys: sen fuusioreaktorit jäähdytettiin ja keinoekosysteemit tuhottiin. Suurin osa jäljelle jäänyttä väestöä pyrittiin sijoittamaan Länsikaupunkiin, joka vuoden 2240 Ensimmäisessä vallankumousneuvoston kokouksessa nimettiin uudestaan Kaupungiksi.

Kaupunkia ympäröi joka puolelta Muuri. Se on kaksikymmentä metriä korkea teräksestä ja betonista konstruoitu puolustus- ja suojavalli, jonka piti olla Tyrannian viimeinen toivo skitsofreenisia vastaan. Sen rakentaminen aloitettiin 2205 ja se valmistui 2211. Alkuperäiseen tarkoitukseensa UNETin ohjaamia konetykkejä ja ohjuksia törröttävää, TAFOn vartiopistein täplitettyä uuden vuosituhannen Maginot-linjaa ei koskaan voitu käyttää: vallankumoukselliset iskivät Kaupungin sisältä. Niinpä se palvelee nyt niitä, joiden tuhoksi se suunniteltiin suojellen Kaupunkia ulkopuolella liikkuvilta rosvojoukoilta.

Muurin sisällä kulkee metrejä paksu voimajohtojen ja kenttägeneraattorien muodostama järjestelmä, joka lopulta 2100-luvun puolessa välissä sai aikaan sen, mistä 1900-loppupuolelta asti oli haaveiltu: ydinpelote kävi vanhanaikaiseksi. Tämä järjestelmä on NEAR (Neutron Emission Agravating Reflector), joka saa ydinlatauksen räjähtämään paljon alta kriittisen massan kiihdyttämällä neutronien vaihtoa. Useimmat muutkin maailman suurkaupungit ovat NEARin suojaamia.

Kaupungin pohjoisreunalla olevaa Lentokenttää käytetään jonkin verran tavaraliikenteessä. Matalat bunkkerimaiset rakennukset ja automaattinen UNETissa toimiva lennonjohto, joka on suorassa hermolinkissä lentäjien kanssa, palvelevat nimenomaan tätä tarkoitusta. Matkustajaliikenne on väkivaltaisten säätilamuutosten takia käynyt liian vaaralliseksi, joskin tätä tarkoitusta varten rakennetut, nyt nopeasti rappeutuvat terminaalitilat olivat vielä 2200-luvun alussa käytössä.

Lentokentästä etelään sijaitseva Pohjoiskaupunki (sattumalta samanniminen kuin hylätty, Tampereen seudulla sijainnut kaupunki) on Tyrannian aikainen ruumiillisen työn tekijöiden kaupunginosa. Valtavat, pohjapiirrokseltaan kolmiomaiset talot, joiden kukin sivu on lähes kilometrin mittainen, toimivat jokainen yli kymmenen tuhannen ihmisen kotina. Alueella on yhteensä 125 tällaista taloa, jotka on yhdistetty 16 kompleksiksi (hallinnolliseksi ja palvelulliseksi yksiköksi). Kompleksiehin kuuluvien talojen väliset kadut on katettu eli suojattu plasteräksisillä katoksilla ja eristetty suorasta ulkoilmasta. Jokainen kompleksi on suorassa junayhteydessä

Keskus, Lasitornit vasemmassa reunassa, Kupoli keskellä, etelästä nähtynä.

Keskuksen kanssa, ja niissä on sisäisiä liikennevälineitä. Kompleksien väliset osat ovat kattamattomia.

Kaupungin itälaidalla sijaitseva Teollisuuskaupunki on teollisuusalue, jossa useimmat ruumiillisen työn tekijät ovat sukupolvien ajan työskennelleet. Huolimatta robotiikan teoriassa korkeasta tasosta automaatio on lapsenkengissä, olihan se Tyrannian aikana kielletty termi: kaikille kansalaisille oli "taattava mielekästä työtä". Täällä harjoitetaan raskasta teollisuutta, hiivaviljelyä ja muuta massatuotantoa, rutiinityötä joka pitää Kaupungin kansalaiset elossa ja yhteiskunnan toimivana tarjoten perustuotteita, joita ei ole taloudellista kuljettaa vyöhykkeeltä toiselle. Tämä perusmalli on säilynyt Tyrannian ajalta, ja sen toimivuus on testattu viimeisen 200 vuoden aikana. Massiiviset tehdasrakennukset ja varastot ovat mahdollisuuksien mukaan maanalaisia ja kaikki erillään suorasta ulkoilmasta.

Koilliskaupunki Pohjoiskaupungin itäpuolella on tuhoutuneista kaupungeista siirrettyjen ihmisten asuma-alue. Se on Tyrannian aikana rakentamatta jätettyä joutomaata, jolle nousee uusia rakennuksia kovalla kiireellä ja yksinomaan tulevien asukkaiden voimalla. Vasta muutama uusista kolmiotaloista, jotka ovat vielä huomattavasti suurempia kuin Pohjoiskaupungin rakennukset, on valmistunut. Suurin osa pakolaiskansalaisista - niitä lukuunottamatta jotka muodostavat Slummin perusväestön - asuu ahtaasti parakeissa, jotka ovat erittäin niukasti

varustettuja: niissä on yksi wc:stä, suihkusta ja pesualtaasta koostuva saniteettiyksikkö kymmentä ihmistä kohti, yksi keittiötila ja vaatteidenpesupaikka sataa kohti.

Kaupungin keskipisteessä sijaitsee Keskus, kauppakeskusta. Siellä ovat Kaupungin tunnetuimmat ja näkyvimmät rakennukset, Lasitornit, Kupoli ja Vanha kirkko, ja niissä ja niitä ympäröivissä rakennuksissa tärkeimmät kaupalliset ja kulttuuripalvelut: ravintolat, myymälät, konserttisalit ja taidegalleriat.

Lasitornit kohoavat painovoimaa uhmaten koko Kaupungin ylle jopa Pohjois- ja Koilliskaupungin valtavia asuintaloja korkeampina. Nämä seitsemän sadasta viiteensataan metriin korkeaa, plasteräksestä ja vieläkin vahvemmista synteettisistä aineista valmistettua, lähes neulamaisen kapealta vaikuttavaa rakennelmaa kohoavat yhteiseltä alustaltaan muinaisen Turun keskustasta, aivan Kupolin harmaan puolipallon kyljestä. Ne ovat talouselämän ja kulttuurin johdon keskuspaikka, jossa alla kiehuvaa Keskusta koskevat päätökset tehdään.

Kupoli Lasitornien vieressä on varsinainen kauppa- ja kulttuurikeskus. Kaksi sataa metriä korkea puolipallo ja sitä ympröivät matalat, 2000-luvun alusta peräisin olevat rakennukset pitävät tavallisten palvelujen ohella sisällään erikoisen kauppapaikan, Basaarin, Kupolin puolipallon sisällä sijaitsevan laajan hallin, jossa tavalliset kansalaiset tarjoavat omia tuotteitaan myytäväksi.

Vanha kirkko on lähinnä kuriositeetti, yli tuhat vuotta vanha ja osittain raunioitunut rakennus kokonaan plasteräskupolin alla Keskuksen kupeessa, lähellä paikkaa, jossa Joki virtaa Keskuksen alle. 1900-luvulla se oli vanhan Turun luterilaisten pääkirkko, mutta vuoden 2030 jälkeen siellä ei ole pidetty yhtään jumalanpalvelusta eikä muutakaan merkittävää seremoniaa. Viime aikoina on suunniteltu rappeutuvan rakennuksen kunnostamista ja 'Menetettyjen vuosituhansien museon' perustamista sen tiloihin (ks. tiede, taide).

Puistosaari Kaupunginlahden pohjoispäässä oli Tyrannian aikana Hallinnon rentoutumispaikka. Suuri osa saarta on 1900-luvulta peräisin olevaa metsää, joka on koko saaren kattavan plasteräskatoksen suojaamana lähes luonnontilainen. Tämän ohella saarella on Hallinnon entisiä kesäasuntoja ja sekalaisia huvittelupaikkoja, joista tuskin yksikään on tarjonnut viattomia koko perheen huveja. Nykyään saari on julkinen vapaa-ajanalue, huvilat vuokrattavissa ja huvittelupaikat puhdistettuja.

Hallintokeskus on politiikalle sitä, mitä Keskus kaupalle ja kulttuurille. Täällä sijaitsevat plasteräskatujen yhdistäminä Kaupungin julkiset rakennukset ja kokoustilat. Tärkein ja näkyvin rakennus on alueen keskellä sijaitseva, laajan puiston ympäröimä entinen Liiton palatsi, nykyinen Kansan palatsi, Kaupunginneuvoston kokouspaikka.

Tiedekaupunki on valtava tieteelliseen tutkimustyöhön pyhitetty rakennuskompleksi Hallintokeskuksesta itään. Biotekniikka, tietojenkäsittely, elektroniikka, psykologia ja yhteiskuntatieteet - Tyrannian aikana tuetut tieteenalat - jakavat alueen eteläpään massiivisen, yhtenäisen rakennuksen, Tiedekeskuksen, johon liittyy myös vanhan Pääkaupungin kaukojunaradan matkustaja-asema sekä Keskussairaala. Hieman etäämpänä, katetun kadun Tiedekeskukseen yhdistämänä, sijaitsee Yliopisto, jossa opetetaan humanistisia tieteitä ja muita Tyrannian aikana vähäarvoiseksi laskettuja aloja. Käytännössä Yliopisto on eräänlainen museo, jossa vielä on jäljellä 1900-luvulla rakennettuja rakennuksia.

Tiedekaupungista itään, junaradan sisäänsä sulkevan betoni- ja plasteräsputken keskustasta erottamana on Tyrannian aikana uudelleenrakentamatta jätetty raunioalue, Slummi. Raunioituneiden rakennusten, kuolleiden puiden muodostamien aavemaisten tiheikköjen ja jatkuvasti leviävän jättiläisukonputken keskellä elää joukoittain epämääräisyysaineksia, osa heistä tuhotuista kaupungeista siirrettyjä kodittomia, osa ensimmäisiä uuden polven rikollisia, osa ulkomailta saapuneita ajelehtijoita, mahdollisesti jopa Hallinnon pakolaisjäseniä.

TAFOn kasarmit Kaupungin itäisimmällä laidalla ovat nykyisin ohjelmoimattoman puolisotilaallisen poliisin kasarmialue. Täällä TAFOn taistelijat, etsivät ja upseerit elävät samantapaisissa (mutta panssaroiduissa ja säältä suojatuissa) parakeissa kuin pakolaiset Koilliskaupungissa. Täällä on myös joukko maanalaisia varasto- ja laboratoriotiloja, parkkihalli poliisin sähköautoille sekä pieni kenttäsairaala. Alue on eristetty naapureistaan betoni- ja plasteräsaidalla.

Pienellä saarella Puistosaaren ja Keskisaaren välissä on Matkustajasatama, raunioina oleva matkustajalaivaterminaali. Se jätettiin rappeutumaan 2200-luvun alussa, kun tavallisten kansalaisten matkailu Liiton eri osavaltioissa lopetettiin ohjelmoinnilla - kukaan ei enää halunnut matkustaa. Varsinaisia matkustajalaivoja ei myöskään enää ole, lukuunottamatta yhtä Hallinnon käytössä ollutta loistoristeilijää, jolla on satama Puistosaaren länsikärjessä.

Tavarasatama matkustajasataman lounaispuolella on tavarankuljetusten keskuspaikka. Täällä on laajoja varastohalleja lähtevälle ja tulevalle tavaralle, lastinpurkulaitteita sekä muutamia satamatyöntekijöiden ja liikennettä valvovien TAFOn yksiköiden asuntoja.

Keskisaari on Teollisuuskaupungin ohella Kaupungin perushyödykkeiden tuotantopaikka. Täällä tuotetaan ensisijaisesti energiaa, sillä Kaupunkia elossa pitävät massiiviset fuusioreaktorit on kaivettu Keskisaaren kallion sisään. Täällä UNETin erikoisohjelmat ja radioaktiivisessa ympäristössä toimimaan kykenevät robotit valvovat valtavassa pai-

neessa ja jättimäisissä magneettikentissä tapahtuvia reaktioita. Kahden päävoimalan ja yhden varavoimalan lisäksi saarella on laitoksia, jotka erottavat vetyä ja syöttävät sitä fuusioreaktoreihin käsitellen myöhemmin reaktoreista poistuvan heliumin. Lisäksi täällä on Pohjois-Euroopan tarpeita palvelevan, avaruuteen sijoitetun aurinkovoimalan linkkiasema ja UNETin päälinkit.

Kaupungin mantereella kohoavan osan eteläpuolella on Eteläkaupunki, henkisen työn tekijöiden kaupunginosa. Täällä asuivat Tyrannian aikana myös Hallinnon edustajat, joille eurooppalaisamerikkalaisesta käytännöstä poiketen ei ollut omia asuma-alueita. Talot ovat perheasumuksia, Hallinnon rakennukset jopa kartanomaisia, erilaisilla tyyleillä rakennettuja. Yksittäiset rakennukset on katettu, ja osa taloista on yhdistetty toisiinsa katetuilla kävelyteillä. Tässä osassa kaupunkia on vielä vanhanaikaisen tyylisiä katuja, ja sähköautojen käyttö on sallittua, erittäin huonolla säällä - paikallisjunista huolimatta - jopa välttämätöntä.

Kuolleiden kaupunki on Kaupungin hautausmaa, joka on kokonaan katettu. Täällä on omat osastonsa kaupungin eri väestöryhmille: Hiljaisuuden kenttä ruumiillisen työn tekijöiden ja Rauhanlehto henkisen työn tekijöiden tuhkauurnille sekä Sammalkaupunki mausoleumeineen Hallinnolle. Mutta täällä on myös joukko maanalaisia laboratorioita, joissa Tyrannian aikana tehtiin pelottavia kokeiluja ja järjestettiin vastenmielisiä orgioita. Suurin osa niistä on nykyään räjäytetty umpeen, ja ainoastaan kaksi laboratoriota ruumiinavauksia varten on enää toiminnassa.

Eteläsaari Kaupunginlahden eteläisimmässä päässä on maanviljelyskeskus. Täällä tuotetaan mahdollisimman suuri osa kaupungin ravinnosta hydroponisilla viljelmillä ja suljettuissa ekosysteemeissä. Myös Kaupungin jätevedet puhdistetaan täällä erikoisten bakteerikantojen sekä vesihyasintti- ja elefanttiheinälajikkeiden avulla. Suurin osa saarta on katettu.

2.2 Väestö

Kaupungissa on yhteensä hieman yli kolme ja puoli miljoonaa ihmistä, joista yli puolet, noin kaksi miljoonaa, on pakolaisia. Ainoastaan Kaupungin erittäin korkea teknologia on mahdollistanut tämän jättimäisen lisäyksen käsittelyn ilman nälänhätää ja kulkutauteja. Tilanne on sosiaalisesti jännittynyt lähes räjähdyspisteeseen (katso myös: sosiaalinen tilanne).

Taulukko 1: tilastotietoja väestöstä (ilmoitetut luvut ovat epätäsmällisiä)

Kaupungin väkiluku 3,563 miljoonaa, joista erikseen
- pakolaisia 57,7%; 2,056 miljoonaa
- ruumiillisen työn tekijöitä 30%; 1,068 miljoonaa
- henkisen työn tekijöitä 10%; 151 tuhatta
- TAFOn joukkoja 0,3%; 10 tuhatta
- muita 2%; 71 tuhatta

Kokonaisväestöstä
- skitsofreenisiä 0.2% (7500) joista
  - ajatuksensiirtäjiä (telepaatteja) 143
  - energiansiirtäjiä (telekineettejä) 57
  - materiansiirtäjiä (teleportaatteja) 35
  - selvännäkijöitä 27
  - hahmonvaihtajia (metamorfeja) 12
- värillisiä 10% (356 tuhatta)

2.3 Kieli

Liiton kaikissa maissa puhuttiin Tyrannian aikana samaa kieltä, yleistä. Se perustuu 1900-luvulla käytettyyn englantiin, erikoisesti sen USA:ssa puhuttuun versioon, ja on rakenteeltaan lähes alkuperäisen kielen kaltainen. Useimmat säännöttömät verbit ja vastaavat epäsäännölliset rakenteet on kuitenkin karsittu pois kielen yksinkertaistamiseksi, ja myös sanastoa on karsittu.

Yleinen ei ole sikäli yhtenäinen kieli, että eri Liiton osavaltioissa puhutut murteet eroavat toisistaan melkoisesti. Jopa kirjaimisto saattaa vaihdella, esimerkiksi Kaupungin murteessa å-, ä- ja ö- kirjaimet ovat säilyneet erityisesti henkilöiden ja paikkojen nimissä. Myös sanastossa on yleensä piirteitä maan alkuperäisen kielen sanastosta. Tilannetta mutkistaa vielä sekin, että henkisen ja ruumiillisen työn tekijöille on alkanut kehittyä (luokkien muututtua perinnöllisiksi) omat murteensa, joissa on erilainen sanasto, ilmaisutapa ja jopa ääntämys. Puhdasta yleistä tapaa 2240-luvulla ainoastaan UNETin ohjelmien kanssa kommunikoidessa.

Vallankumouksen jälkeen on esitetty ehdotus, että 1900-luvulla käytössä ollut suomen kieli otettaisiin uudelleen Kaupungin viralliseksi kieleksi kansallishengen ja yhteenkuuluvuudentunteen kohottamiseksi. Toistaiseksi ei kuitenkaan ole edes pystytty organisoimaan kyseisen kielen opetusta. Tällä hetkellä suomea puhuu osa vallankumouksellisista sekä muutama Yliopiston kielitieteilijä, mutta se ei ole juuri kenenkään ensisijainen kieli, joten on sangen epätodennäköistä, että ehdotus tulisi voimaan lähivuosina tai edes -vuosikymmeninä. Myös ruotsin kieltä on ehdotettu Kaupungin viralliseksi kieleksi, lähinnä muualla Skandinaviassa toimivien Ruusuristiläisten toimesta.

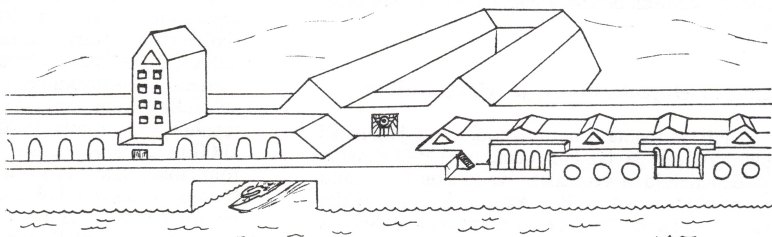
2.4 Hallinto

Ensimmäisessä vallankumousneuvoston kokouksessa päätettiin useista yleisistä ihmisoikeudellisista seikoista, esimerkiksi perinnöllisen yliopisto-opiskeluoikeuden lakkauttamisesta, Tyrannian harrastaman henkisen työn tekijöiden etuoikeuksien lakkauttamisesta, rodunjalostuksellisten ja muiden ihmisen perimään kohdistuvien kokeiden lopettamisesta sekä tutun 1900-luvun ihmisoikeuksien julistuksen ottamisesta perustuslain pohjaksi. Istuntoon osallistuivat ainoastaan Kaupungin vapauttaneen vallankumoussolun, Ruusuristin, paikallisen osaston johtajat ja jäsenet, noin 100 henkeä, heistä tunnetuimpina Anne Muodonmuuttaja, Jonas Telempaatti ja Kalantin Ika. Myös tulevan hallinnon perusseikat sovittiin.

Vuoden 2241 kokous, joka jatkui lähestulkoon suoraan Ensimmäisestä kokouksesta, oli jo kokoonpanoltaan samanlainen kuin sitä seuranneetkin. Mukana olivat Skitsofreenisten edustajat, uudelleen asetetun mutta nyttemmin ohjelmoimattoman TAFO:n ylimmät upseerit, tuhottujen kaupunkien edustajat, Yliopiston professorit, Tiedekaupungin toimitusjohtajat, henkisen ja ruumiillisen työn tekijöiden luottamusmiehet sekä tärkeimmät kaupan, kulttuurin ja teollisuuden johtajat, yhteensä 150 henkeä. Kaikilla oli ja on sama määrä ääniä, mutta Skitsofreeniset hallitsevat edelleen noin puolta äänistä huolimatta siitä, että monet, kuten Anne Muodonmuuttaja jo vuoden 2240 lopulla, ovat kadonneet tai vetäytyneet politiikasta.

Taulukko 2: Kaupunkineuvoston äänien jakautuminen

Henkisen työn tekijät 10
Kauppapäälliköt 12
Kulttuuripäälliköt 7
Pakolaiset
  Pohjoiskaupunki 8
  Pääkaupunki 8
Professorit 7
Ruumiillisen työn tekijät 10
Skitsofreeniset 52
TAFOn upseerit 12
Teollisuuspäälliköt 12
Tiedekaupungin johtajat 12

Hallinnon kylpyläkompleksi Puistosaaren länsipäässä; rakennuksessa mukana myös laituripaikka hallinnon huvipurrelle; näkökulma luonnollisesti lännestä.

Kaupunkineuvosto ei suinkaan ole ainoa päätöksiä tekevä elin Kaupungissa, vaan kaikki siihen kuuluvat jäsenet valitaan erikseen paikallisissa kokouksissa edustamaan kutakin jaosta. Säännöllisesti kokoontuvia, Kaupunkineuvostoon jäseniä valitsevia elimiä ovat mm. Tiedekaupungin johtokunta (50 jäsentä) ja TAFOn kenraalikokous.

2.5 Tiede

Tieteen kehitys Tyrannian aikana oli aluksi voimakasta, mutta tultaessa 2100-luvulle kehitys alkoi hidastua intuition puutteen alkaessa vaivata kansaa ja Hallinon mielenkiinnon vähetessä.

2200-luvun tieteen vahvoja aloja ovat biotekniikka, lääketiede (katso: palvelut), tietojenkäsittely ja elektroniikka. Vastaavasti lapsipuolen asemaan ovat joutuneet avaruustutkimus ja humanistiset tieteet. Viimeksi mainituista erikoisesti historiankirjoitus on kärsinyt Tyrannian ajasta johtuen siitä, että sitä, kuten lääketiedettäkin, käytettiin vallanpidon ja propagandan välineenä.

2.5.1 Biotekniikka

Erikoiset bakteeri-, virus- ja leväkannat hoitavat kaikkea mahdollista jäteveden puhdistuksesta muovien valmistukseen ja ravinnon tuottamisesta metallin käsittelyyn. Kaikenlainen geenitekninen manipulointi on muutenkin mahdollista: karjaa ja kotieläimiä on kehitelty vuosisatojen ajan ja saatavilla on mm. koiran kokoisia lehmiä ja munivia, villaa tuottavia porsaita, puhumattakaan puhekykyisistä koirista ja kaksijalkaisista kissoista. Ihmisillä suoritetusta geenimanipulaatiosta on paljon karmaisevam-

pia osoituksia, suurin osa erilaisiin laitoksiin suljettuna, jotkut Slummiin piiloutuneina, jotkut jopa kadulla tavallisten ihmisten keskellä - samalla tavoin kuin geneettisen onnettomuuden uhrit, skitsofreeniset.

2.5.2 Tietojenkäsittely ja elektroniikka

UNETin mahtava hermoverkko, jota jatkuvasti parannellaan ja laajennetaan, on paras osoitus näiden tieteiden voimasta. Kaikki on kanavoitu tuon massiivisen verkon kautta; kauppa, tiede, taide, teollisuus - kaikki ovat riippuvaisia UNETista. Ihmisaivot ovat UNETille pelkkä työasema, ja sen sisällä toimii täysin ihmisen hallitsematta tuhansia autonomisia tekoäly- ja muita ohjelmia, jotka huolehtivat palveluista, verkon virheenkorjauksesta ja tuhansista muista tehtävistä. Se on itseasiassa tuhansien alkeellisten älyjen koalitio, tavallaan yhtä elävä olento kuin sen luoneet ihmisetkin. Ja itseasiassa ihminen on jo nyt riippuvaisempi UNETista kuin UNET on ihmisestä.

2.5.3 Avaruustutkimus

Avaruustutkimus oli 1900-luvun lopun mielenkiintoisimpia ja nopeimmin kehittyviä tieteenaloja. Tyrannian noustessa 2000-luvun vaihteessa avaruustutkimusta jatkettiin jonkin aikaa massojen mielenkiintoa ylläpitävänä ja ohjelmointiin hyvin sopivien uutisten tuottajana. 2000-luvun puoleenväliin tultaessa UNET-tietokoneverkon rakentaminen, paheneva ekologinen tilanne ja uussiirtomaapolitiikka alkoivat syödä resursseja ja mielenkiintoa tieteenaloilta, joista ei ollut suoranaista taloudellista hyötyä.

Avaruustutkimus ja avaruusteknologia rajoittuivatkin sen jälkeen robotein suoritettavaan asteroidien louhintaan sekä avaruuteen 2000-luvun lopulta alkaen rakennettujen jättimäisten aurinkovoimaloiden teknisten ongelmien ratkaisemiseen ja voimaloiden ylläpitämiseen. Kaikkiaan voimaloita on kahdeksan kappaletta Venuksen ja Maan ratojen välisellä alueella, josta ne säteilyttävät energiansa maata kiertäviin sateliitteihin mikroaaltoina. Nämä sateliitit puolestaan siirtävät energian Andeilla, Kalliovuorilla ja Alpeilla sijaitseviin vastaanottoasemiin tiukkoina laserpulsseina noin tunnin välein.

2.5.4 Historiankirjoitus

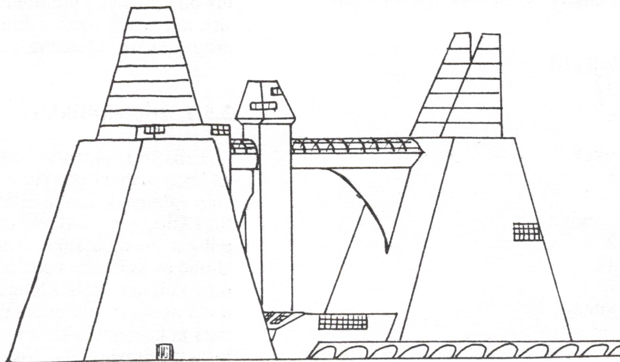
Lääketieteen ohella (katso palvelut) eniten Tyranniasta kärsinyt tieteenhaara on kuitenkin historiankirjoitus. Tyrannia hävitti tahallaan paljon historiallisesti arvokasta tietoa ja vääristeli historian kulkua. 2100- ja 2200-luvuilta peräisin olevat skitsofreenisten vallankumoussolujen arkistot tarjoavat suhteellisen luotettavan kuvan näiden vuosisatojen tapahtumista, mutta 1900-luvun loppupuolen ja 2000-luvun tapahtumista on erittäin vähän sensuroimatonta tietoa. Historioitsijat ovat tehneet parhaansa parsiakseen kokoon objektiivisempaa tai ainakin Tyranniasta riippumatonta historiaa, ja heidän tutkimustuloksiaan on tarkoitus esitellä lähivuosina perustettavassa 'Menetettyjen vuosisatojen museossa'.

2.6 Talouselämä

Tyrannian aikana kaikki kaupallinen toiminta palveli pohjimmiltaan yhtä tarkoitusta, Hallinnon etua, ja kaikki kulttuuritoiminta ilmiselvästi yhtä tehtävää, kansalaisten ohjelmointia. Vallankumous ei niinkään muuttanut kaupallisen toiminnan menetelmiä, joskin sen hyödyt nyt kanavoituvat selvemmin kansalaisten yhteiseksi eduksi.

2.6.1 Alkutuotanto

Raaka-aineet tuotetaan pääosin bakteeri- ja leväsynteesillä. Mineraalit, joita tarvitaan näiden bakteerien ruokkimiseen, ja metallit sekä muut aineet, joita ei voi valmistaa orgaanisesti, joko tuodaan maahan laivoilla tai lentokoneilla toisista vyöhykkeistä tai louhitaan Kaupungin ulkopuolelta - mikä on tulossa, TAFOn valvonnasta huolimatta, yhä vaikeammaksi rosvojoukkojen lisääntyessä ja luonnonolojen vaikeutuessa. Alkutuotanto on keskittynyt Teollisuuskaupunkiin ja Eteläsaareen, jossa tu-

Teollisuuskaupungin tyypillistä maanpäällistä arkkitehtuuria.

otetaan kalliimpia, muilla tavoin kuin bakteeri-, levä- ja sienikasvatuksella valmistettuja elintarvikkeita.

2.6.2 Jalostus

Teollisuuskaupungissa tapahtuva jalostus tuottaa raaka-aineista elektroniikka, koneita, rakennuselementtejä ja kaikkea sitä, mitä Kaupunki tarvitsee tullakseen toimeen. Perusaineista kehitetään muun muassa plasterästä, pakolaisten myötä ensiarvoisen tärkeäksi nousseen rakennusteollisuuden pääraakaainetta: läpinäkyvää muovia, jonka kidekonstruktio antaa sille teräksenkaltaisen lujuuden.

2.6.3 Palvelut

Keskukseen keskittyneitä kaupallisia palveluja on saatavilla juuri niin paljon kuin miljoonakaupungilta voi odottaa. Myymälät myyvät miltei mitä tahansa alkaen jokapäiväisistä perustuotteista, päättyen Eteläsaaressa kasvatettuihin jättihedelmiin ja vaihtoehtotodellisuuskypäriin, joita käyttävät aistivat maailman sellaisena kuin se suodattuu UNETin kätköistä valitun suodattimen läpi. Kaupungin väkiluvun kaksinkertaistuminen ja biosfäärin tilan heikkeneminen on kuitenkin nopeasti johtanut siihen, että tavaroita on saatavilla varsin niukasti - kansalla olisi varaa ostaa, mutta kauppiailla ei ole mitä myydä.

Kaupan yleinen tila on johtanut Basaarin merkityksen huomattavaan kasvuun. Tyrannian aikana Basaari oli taidekäsityöhön ja muihin erikoisuuksiin keskittyneiden henkisen työn tekijöiden kansoittama, tunnelmaltaan näennäisesti vapaa ja boheemi kokoontumispaikka. Nyt se on vapaana kaikille kansalaisille, ja runsaasti itsenäisiä yrittäjiä saapuu sinne jopa ruumiillisen työn tekijöiden ja pakolaisten joukosta toivoen voivansa vaihtaa tuotteensa ostovoimaan. Tyrannian ajan näennäis- ilmapiiri tulee aidommaksi päivä päivältä, eikä pikkurikollisuus ja huijauskaan ole enää täysin tuntematonta.

Ravintoloita on niin ikään kaikkiin tarpeisiin ja kaikille ikäryhmille. Vaikka 2200-luvulla monet niistä lakkautettiin Hallinnon vähentäessä asteittain ihmisten mielenkiintoa julkisiin kokoon- tumisiin, on Keskuksessa ja myös muissa kaupunginosissa lukuisia pubeja, yökerhoja, tanssi- ja ruokaravintoloita sekä (huolimatta puolivillaisista yrityksistä sensuroida ja sulkea niitä) palveluyrityksiä, joiden tarjoama viihde saattaa loukata joidenkin eettisiä ja moraalisia käsityksiä.

Lääkäripalvelut ovat yhteydessä Tiedekaupungissa sijaitsevaan Sairaalaan. Lääketiede on kehittynyt roimasti, esimerkiksi kudosten siirrot, keinoelimet ja uusien ruumiinosien kasvattaminen on täysin mahdollista. Toisaalta lääkärit ovat huonossa maineessa, koska he osallistuivat Tyrannian kammottavimpiin ihmisoikeuksien loukkauksiin: geneettisiin kokeisiin, sterilointeihin ja skitsofreenisten joukkomurhiin. Monet lääkärit tekevät siksi eräänlaista katumustyötä toimimalla pakolaisten ja Slummin asukkaiden parissa. Toisaalta edelleen kiertelee huhuja myös elinten kauppaamisesta ja muusta vastaavasta.

2.7 Uskonto

Tyrannian aikana Liiton täysivaltaisilla osavaltioilla ei ollut virallista valtionuskontoa. Pohjois- ja Keski-Euroopassa sekä Amerikassa kansalaisista tuli käytännössä ateisteja, Etelä-Euroopassa Hallinto säilytti katolilaisuuden - kuuluihan paavi Hallintoon (Liittovastaisista paaveista ensimmäinen ja viimeinen murhattiin vuonna 2001).

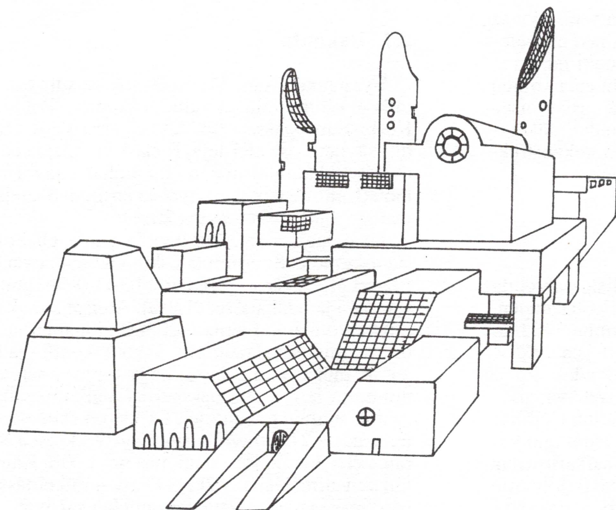
Kaupungissa on 2240-luvulla satoja, ellei tuhansia uskontoja. Suurimmat uskontokunnat ovat luterilaiset (15% väestöstä), katolilaiset (8%), juutalaiset (3%) ja budhalaiset (1,9%). Ateisteja tai kantaa ottamattomia on hieman yli 50%, joten loput 22% osuvat mitä sekalaisimpiin uskontokuntiin ja kultteihin, mukana hindulaisuutta ja saatananpalvontaa, noituutta ja mysteeriuskontoja. Vaikutusvaltaisin ryhmä suurten uskontojen lisäksi on skitsofreenisten parissa 2100-luvulla syntynyt Valkoisen Vasaran Veljeskunta, jota kannattaa noin 30% Kaupungin skitsofreenisista (Veljeskunta -nimi ei tässä tapauksessa tarkoita, että vain miehet saisivat liittyä jäseniksi). Veljeskunnan aatteet perustuvat elämän säilyttämiseen hintaan mihin hyvänsä, ja se on saamassa lisää kannatusta ekokatastrofin kiihtyessä - useiden muiden uskonnollisten ja poliittisten ääriryhmien ohella.

2.8 Taide

Tyrannian aikana taide oli piilotettua ohjelmointia. Sen tekijät olivat ohjelmoituja ja se sisälsi aina katsojiin Hallinnon toivomalla tavalla vaikuttavia viestejä. Kaikki taide oli muutenkin Hallinnon sensuurin alaista, joten innovaatioista ei juuri voitu puhua. Nyt tilanne on pikku hiljaa paranemassa - monet taitelijat ovat ryhtyneet innokkaasti kokeilemaan uutta huolimatta siitä, että kulttuurijohtajien käsitykset taiteesta ovat vielä peräisin 2000-luvulta, jolloin viimeiset todelliset innovaatiot tehtiin.

Taiteen eri lajit ovat lähentyneet toisiinsa niin voimakkaasti, että on oikeastaan mahdotonta puhua niistä erillään. Maalaustaide perinteisessä mielessä on kadonnut, ja sen on korvannut liikkuva tai liikkumaton trivisiotaide, joka on myös elokuvan ja teatterin 2200-luvun muoto. Ainoana erona näiden kolmen välillä on, että teatteri ja kuvataide eivät ole vapaassa UNET-levityksessä vaan niitä esitellään ainoastaan tarkoitusta varten varatuissa tiloissa Kupolissa. Musiikki liittyy niinikään vahvasti muihin taiteisiin, sillä vaikka vielä nytkin syntyy runsaasti varsinkin kuvataiteellisia teoksia, joihin ei liity musiikkia, niin yli sataan vuoteen ei ole ollut yhtään

kästä unestaan. Yhtäältä tämä on positiivista, esimerkiksi rikollisuus on vielä hyvin niukkaa, toisaalta negatiivista, koska kansalaisten mielenkiinto esimerkiksi poliittiseen elämään on alhainen.

Tiedekaupunki, pohjoisesta katsoen. Etualalla Sairaalan rakennuksia.

Rikollisuuden uudelleenilmaantumista on rajoittanut - paitsi kansalaisten saamattomuus - 1900-luvun talouselämän perustana olleen käteisen rahan katoaminen historian hämärään: jokaisella kansalaisella on UNETin ylläpitämä henkilökohtainen kansalaistili, jolle tallettuu hänen ansaitsemansa luotto. Luotto on kytketty jokaisen kansalaisen henkilökohtaiseen CICAan (CItizen's CArd), joka toimii paitsi luottokorttina myös henkilötunnisteena. Kortti aktivoituu omistajansa DNA-kuviolla, joten sen suora väärinkäyttö on lähes mahdotonta.

Poliittinen päätöksenteko on ollut vaikeaa. Vaikka Tyrannia olikin erikoistunut löytämään parhaiten soveltuvat henkilöt eri virkoihin, ja favoritismi oli suljettu ainoastaan Hallinnon piiriin, ihmiset ovat tottuneet liian hyvin siihen, etteivät ajattele: kaikki tulee valmiina "jumalallisena" inspiraationa trivisionuduilta, joita on edelleen satoja eri puolilla Kaupunkia (ne lähettävät pääosin triviaalia roskaa, musiikkia, hallinnollsia tiedotuksia ja sääennusteita). Ajattelun aloittaminen on vaikeaa, kansan mukaan saaminen vielä vaikeampaa. Kaikkea uutta vastustetaan voimakkaasti, esimerkiksi perinnöllinen yliopisto-opiskelu on yhä edelleen käytäntönä - kukaan yliopistoa käymättömän jälkeläinen ei ole vielä kirjoittautunut kyseiseen laitokseen.

Kaupungin kaduilla vallitseekin varsin omituinen tilanne: muutamat aktivistit ja innokkaasti uutta etsivät vaeltavat unissakävelijöiden armeijan keskellä yrittäen herättää massoja henkiin. Kiehuvista kaupan keskuksista (Kupoli), uuden kulttuurin käymiskammioista (Kulttuurikeskus Hallintokaupungissa) ja kytevän väkivallan pesäkkeistä (Slummi) sosiaalisen käytöksen skaala ulottuu tieteen norsunluutorneihin (Tiedekaupunki), sotilaallisen byrokratian solmupisteisiin (TAFO) ja epäonnistuneisiin päätöksenteon hautausmaihin (Kaupunkineuvosto), jotka ovat yhtä kliinisen elottomia kuin vastakohtansa tempoilevan intuition kaaoksen uhreja. Väliinputoajina ovat Kaupungin tavalliset rivikansalaiset, joista useimmat ovat yhä tyytyvät käymään rutiininomaisesti töissään, katselemaan illat trivisiolähetyksiä ja nukkumaan.

musiikillista esitystä, sen paremmin konserttia Kupolin konserttisalissa kuin popmusiikkikappaletta UNETissa, johon ei olisi liittynyt trivisiota.

Hieman erikoiselta vaikuttava piirre Tyrannian ajalta periytyneissä taideteoksissa on niiden väkivaltaisuus ja pornograafisuus. Syy tähän on, että voimakkaat impulssit tehostivat ohjel- moinnin vaikutusta: sama viesti kukka-asetelmaa esittävässä kuvassa aiheutti paljon lievemmän indoktrinaation kuin yhdyntää esitävässä kuvassa. Vallankumous on pyrkinyt poistamaan UNETista materiaalin, joka on selvästi puhtaasti ohjelmallisista syistä eroottista tai väkivaltaista, mutta tässä ei ole tyystin onnistutu: UNETissa on autonomisia ohjelmageneraatoreita, jotka syytävät verkkoon alunperin orgasmatroneihin tarkoitettuja seksi- ja väkivaltamusiikkitrivisioita ja muuta vastaavaa, ja niiden kitkeminen on kovaa työtä jopa Tiedekaupungin asiantuntijoille.

2.9 Sosiaalinen tilanne

Monet asiat muuttuivat Tyrannian valtaantulon myötä, ja monet asiat muuttuivat sen kaatuessa. Vallankumouksen jälkeen muutos on ollut hitaampaa: ohjelmoituna ollut kansa ei helposti nouse pit-

3. NYKYISYYS - MAAILMANPOLITIIKKA

3.1. Eurooppa

Länsi-Euroopassa valtiollinen tilanne on lähes yhtä hajanainen kuin 1900-luvun alussa. Skitsofreenisten sodassa oli mukana useita kymmeniä suuria vallankumoussoluja, jotka koordinoidusti toimien vapauttivat kukin tietyt kaupungit ja maa-alueet. Yhden solun vapauttamaa aluetta nimitetään vyöhykkeeksi (zone). Suurimmat ja väkilukuisimmat vyöhykkeet ovat Lontoosta käsin Englantia hallitsevalla Levellersillä, 1900-luvun Ranskaa, Belgiaa ja Luxemburgia Monacosta johtavalla Angoulemella ja Länsi-Saksaa ja Tanskaa Kölnistä kontrolloivalla NDR:llä (Neue Deutsche Reich). Tanskaa lukuunottamatta pohjoismaat kuuluvat yhteen vyöhykkeeseen Islannin antauduttua vapaaehtoisesti vallankumouksellisille heinäkuussa 2240.

Monilla vyöhykkeillä on jonkin 1900-luvun valtion tai vastaavan alueen nimi. Länsi-Euroopan vyöhykkeet kuuluvat yhteen liittokuntaan, jota nimellisesti johtaa Arnhemissa Alankomaissa kokoontuva COFE (Council Of Free Europe). COFElla ei kuitenkaan ole juuri mitään käytännön merkitystä, vaan kaikki vyöhykkeet hoitavat mustasukkaisesti ja nurkkakuntaisesti omia asioitaan solujen yrittässä lujittaa horjuvaa valtaansa.

Neuvostoliitossa alkaa sisällissota vuonna 2235 ja suurin osa sen alueesta muuttuu radioktiiviseksi autiomaaksi terrori-iskujen ja pommitusten seurauksena. Useita miljoonia ihmisiä saa surmansa välittömästi tai muutaman seuraavan viikon kuluessa helvetissä, joksi koko Ural-vuorten länsipuolinen Neuvostoliitto ja melkoinen osa 1900-luvun Puolaa, Tsekkoslovakiaa, Unkaria sekä Romaniaa (2100- luvun alusta lähtien sosialistisia neuvostotasavaltoja) ovat muuttuneet. Eloonjääneet pakenevat eri suuntiin miten parhaiten kykenevät, osa nälän, tautien ja säteilyn runtelemina pakolaisina, osa raskaasti aseistautuneina rosvojoukkoina, jotka tunkeutuvat pitkälle Eurooppaan ja Lähi-Itään ryöstellen ja tuhoten.

Itä-Euroopan tilanne on vaikea ilman rosvojoukkoja ja pakolaisiakin. DDR:n ja Itävallan sosialistiset neuvostotasavallat pysyvät pystyssä paikallisten puoluejohtajien hallitsemien puna-armeijan osastojen voimin. Toisaalta Jugoslaviassa, Bulgariassa ja Albaniassa on käynnissä täysi sisällissota Kreikan ja Italian vallankumousvyöhykkeiden ollessa tulilinjalla.

Eikä Neuvostoliiton sisällissota suinkaan jää vain maan sisäiseksi tai lähinaapureiden ongelmaksi: vaikka ilmakehään ja meriin ei enää 2000-luvulta alkaen ole päästetty juuri lainkaan uusia saasteita ja energia tuotetaan fuusiolla ja aurinkovoimaloilla (joista osa sijaitsee avaruudessa), biosfääri ei ole vielä toipunut 1900-luvun saaste- ja lämpöpäästöistä. Ydinräjähdysten kuumuus ja ilmakehässä aiheutuneet häiriöt aiheuttavat rajun käänteen huonompaan suuntaan, voidaan puhua täysimittaisesta ekokatastrofista, joka 2240-luvulle ehdittäessä koettelee koko maapalloa.

3.2. Afrikka

Afrikassa olevat neuvostojoukot kutsutaan suurimmaksi osaksi kotiin levottomuuksien alkaessa, ja ne, jotka eivät lähde, jäävät ekokatastrofin pahenemisen ja nälänhädän lietsoman kapinan jalkoihin. Kapinaa johtaa Isännän Lapsiksi kutsuttu, alunperin Itä-Afrikasta lähtöisin oleva uskonnollinen järjestö, joka julistaa 'mustaa ristiretkeä' eurooppalaisia sortajia vastaan. Tietoja Afrikan tilanteesta sadaan harvoin ja niiden totuusarvo on vähintäänkin kyseenalainen, mutta vaikuttaa siltä, että useat kymmenet heimot ovat jo liittoutuneet Isännän Lapsien kanssa.

3.3. Aasia ja Tyynen meren alue

Lähi-Itä on samankaltaisessa sekasorrossa kuin Euroopan itäiset osatkin. Hämmennystä lisää se, että osa alueesta on Liiton entistä etupiiriä, osa Neuvostoliiton. Arabit, puna-armeijan osastot ja juutalaiset taistelevat armottomasti vallasta välittämättä siviilien kärsimyksistä tai 'mustan ristiretken' uhasta.

Kauempana idässä Kiina kamppailee oman sisäpolitiikkansa ja Kaakkois-Aasian ja Tyynenmeren hallintoalueiden ongelmien parissa. Suurin osa alueesta, muun muassa Intia, on suoranaisessa kapinassa, monet seudut myös sisällissodan kaltaisessa tilassa eri ryhmittymien taistellessa yhtä aikaa kiinalaisten ja kilpailevien vapaustaistelijoiden kanssa.

Japanin vallankumoussolu Sakura ja vuonna 2013 perustettu Eteläisen Tyynenmeren Unioni (SPU, South Pacific Union, yhtyneet Australia ja Uusi-Seelanti sekä muutamat Malesian saaret) sotkeutuvat osittaisessa mutta epäluuloisessa yhteistoiminnssa parhaansa mukaan Aasian sissisota-, terrorismi- ja nälänhätäkaaokseen.

3.4. Amerikka

Pohjois-Amerikan vallankumoussolut pitävät majaansa Kanadan tiheään asutuilla seuduilla ja entisen USA:n etelä- ja länsiosissa, ennenkaikkea Floridassa ja Kaliforniassa. Pohjois-USA jäi Liiton aikana autioksi: sen suurkaupungit puhdistettiin, tyhjennettiin ja hävitettiin parantumattomina rikollisuuden mätäpesäkkeinä (yksi ensimmäisistä Liiton toimenpiteistä oli New Yorkin kaupungin hävittäminen - evakuoiden vain osan asukkaista - vuonna 2001).

Vyöhykkeiden keskinäiset suhteet ovat varsin samanlaiset kuin Euroopassa: keskinäistä epäluuloa

ja omiin asioihin keskittymistä. Paikallinen, Miamissa, Liiton jälkeisen Amerikan suurimassa kaupungissa, toimiva yhteistyöelin FRAM (FRee AMerica) on yhtä tarpeeton kuin Euroopan COFE.

Jännitettä Pohjois-Amerikassa lisää Meksikon tilanne: Se on yhä osoittain Liiton armeijoiden ja Hallinnon rippeiden johtamaa aluetta. Yleisesti uskotaan Hallintoon pesiytyneen Mafian johtohenkilöiden siirtyneen hyvissä ajoin ennen vallankumousta silloiseen Liiton alusmaahan ja aloittaneen valmistautumisen sen varalta. Vallankumouksen jälkeen kesällä 2240 Meksiko julistautuu Liiton virralliseksi perilliseksi ja vaati vallakumoussoluja antautumaan, mikä suuresti huvittaa useita skitsofreenisjohtajia. Toistaiseksi kumpikaan osapuoli ei ole aloittanut sotatoimia tai diplomaattista kanssakäymistä, Meksiko ilmeisesti lähinnä Etelä-Amerikan tilanteen vuoksi (ks. alla).

Etelä-Amerikan tilanne on Afrikan tilanteen kaltainen. Vallankumouksellisten alkuasukkaiden ja Liiton armeijoiden rippeiden, joita johdetaan Meksikosta, välillä on kautta koko mantereen käynnissä oleva sissisota, jossa enimmäkseen kärsivät siviilit ja sademetsien (joiden tuhoaminen lopetettiin vasta Liiton voimatoimin 2070-luvulla) rippeet, mikä tietenkin ennestään pahentaa biosfäärin heikkoa tilaa.

Sosiaalikomission puolesta
Carl Malet
Virkamies (6. aste)
3.04.2241

Hallinnon vaatimuksesta edellä esitettyyn katsaukseen lisättiin Hallinnon jäsenen, skitsofreenisen ennaltanäkijän Tina Björkin omiin sekä muiden selvänäkijöiden näkyihin sekä historiallisiin ennusteisiin perustuva neljäs osa:

4. TULEVAISUUS

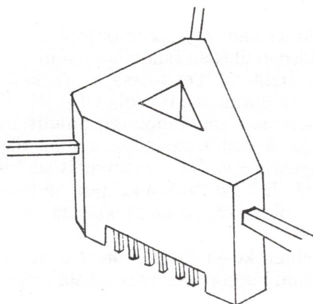
Armottomat vuodet vierivät kohden kohtalon vuotta 2246. Muurin, haavoittumattoman puolustusjärjestelmän, josta piti tulla Tyrannian viimeinen toivo, sisään sulkeutuneena, plasteräksisten kattojen alla, Kaupunki odottaa viimeisen päivän tuloa. Tiedemiesten ennustukset tulevat yhä synkemmiksi, psyykikot näkevät edessä vain pimeyttä. Myrskyt tekevät tavarankuljetuksista yhä vaikeampia, ja koko UNETin mahtava prosessointivoima, jonka puute lamauttaisi kaupungin tunneissa, on uhattuna ilmakehän ja maaperän häiriöiden tehdessä tietoliikenteen yhä vaikeammaksi. Uskonnollisuus lisääntyy, ja kaikenlaisia kiihkokultteja alkaa ilmestyä erikoisesti Koilliskaupungissa ja Slummissa. Sieltä nousee myös jengejä kuten Spasmit, Kallokipinäjokerit ja Loistavat Syntiset, jotka vetoavat erikoisesti heikkotahtoisiin ruumiillisen työn tekijä- ja pakolaisnuoriin.

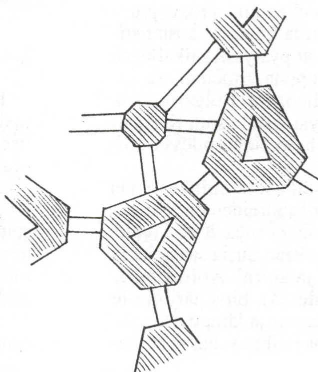
Huhut kertovat Afrikan olevan nousemassa sotaan Eurooppaa vastaan. Kaikenlaista irtainta ihmisainesta ajelehtii Kaupungin satamaan, ja osa valuu edelleen Slummiin, jonka puhdistamisesta Kaupunkineuvosto ei kykene päättämään. Muurin ulkopuolella liikkuu osittain tuhoutuneen Neuvostoliiton alueelta saapuneita rosvojoukkoja, joista osa on moottoroitu ja pelottavan hyvin aseistettu. On puhetta uusnatsien, Mafian, jopa Tyrannian rippeiden salaliitoista ja juonitteluista aina Neuvostoa myöten. Väitetään, että CAGE olisi perustettu uudestaan Lontoossa, tällä kertaa tuhoamaan skitsofreenisen vallankumouksen vihollisia, mutta myös, että alkuperäinenkin CAGE toimisi vielä Meksikossa.

Viimeinen päivä lähestyy, eikä ihmiskunta vielä ole kelvollinen nauttimaan synninpäästöä. Tuleeko se sellaiseksi koskaan, sitä testataan viimeisissä kaupungeissa eri puolilla maailmaa: Tokiossa, Miamissa, Lontoossa, Pariisissa, Berliinissä... Ja Kaupungissa. Ja viimein vuonna 2246, elokuun kuudentena...

Taivas putoaa.

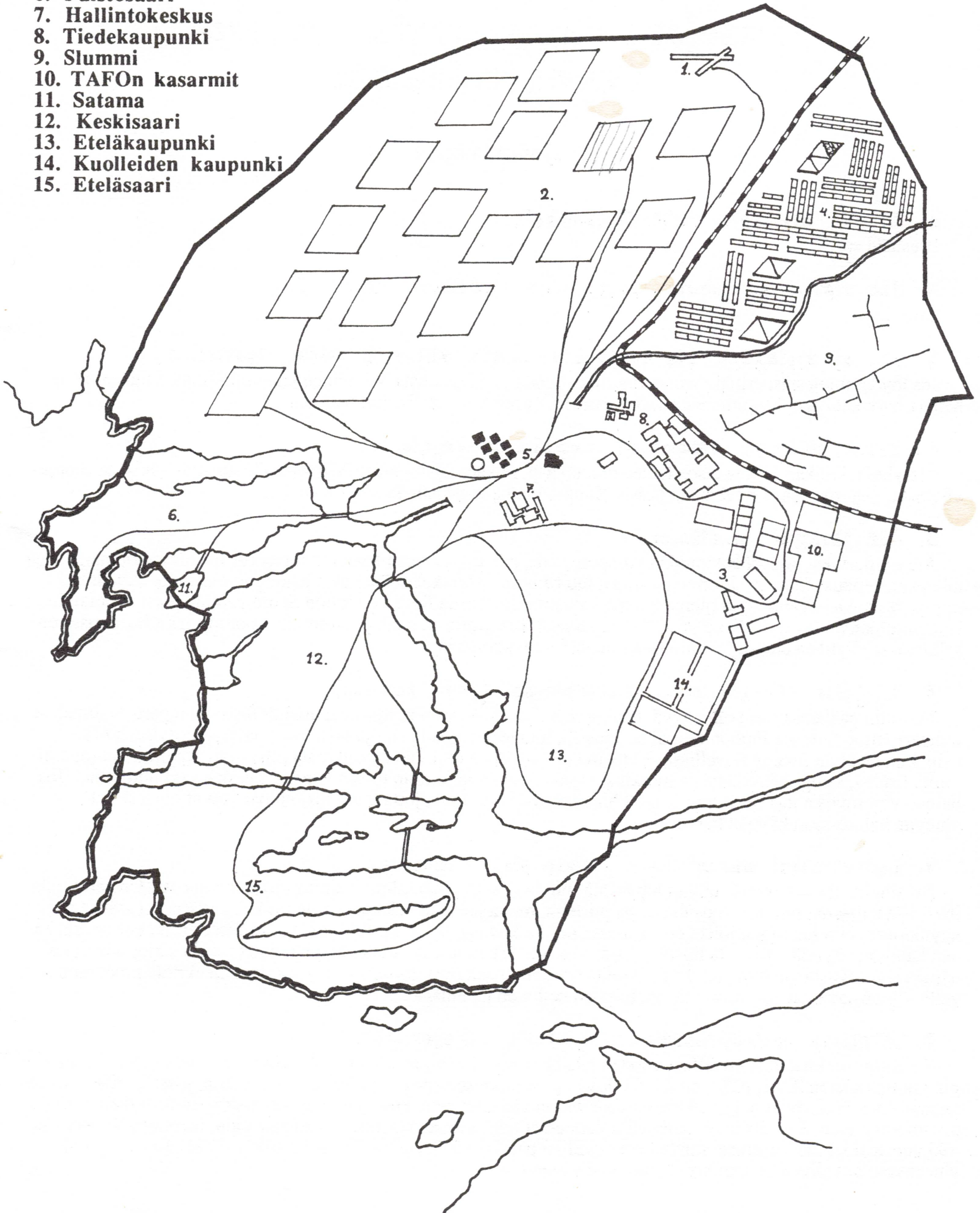
Tina Björk
Hallinto, ennaltanäkijä
20.06.2241

Pohjoiskaupungin kolmioarkkitehtuuria. Oikealla oleva kaavio kuvaa kompleksien rakennetta.

1. Lentokenttä
2. Pohjoiskaupunki
3. Teollisuuskaupunki
4. Koilliskaupunki
5. Keskus
6. Puistosaari
7. Hallintokeskus
8. Tiedekaupunki
9. Slummi
10. TAFOn kasarmit
11. Satama
12. Keskisaari
13. Eteläkaupunki
14. Kuolleiden kaupunki
15. Eteläsaari

Jaettujen maailmankaikkeuksien kirjoittajien kymmenen käskyä Viimeisen kaupungin valossa tarkasteltuna:

-Jouni Pohjola-

1. Ei ole olemassa ristiriitaisuuksia.
Itsestään selvä.

2. Jos ristiriitaisuuksia löytyy, lue uudelleen käsky 1.
Samoin.

3. Jos et vieläkään ole tyytyväinen, ota yhteyttä auktoriteetteihin.
Jos löydät mielestäsi erittäin pahan ristiriitaisuuden jo julkaistusta Viimeinen kaupunki -materiaalista, ja se haittaa huomattavasti kirjoittamistasi, ota yhteyttä Turun Science Fiction Seuraan.

4. Yritä pitäytyä Viimeisen Kaupungin rajoissa.
Älä ylitä tekniikan yleistä tasoa tai tee muutakaan, mikäeroaisi selvästi Viimeisen kaupungin yleisistä suuntaviivoista. Älä myöskään mielellään poistu Kaupungin tai ainakaan Suomen alueelta.

5. Älä järisytä maailmaa.
Älä esimerkiksi räjäytä Kaupunkia ydinpommilla, aiheuta Taivaan Romahtamista (ts. maailmanloppua) ennen aikojaan, vapauta fuusioreaktorien plasmaa, tuo Mustaa ristiretkeä seilaamaan Kaupunginlahdelle tai kehitä muuta vastaavaa, Kaupungin olemassaoloa vaarantavaa: Turun Science Fiction Seura ja Viimeisen kaupungin suunnittelijat varaavat itselleen oikeuden sellaiseen. Roisimmista teoista esimerkiksi pommi-isku Basaarissa on sallittua, edellyttäen että se on tarinasi kannalta hyvin perusteltua.

6. Kirjoita tärkeimmistä hahmoistasi lyhyt kuvaus.
Novellin päähenkilöistä olisi hyvä, henkilöiden jakamista varten, toimittaa mahdollisimman perusteellinen selonteko Turun Science Fiction Seuralle. Taustaa, luonteenlaatua ja tapoja olisi hyvä valaista erityisesti niiltä osin, kun ne eivät ilmene novellissa. Yhteenveto novellissa mainituista seikoista olisi myös käyttökelpoinen. Ilmoita lisäksi, saako henkilöäsi esimerkiksi tappaa, puhuttaa jonkun toisen kanssa, huomata ravintolassa... Jos haluat, voit myös antaa osoitteesi ja puhelinnumerosi kortistoon, jotta muut kirjoittajat voivat ottaa sinuun yhteyttä halutessaan käyttää hahmo(j)asi.

7. Lainatessasi hahmoa älä muuta sitä - luvatta.
Jos sinulla ei ole hahmon luojan lupaa, älä muuta kyseisen henkilön antamaa kuvaa hahmosta. On selvä, että ihmisistä paljastuu pitemmän päälle uusia piirteitä, mutta jätetään keksijälle patentti keksintöönsä. Lisäksi: pyri käyttämään vain hahmoja, joista on olemassa tarkka kuvaus, ja hanki tämä kuvaus käsiisi Seuran kortistosta ennen hahmon käyttöä, ettei tule lipsahduksia. Voit myös halutessasi ottaa yhteyttä myös toisiin kirjoittajiin (jos nämä eivät arvosta yksityisyyttään eli heidän osoitetietonsa ovat kortistossa), jos näiden henkilöhahmot tai novellit kiinnostavat tai kun haluat tietää, mitä on heillä on tekeillä.

8. Kirjoita mahdollisimman lyhyelle aikajaksolle.
Tarkoitus on kirjoittaa novelleja vuoden jaksoissa siten, että jokainen tosielämän vuosi vastaa yhtä Kaupungin vuotta (alkaen 2241, päättyen 2246). Joka vuosi julkaisemme (ainakin) yhden novellin, jossa pyritään valottamaan epäselviä seikkoja ja potkimaan Kaupungin yleistilannetta eteenpäin vuoden aikana kerääntyneet novellit huomioon ottaen. Älä siis mielellään ylitä vuodenvaihdetta ainakaan 'tulevaisuuteen' päin, menneitä vuosia voit toki vapaasti käyttää. Varusta mielellään novellisi päivämäärillä, esim. 'kesä- heinäkuu 2241'. Lisäksi pieni yhteenveto novellista Seuran kortistoon olisi suotava.

9. Jos epäilyttää, ota yhteyttä auktoriteetteihin.

Turun Science Fiction Seura antaa vastauksen kaikkiin kysymyksiisi. Jos esimerkiksi et ole varma, onko laserpistooli jo keksitty (PS. Ei ole - pienin tehokas laserase on noin viisi metriä pitkä) tai onko CAGE vielä toiminnassa (PS. On - KINGPINiä ei ole saatu deletoiduksi, ja Skitsofreenisella Vallankumouksellakin on omat agenttinsa...), ota yhteyttä. Maailmankaikkeus laajenee paitsi novellien juonista, myös niissä esiintyvistä yksityiskohdista.

10. Kaikki mikä ei ole kiellettyä on sallittua.

Kaikki kymmenen käskyä, kahta ensimmäistä lukuunottamatta (olemme yhtä tarkkoja kuin juutalaiset) ovat ohjeellisia. Kaikki, mikä menee läpi Turun Science Fiction Seuralta ja Viimeinen kaupunki -työryhmältä on OK. Kyseiset instanssit pyrkivät parhaan kykynsä mukaan olemaan avomielisiä. Tärkeintähän on kuitenkin hyvien (tieteis)novellien - ja miksei romaanienkin, tai ihan minkä vaan - kirjoittaminen.

Carla

-Jussi A. Reima-

07.03.2241

Portaiden määrä lisääntyi sitä mukaa kun Carl Malet pakotti jalkansa kohtaamaan seuraavan. Hänestä tuntui siltä, kuin rappuset kaatuisivat hänen päälleen yhä enenevänä massana, hän tunsi itsensä suureksi, punaiseksi rubiinisormukseksi, joka neekeripianistin keskisormessa vaelsi päättymättömästi soittimen mustia ja valkoisia koskettimia pitkin musiikkitrivision Fats Waller -esityksissä.

- Suutari! hän kirosi hiljaa melkein itsekseen. Hänellä oli ollut suuria odotuksia tulevan aseman suhteen hänen valmistuessaan kiitettävin arvosanoin Yliopiston sosioekohallintotieteelliseltä linjalta, missä oli opiskellut hallintoa, valtiotiedettä ja humanistista ajattelua. Katin paskat! Kukaan ei ollut välittänyt kertoa - ja tuskin hän olisi uskonut, vaikka joku olisi kertonutkin - että nuorempien hallintovirkamiesten olot olivat näin kehnot. Vasta kolmannenkymmenen toisen asteen virkamiehet saivat käyttää yhteiskäyttöhissiä, ja keltanokalla viidennen asteen virkamiehellä oli vielä pitkä matka kuljettavana ennen kultakauluksen saamista. Kultakaulukseksi kutsuttiin henkilöä, jonka CICA oikeutti astumaan hissiin.

Se pitkä matka sisälsi pääosin portaita, paljon portaita. Hän vilkaisi porrastasanteella kerrosnumeron vieressä olevaa informaatioruutua, jonka kello kertoi hänellä olevan vielä kahdeksan minuuttia aikaa selvitä yhdestätoista kerroksesta.

- Suutari toiseen! hän kirosi varsin voimakkaasti ja paransin tahtia. Nuoren virkamiehen ei sovi myöhästyä töistä, sillä UNET rekisteröi kaikki poikkeamat normaalista, ja niitä käytetään perustietoina seuraavalla virkanimityskierroksella.

Kasvot voimakkaasti punoittaen hän saapui toimistonsa ovelle. Vielä kokonainen minuutti aikaa käynnistää pääte ja odottaa UNETin yhteydenottoa.

Prosessi 8522 heräsi hetkeen mistään mitään tietämättä yhdessä UNETin hallintopalatsin keskusyksikössä, haukotteli hetken ja alkoi suorittua. Kuka hän oli? Mitä hänen tuli tehdä? Pikku hiljaa, tosin ensi askelillaan varsin hämääntyneenä, 8522 alkoi suorittua. Muistot isästä häivähtivät hetken mielessä, hetken isä tuntui tutummalta kun hän itse. Prosessi päätti karistaa moiset kloonatut muistot ja alkoi fatalistisesti toimia. Olihan hänellä Tehtävä.

Ensin 8522 herätti viidenneen asteen virkamiehen, Carl Maletin, työaseman hallintopalatsin 42:ssa kerroksessa ja jäi odottamaan virkamiehen kuittausta. Mikäli virkamies ei vastaisi ennen työajan alkua sovitulla tavalla syöttämällä omaa nimeään ja tunnusta CM11, 8522 lähettäisi raportin UNETin virkamiehiä valvovalle osastolle ja jäisi odottamaan tunnusta. Mikäli tunnusta ei tulisi viiteen vuorokauteen, 8522 sammuttaisi itsensä. Hänen työrupeamansa olisi päättynyt.

Virkamiehen yhteyden otto tuli välittömästi. 8522 sai siis jatkaa. Hän kommunikoi parin huomattavasti alemman tason prosessiin kanssa, joiden prioriteettiä tuskin pystyttiin normaaliaritmetiikalla edes esittämään, ja välitti päivän protokollan virkamiehen päätteelle. Tyytyväisenä aikaansaannoksiinsa 8522 jäi odottamaan muita välitettäviä viestejä ja virkamiehen työajan päättymistä. Prosessi ei sanottavammin iloinnut työajan päättymisestä, sillä se merkitsi samalla prosessin kuolemaa.

- Onnistuinpas, sanoi viidennen asteen virkamies Carl Malet naputeltuaan sisäänkirjauslitaniansa koneelle. UNETin hoputteessa vilkkui tuttu, joka-aamuinen viesti: Teille on postia. Please Wait. Carl pohti mielessään sitä toista virkamiestä, joka oli huolellisesti tallettanut tiedostoihin tiedon käyttäjän kielestä, jota UNET viljeli kaikissa uusissa ohjelmissa. Sääliksi kävi niitä vanhoja ohjelmia, jotka osasivat vain kansainvälistä kieltä, vaikka yrittivätkin olla niin kohteliaita. Toisaalta, ehkäpä koneen esittämä 'odota' -pyyntö olisi saattanut aikaa myöten tuntua hermostuttavammalta kuin neutraali ulkomaankielinen viesti, jossa ei itse asiassa lukenut mitään, jollei osannut kieltä. Hassua, kuinka sinänsä järjettömästä sarjasta merkkejä koostuu sanoja jotka merkitsevät jotakin jollekulle. Esimerkiksi tuo pseudokohtelias viesti 'Please wait' on tulkittava muotoon: Odota, minulla on parempaakin tekemistä, palvelen sinua, jos joudan, hieman myöhemmin.

Synkeän ja varsin UNET-kielteisen pohdinnan päätti kuvaruudulle valuva viesti, joka sekin koostui merkeistä, jotka muodostivat hallintovirkamiesten kapulakielen sanoja, jotka oli tulkittava normaalikielelle. Carl tuijotti kuvaruutua mitään tekemättä ja muisteli edellistä iltaa, josta johtui tämänaamuinen kiire. Yö oli jäänyt lyhyeksi, sillä Carlin vanha kurssikaveri oli yllättäen piipahtanut ja tuonut muassaan nykyisen asemapaikkansa tuotteita. Kaupungissa ei luonnontuotteita näkynyt muualla kuin Basaarin törkykalliissa myyntipöydissä, joista varakkaammat keräsivät päivittäiset herkkunsa. Basaarin elintarvikkeet olivat paitsi kalliita niin myös hieman epäilyttävän laatuisia.

Carlan tuoma melissaviini oli päihdyttänyt heidät muistelemaan hurjaa opiskeluaikaa ja koska Carla oli tankkilapsi, hänen fysiikkansa kesti viiniä merkittävät määrät enemmän kuin vanhemmista syntyneen Carlin. Ilta oli jatkunut pitkään ja päättynyt

nuoruusvuosien muistelemiseen lakanan alla Carlin leijupatjalla.

Aamulla Carla oli herättänyt Carlin paistetutun lihan ja viljasta vasta eivotun leivän tuoksuun. Aamiaisen jälkeen Carl oli lähtenyt työmatkalleen parikymmentä minuuttia normaalia myöhemmin.

Parin minuutin mittainen päätteen tuijottaminen palautti Carlin ajatukset lyhyeksi jääneeseen yöhön. Kirjaimet valuivat mustina muurahaisina ruudulla välittäen viestejään onnnellisen tietämättömänä siitä, ettei niiden sanomaa edes yritetty ymmärtää. Carlin silmät olivat lukkiutuneet kuvaruutuun, mutta kasvojen ilme ei heijastanut kuvaruudulla marssivan käsky-, ohje- ja asiajoukon vakavuutta.

... Slummialueen lääkintähuollon koordinoinnin työryhmään.

Käsky: Carl Malet avustaa TAFOn upseeria nimi: Landon McNeill, kyselyjen suorituksessa.

Prioriteetti: korkea.

Käsky: Raporttiin 6969 'Basaarikaupan verolliseksi saattamisen sosioekonomisista vaikutuksista' on saatava lisäselvitys koskien ...

Muistoissaan Carl vaelteli Niityllä. Ensimmäinen opiskeluvuosi oli menossa, ja Carl oli kaikista huolista vapaana vaeltelemassa - biologian yleisopintokokonaisuuteen kuuluvan pakollinen opintojakso XIV, tutustuminen luontoon - keinoluonnonniityllä, kun hän tapasi Carlan. Ensimmäinen vilkaisu tyttöön jysähti pallosalaman lailla, valkoisena, kirkkaan leiskuvan välähdyksen aivopuoliskot toisistaan irroittavana fraktaaliavaruuden repeämänä suoraan aivojen läpi sydämeen. Carl oli täysin myyty mies.

Tyttö oli kerta kaikkiaan kaunis. Vaaleat hiukset valuivat hunajankeltaisina, meren vaahdon kaltaisina ryöppyinä mantelin muotoisten kasvojen ympäriltä kohti täyteläistä lannetta, joka ei jättänyt varjoonsa pyöreitä rintoja ja leveitä harteita, jotka ylväästi kantoivat jumalaisia kasvoja.

Carl rakastui tyttöön ensi silmäyksellä.

Mikä hassuinta, hän vaistosi tytön tuntevan samoin. He lähestyivät toisiaan polulla, joka kiemurteli kevään kukkaloiston keskellä. Carl tarttui hellästi molemmin käsin tytön kasvoihin ja oli hukkua syvänsinisten silmien pohjattomiin lampiin. Carl suuteli tytön hymyileviä huulia, jotka vastasivat kiihkeinä Carlin tottumattomankömpelöihin suudelmiin.

Tyttö huomasi Carlin epäröinnin ja kietoi kätensä hänen ympärilleen ja nosti Carlin kevyesti ilmaan. Tämä oli Carlin ensimmäinen kokemus tankkilasten ominaisuuksista. Yhä kiihkeästi suudellen tyttö kantoi typertyneen Carlin pensaikon suojaan ja muitta mutkitta vapautti hänet vaatteistaan.

He rakastelivat.

He makasivat yhteensulautuneina pensaikon suojassa ja kokivat orgasmin toisensa jälkeen. Carl ei tiennyt kuinka kauan he jatkoivat leikkiään luonnon helmassa, hän sekosi laskuista yhdeksännen kerran jälkeen ja nukahti Ruususen uneen.

Kesti kauan, ennen kuin Carl ymmärsi, ettei Carla ollut syntynyt. Ensimmäisen tapaamisen jälkeen he seurustelivat varsin tiiviisti, viettäen säännöllisen vuorokausileponsa vuoroin jomman kumman asunnossa. Heidän opintonsa edistyivät ja he nauttivat toistensa seurasta.

Jossain vaiheessa Carlille selvisi, että Carla oli tankkilapsi. Hän oli joskus ollut nuori, mutta ei koskaan lapsi. Carla oli kokeilumalli: hänessä oli yhdistetty jumalainen kauneus ja veitsenterävä äly. Hän oli ainoa lajissaan, muut koesarjan 512 yksilöstä olivat joko vaipuneet jonkinasteiseen autistiseen tylsyyteen tai olivat tappaneet itsensä ennen kahdettakymmenettä fysiologista ikävuottaan. Ilmeisesti resurssipulasta johtuen uusia koesarjoja ei enää tehty.

Tankista ryömiessään Carla oli fysiologiselta iältään kymmenvuotias, eli siis aika nuori. Tankkimenetelmässä hermo- ja aivokudoksen muokkaaminen on hidasta, Carlan kudokset olivat kypsyneet ravintoliuoksessa vähintäänkin viisi vuotta. Normaali kypsytys oli paljon nopeampaa, esimerkiksi Hallinnon raskaisiin kenttäbordelleihin tuotetut, ikuisesti teini-ikäiset tytöt tehtiin noin kuudessa viikossa. Toisaalta - ei näiden henkisesti porsaan tasolla olevien olentojen kanssa kukaan yrittänytkään keskustella. Isokokoisen ja lihaksikkaan mainarin kehittäminen vaati samoin kuusi viikkoa, mutta kemikaalit olivat voimakkaampia. Näitä lihaskimppuja kutsuttiin ilmeisesti historiallisista syistä Arnoldeiksi ja tyttöjä Doriksiksi.

Carlan nimi ei ollut sääntöjen mukainen Doris Carla Kane - tai lyhennettynä D. Carla Kane - vaan yksinkertaisesti vain Carla Kane. Mahdollisesti UNET oli luokitellut hänet niin täydelliseksi, että oli antanut ihmisen nimen.

8522 rekisteröi vasta välitettyyn korkeaprioriteettiseen kuittausta vaativaan viestiin kuittauksen laiminlyönnin. Viidennen asteen virkamies Carl Malet ei ollut vastannut. 8522 sukelsi hätäsruktuuriin ja aloitti ensimmäisen asteen elvytystoimena käskyn toiston auditiivisin signaalein.

- Suutarin suutarin suutari! kirosi Carl päätteen sinnikkään piipityksen tiputtaessa hänet maan pinnalle ruusunpunaisista muisteloista. - Nyt se juuttaan plugipää TAFOlainen on saanut peltipäähänsä jonkin tarkistettavan yksityiskohdan.

Carl kuittasi viestin ja lähti tuoliltaan UNETin assosiaatioavaruuden ulkopuolisten epävarmuusluokiteltujen ekososiaalisten tietojen arkistoon etsimään vastausta.

Komennus

-Jouni Pohjola-

07.03.2241

I

...kyykkii nurkassa, lumenrippeiden ja katosta putoilleen betonimurskan seassa, väristen kylmästä, puristaen KERiään rintaansa vasten, yrittäen epätoivoisesti nähdä läpi ympäröivän pimeyden...
siirto
...talojen rauniot: pystyynkuolleet nelikulmiot, pystyynkuolleiden puiden, pystyynkuolleiden jättiläisukonputkien ja lumen keskellä. Partioni hohtaa kultaisina neliöinä, kohde punaisena pallona...
katkaisu
Puristan aseeni perää, ja tunnen sen kylmyyden. Ja tunnen, kuinka kaikki se, mitä Tyrannia teki minulle kymmenen vuotta sitten, pistelee ja särkee tuulen puhaltaessa läpi poplarini ja univormuni ja ihoni. Yritän lypsää mielihyvää siitä, että partioni on yhtä kylmissään kuin minä, mutta tällaisena yönä sairaimmatkaan nautinnot eivät pidä minua lämpimänä sen enempää kuin vaatteenikaan.

II

Istun yksityishuoneessani, jalat pöydällä, katselen seinää, jolla riippuu vanha, käsin piirretystä originaalista painettu kartta Orkney-saarista. Sen näkeminen saa minut muistamaan sen päivän, kun tajusin ensi kerran, ettei ohjelmointi enää vaikuttanut minuun.

Oli vuosi 2222, olin kahdeksantoistavuotias ja TAFOn harjoitusleirillä Orkneyllä. Olimme etsivinämme maastoon kätkeytyneitä Neuvostosotilaita. Tutkin erään romahtaneen talon kellaria paikassa, joka oli joskus ollut Kirkwall, ja törmäsin siellä vanhaan Josephiin, ensimmäiseen näkemääni skitsofreeniseen - itseni lisäksi.

Josephilla oli kokoelma mitä ihmeellisimpiä tavaroita, joita hän oli kerännyt Kirkwallin raunioiden seasta purjehdittuaan sinne pienellä purjeveneellä 2209. Vanhoja kirjoja, kirkon risti, maalauksia, polkupyörä, lampaantaljoja... Ja seinälläni oleva kartta.

Ensin jäin tuijottamaan sitä kaikkea niin hämmentyneenä, etten huomannut vanhaa miestä, joka seisoi vapisten tavaaroidensa keskellä, silmät kiiluen valaisimeni valossa pelästyneesti.

Sitten sanoin:

- Mistä oikein olet saanut tämän kaiken?

Sen jälkeen Joseph ei enää pelännyt. Myöhemmin, kun vapaavuorolla hiivin takaisin kellariin, hän kertoi minulle kaiken mitä osasi skitsofreenisista. Ja viimein hän halasi minua ja antoi minulle kartan.

Seuraavana päivänä meidät TAFOn joukot noudettiin Orkneyltä. En koskaan enää nähnyt Josephia enkä kuullut hänestä. Vallankumous ei tuonut häntä esiin, vaikka Orkneyllä piileskeli Levellersin jäseniä. Hän varmaankin kuoli yksin pimeään kellariinsa, kaiken keräämänsä keskelle
vastaanotto
Komennolta: Kapteeni McNeill, vahtivuoro
Viesti pelastaa minut surullisilta muistoilta. Nousen, otan poplarini, astun käytävään ja suunnistan TAFOn komentokeskukseen.

III

Yläpuolella riipivä tuuli laahaa epämuodostuneita, Kaupungin valojen aavemaisiksi valaisemia pilviä taivaan poikki. Kuolleiden talojen lomasta leimahtaa silloin tällöin nuotiotulen loimu, kun joukko Slummin pohjasakkaa yrittää selvitä hyisen maaliskuun yön yli.

Miten kukaan täällä saattoi selvitä hengissä viime talvesta on minulle arvoitus. Samoin Neuvostolle, jolle varmaankin olisi sopinut rappeutuneiden rakennusten joukkoon pesiytyneen, yhtälailla rappeutuneen ihmisaineksen katoaminen viidenkymmenen asteen pakkasiin ja kemikaalien tahraamiin lumikinoksiin
kytkentä
...punainen pallo on enää kahden rauniotalon päässä kultaisista neliöistä...
lähetys
Vanhala: kierrä taakse. Ota asema, josta näet koko talon takapuolen. Jos hän liikkuu, ammu. Miehellä on KER.
Lamio: vasen sivu, Karson: oikea. Samat ohjeet.
Etäluoto, seuraa
siirto
...on aina vain kylmempi. Mitään ei näy eikä kuulu, on vain pimeys ja murenevat betoniseinät...
katkaisu

Partioni hajaantuu sivuille. Suunnistan suoraan eteenpäin, läpi törröttävien, kuivuneiden ukonputkien, läpi raunioituneen talon, joka on meidän ja kohteemme välissä. Etäluoto kolistelee takanani. Hän pitää hiukan vähemmän ääntä kuin panssarivaunu. Hän on liian kokematon, kokematon jopa TAFOn standardien mukaan.

Olisi pitänyt valita Karson... Hän olisi osannut liikkua hiljaa. Mutta hänessä on jotain, mistä en pidä, omituinen poissaoleva ilme, vähäpuheisuus, hänen hiljaiset, sulavat liikkeensä: hän on kuin nestettä, joka virtaa esteiden ympäri.

IV

TAFOn komentohalli, Komento, ei ole samanlainen kuin esimerkiksi Pörssi Lasitorneissa: täällä ei tarvita seiniä peittäviä trivisioruutuja tai henkilökohtaisia päätteitä. Kaikki TAFOn upseerit, samoin kuin sotilaat, on varustettu suorahermoliitännällä UNETiin. Komento muistuttaakin siksi Hallinnon kokoussalia Kansan palatsissa, molemmat ovat amfiteatterimaisia, keskellä alimpana on päivystävän kenraalin pyörivä tuolipöytä, sitä ympäröivät asteittain kohoavat alempien upseerien tuolipöytärivistöjen muodostamat kehät.

Kapteenina minun asemapaikkani on kaikkein uloimalla kehällä. Heitän poplarini tuolipöydän selkänojallee, istuudun ja siirrän pöytälevyn paikalleen. Valitsen vuoronaloitusvirvokkeeksi soijajuoman ja nojaudun taaksepäin odottamaan tarjoilijan tuloa ja käymään läpi minulle määrättyjä tehtäviä.

vastaanotto
Projekti 01-02:41/2378:
Käyttökelpoisen rakennus- ja muun materiaalin pelastaminen hylätyistä kaupungeista
Vastuuhenkilöt:
(1) Salonka Arto, tiedepäälliikkö, Kehitys- ja ylläpitojaosto
(2) McNeill Landon, kapteeni, TAFO
Tehtävä:
Selvitettävä pakolaisten kiinnostus auttaa projektin hoidossa
Avustaja:
Malet Carl, virkamies (5. aste), Sosiaalivirasto

Niinpä niin, projekti 01-02:41/2378. Minun oma riippakiveni. Minä olen vastuussa pääasiassa sen turvallisuuspuolesta, mutta olen herra tiedepäällikön alainen, joten hän teettää minulla kaikki sosiaalipuolenkin työt. Erikoisesti sosiaalipulen työt.

Hän varmaan tietää, että jos jotain inhoan, se on Sosiaaliviraston kanssa pelehtiminen. Henkisen työn tekijöiden alhaisin luokka ovat erilaiset virkamiehet, jotka eivät oikeastaan tee mitään. Siis ei mitään, mitä pienellä ohjelmointityöllä ei saisi aikaan. He käyvät läpi tietoja, muotoilevat tekstejä, laativat tilastoja ja raportteja, tekevät yhteenvetoja. Kerta kaikkiaan turhaa väkeä, joukkoa johon Tyrannia työnsi ne henkisen työn tekijät, joiden älykkyysosamäärä ei riittänyt mihinkään muuhun, mutta joita ei aseman perinnöllisyyden vuoksi voinut lähettää bakteeriviljemillekään.

No, pannaan tämä Malet töihin... Tilastoikoon minulle kaikki ne tuhotuista kaupungeista siirretyt, jotka halusivat saada oman alansa työtä, verrattuna niihin jotka halusivat muun alan työtä, niihin jotka eivät tehneet mitään työtä saadakseen, niihin jotka kieltäytyivät heille tarjotusta oman alansa työstä sekä niihin jotka kieltäytyivät heille tarjotusta muun alan työstä. Siinä luulisi menevän muutamiakin päiviä.

Vielä yksi asia, joka on vialla näissä pikkuvirkamiehissä: heillä ei ole suorahermoliitäntää. Joudun lähettämään viestin Malletin työasemalle ja odottamaan, että hän vaivautuu huomioimaan sen.

Juuri, kun olen saanut viestin liikkeelle, normaali päiväohjelma siirtyy taustaan rikosilmoitusohjelmiston korkean prioriteetin lähetyksen lyödessä itsensä läpi mieleeni:

vastaanotto, korkea prioriteetti
Komennus 070341/0053
Tilanne: Tappo ampumalla
Paikka: Ravintola Hexagon, Keskus
Uhri: Hexagonin vahtimestari Joni Siiriäinen
Epäilty: TAFOn sotilas, henkilöllisyys tuntematon
Tutkimuksien johtoon komennetaan kapteeni McNeill

Se etu tässä on, ettei minun tarvitse jatkaa projektien hoitoa. Otan takkini, kaappaan tarjoilijan kantaman soijajuoman mukaani ja suuntaan kaupugille.

V

Pääsemme rauniotalon läpi ja pysähdymme ammottavan ikkuna-aukon luokse. Vedän aseeni esiin ja luon varovaisen katseen edessä kohoavaan raunioon, jossa murhaaja odottaa meitä. Oviaukko on hiukan etuoikealla, erottuu mustana suorakaiteena tummanharmaasta seinästä

kytkentä
...punainen pallo on paikoillaan. Partio on asemissaan
siirto
...ei vieläkään mitään. Vain tuuli ja pimeys, jossa leijailee lumihiutaleita
lomitus
Katkaisematta lähden liikkeelle, juoksen kohti ovea
...jostain kuuluu ääni. Askelten ääni soralla ja lumella

On lähes kammottavaa kuulla omat askeleensa siten, kuin toinen ihminen ne kuulee. Kammottavaa, vaikka se on kahden yksinkertaisen hermoverkkoliitännän jakamista.

...ote KERin kahvasta tiukkenee, hiki purskahtaa kylmän kohmettamista käsistä. Puutuneet jalat valittavat, kun ne pakotetaan liikkeelle...
lomitus
...punainen pallo etenee vasemmalle. Kaksi kultaista neliötä lähestyy taloraunion ovea...
...KERin piippu nousee...
Minä syöksyn eteenpäin, läpi oviaukon, välittämättä siitä, onko sen takana kenties romahtaneeseen kellariin johtava kuilu tai ehkä metsikkö törröttäviä rautatankoja. Olen onnekas, löydän vain betonilattiaa, kierin sen poikki
...piippu osoittaa suoraan kohti ääntä...
Kai sinä tiedät sen, Marku Etäluoto? Kai sinä lomitit lähetykset? Kai sinä olet synkronoinut minuun, niinkuin esimiehen kanssa toimivan poliisin tulee tehdä? Kai sinä olet minun prioriteettini suojassa, niin, ettei hän voi kuulla ja nähdä sinua niinkuin sinä näet hänet?
...liipasinnappula painuu alas...
Mikset sitten heittäydy, ennekuin KER sylkäisee sata uraanisydämistä räjähdyspanosta suoraan läpi mädänneen betoniseinän, ja sekunnin murto-osaa myöhemmin läpi vartalosi?

VI

- Kapteeni McNeill.

TAFOn lääkintäkersantti tervehtii tullessani sisään. En muista nähneeni häntä ennen
kysely
Tutkimuksiin määrätty lääkintäkersantti?
vastaus
Ula Pitkänen

- Lepo, kersantti Pitkänen. Jotain uutta?
- Herra kapteeni: kahdelle silminnäkijälle suorittamamme muistipyyhkäisy vahvisti heidän kertomuksensa. Ampuja oli miespuolinen TAFOn sotilas, rivimies. Hän ampui vahtimestaria kolmesti kasvoihin lähietäisyydeltä ja käveli ulos noin minuuttia ennen kuin saimme hälytyksen. Haluatteko tutkia ruumiin?

Ajatuskin puistattaa minua.

- Ei kiitos, kersantti. Jatkakaa.

Hän tekee kunniaa ja palaa ravintolasaliin ohjaamaan ruumiin siirtämistä.

Minä käynnistän prosessin, jonka tehtävänä on etsiä kaikki miespoliisien päivittäistietokantoihin talletetut ampumiset, ja valita niistä ne, jotka ovat tapahtuneet ravintolassa.

Tällaisessa tilanteessa toivoisi, että päivittäiskantojen keräyksen yhteydessä talletettaisiin automaattisesti kaikki väkivalta-aineisto erilliseen kantaan. Mutta koska rikoksiin liittyvä materiaali, siis myös poliisien aseenkäyttö, seulotaan jokaisen poliisin kannasta vain vahdinvaihtojen aikaan kolmesti päivässä, prosessin on käytävä läpi TAFOn päivitäistietokannasto, yli 10.000 aistihavaintotietokantaa.

Upseereja ei uskalla jättää pois, muistipyyhkäisy antaa vain ne tiedot, jotka ovat tallentuneet pyyhkäistyn pitkäkestoiseen muistiin. Tieto siitä, että ampuja oli sotilas saattaa olla väärä.

Tietenkin myös se, että ampuja oli mies, saattaisi olla väärä, mutta vähemmän todennäköisesti. Pahimmassa tapauksessa kyseessä oli harkittu murha, ja murhaaja oli pukeutunut TAFOn sotilaaksi harhauttaakseen poliiseja. Mutta se on jo lähes mahdotonta.

Tämäkin rikos tuntuu nimittäin sovittautuvan samaan kaavaan kuin suurin osa Vallankumouksen jälkeen tapahtuneista. Tappo ilman mitään ilmeistä syytä, turhautumisen purkaminen väkivallalla. Turhautumisen työpaikkaan, jonka Tyrannia valitsi henkisillä ja ruumiillisilla perusteilla, ei siksi että siinä viihdyttäisiin. Puolisoon, jonka Tyrannia määräsi geneettisillä perusteilla, ei siksi että häntä rakastettaisiin. Asuntoon, jonka Tyrannia antoi valmiiksi suunnittelemansa perhekoon mukaan ja sisusti samalla tavalla kuin kaikki muutkin asunnot. Trivisiolähetyksiin, jotka yhä ovat valmiiksi pureskeltua viihdemössöä.

Ennen kesää olemme kaikki toistemme kurkussa.

VII

KERit on rakennettu koneiden, ei ihmisten, tappamiseen. Kun räjähdysten nostama tomu laskeutuu, Marku Etäluodosta ei ole palautettavaa hänen vaimolleen. Vaimolle, jota hän ei toivottavasti rakastanut, jonka Tyrannia oli hänelle valinnut. Vaimolle, joka ei toivottavasti rakastanut häntä.
...KER on äkkiä paljon lämpimämpi. Kädet alkavat täristä...
vastaanotto
Vanhalalta: Paskat! Mitä tapahtui?
vastaanotto
Lamiolta: Oletteko kunnossa, kapteeni?
Karsonilta ei mitään. Ryhmäsynkroni kertoo hänelle minun olevan elossa ja Etäluodon kuolleen. Hänen ei tarvitse kysellä. Täydellinen sotilas. Miksi se suututtaa minua? Siksikö, että se pelottaa minua? Työnnän aseeni koteloon
lähetys
Komennus 070341/0053: Pitäkää asemanne. Minä menen ylös hakemaan hänet
katkaisu, kaikki yhteydet, upseeriprioriteetti
En halua kenenkään kuulevan tai näkevän. En halua kuulla enkä nähdä mitään... Paitsi sen, mitä vain minä voin nähdä.
uusi prosessi
Silmät. Korvat. Kädet. Jalat. Vartalo. Kemikaalit
Tyrannian lahjat käynnistyvät, hehkuva toimintovalikko muuttuu puoliksi unohdetusta unesta liekehtiväksi todellisuudeksi. Äkkiä näen kaiken punaisena, lämpöaaltoina, tarkasti pimeässäkin. Kuulen

hänen askeleensa, hengityksensä, sydämenlyöntinsä: leikauskynnys suojelee kuulimiani tuuleen jyrinältä ja Kaupungin äänivyöryltä. Muoviveitset kynsieni alla testaavat itsensä, työntyvät esiin, vetäytyvät takaisin.

Lähden liikkeelle, kevyesti, varmasti. Adrenaliinia ja muita lihas- ja hermotoimintaa kiihdyttäviä aineita virtaa suoniini. Minun ei ole enää kylmä. Ihoni alla risteilevä muoviverkko ei enää kiristä. Olen taas kokonainen.

VIII

Minun ei tarvitse tietää murhaajan nimeä tai koordinaatteja arvatakseni, mistä hänet todennäköisimmin löytää: Slummista. Tai sitten kotoaan. Jos hän on kotonaan, hän on todennäköisesti myös kuollut. Kotiinsa lähtevät tappajat tekevät tällaisissa tapauksissa useimmiten itsemurhan. Jos edes vaivautuvat sinne asti. Slummiin pakenevilla on jonkinlainen ajatus pakoonpääsystä.

Jotkut onnistuvatkin pakenemaan. Muutama tappaja, pahoinpitelijä ja ilkivallantekijä on kadonnut rauniotalojen ja vastenmielisen hyvinvoivan jättiläisukonputken sekaan, ja siellä varmasti pysyykin, ellei erehdy käyttämään CICAansa. Ellei joudu muiden Slummilaisten ilmiantamaksi. Tai murhaamaksi.

Poliisilta se ei onnistu. Suorahermoliitäntä pitää huolen siitä, että tavallinen rivisotilas voidaan aina jäljittää. Minutkin voitaisiin, ellen olisi myös CAGEssa. Mutta se on epäolennaista.

Kiinnijäämisen varmuus ei ole ennenkään estänyt sellaisia, jotka tappavat syyttä.

Nousen putkijunaan ajaakseni Yliopistolle, josta on lyhin matka Slummiin, myös henkisesti. Puolessa matkassa saan partiooni kuuluvien nimet: Marku Etäluoto, Magnus Karson, Päivi Lamio, Ari Vanhala. En pyydä heidän tunnuksiaan tai koordinaattejaan, lähetän heille vain tiedon kohtauspaikasta: Yliopiston seisake.

Noustessani putkijunasta hämärtyvään iltaan saan tietää murhaajan nimen: Peka Palola.

Käyn läpi ratkaisevan hetken tietokannasta. Palola puhuu uhrin kanssa, jotain mitäänsanomatonta. Äkkiä Palola vetää aseensa esiin. Tunnen, kuinka hän vetää liipasimesta. Seuraan häntä kasarmille, jonne hän kävelee kuin mitään ei olisi tapahtunut, vaihtaa murha-aseensa KERiin, kävelee ulos ilmeenkään värähtämättä. Sitten katkaisen. Tarvitsemme joka tapauksessa etsimen hänen löytämisekseen.

lähetys

```
Komento: McNeill, komennus 070341/
0053; pyydän etsintä sotilas Peka
Palolan, tunnus komennuskannassa,
jäljittämiseen
vastaus
Komennolta: komennus 070341/0053 -
etsin laukaistu 162300 - jatkakaa
```

Minä ehkä kävelin häntä vastaan lähtiessäni.

IX

Kolmasosa minusta on sitä, mitä se oli joskus vuosia sitten, kun Tyrannia valitsi minut salaiseen palveluunsa, CAGEen. Kolmasosa on robotiikkaa. Kolmasosa biotekniikkaa. Kaikki osat voivat elää yhdessä vain muutaman minuutin ajan, viritystilassa, kuten nyt. Viritys tuo kaksi CAGEn antamaa osaa eloon, mutta samalla se tappaa sitä, mikä oli olemassa ennen CAGEa. Ja jos tuo osa kuolee, kuolevat kaksi muutakin.

Kaikki kolme osaa voidaan toki tappaa nopeamminkin. Vaikkapa KERillä. Vaikkapa muutaman sekunnin kuluttua.

Nousen portaat parilla loikkauksella. Kuulen Palolan askeleet, kun hän yrittää hiipiä kohti porraskäytävää. Paetakseen vai väijyäkseen takaa-ajajiaan? Väliäkö sillä.

Hän on kulman takana. Voin nähdä hänen ruumiinsa hehkun kulman takaa. Hän pitää enemmän ääntä kuin kymmenen Etäluotoa.

Ei, se on vain tarkkuuskuuloni.

komento

Vapauta superadrenaliini

Maailma muuttuu hitaaksi. Äänten oktaavi laskee kiitäväksi hetkeksi, kunnes kuulimet sopeutuvat taas elintoimintoihini.

Astun esiin nurkan takaa.

```
lähetys, maksimiprioriteetti
Palola: ASENTO!
```

Palola seisoo aivan edessäni, hänen KERinsä osoittaa rintaani. Hän seisoo jäykkänä, komentoni hämäämänä. Melkein voisin odottaa hänen todella ottavan asennon, niin syvälle ohjelmoinnin avulla juurrutettu kuri on uponnut meidän kaikkien mieliin. Mutta minulla ei ole varaa, eikä oikeutta, riskeihin.

Silloin, kun CAGE otti sen, mitä olin ennen, ja teki minusta sen, mitä olen, lääkärit sanoivat minulle:

- Ei ole todennäköistä, että kukaan ihminen pystyisi liikkumaan sinua nopeammin.

Itse en usko, että se on edes mahdollista.

Vasen käteni tarttuu KERin piippuun. Palola tuskin ehtii nähdä sen liikkuvan. Heitän piipun ylöspäin liikkeellä, joka vääntää aseen hänen kädestään samalla, kun isken oikealla jalallani hätä kylkiluihin. Kuulen kolmen niistä katkeavan, sitten hän tömähtää rikkonaiseen betoniseinään ja vajoaa veltosti lattialle.

komento

Sulje superadrenaliini. Vapauta rauhoitteet

Maailma tulee taas nopeammaksi, minä hitaammaksi. Heitän KERin lattialle, työnnän terät esiin kynsieni alta ja astun Palolan luokse.

Hän on tajuton ja hengittää vaikeasti. Tunnen lähes fyysistä pahoinvointia - minun ei olisi tarvinnut va-

hingoittaa häntä. Ei ainakaan näin pahasti.

Yksi sormiteristäni pystyy toimimaan injektioruiskun tavoin. Työnnän sen hetkeksi hänen ihonsa alle ja vapautan kivunpoistajat ja piristeet.

Hetken kuluttua hän alkaa tulla tajuihinsa. Hänen silmänsä avautuvat, tuijottaen mitään näkemättä ja tarkentumatta pimeyteen, minun lävitseni, seinien lävitse

komento

Sulje kaikki

Viritys katkeaa. Terät vetäytyvät, näköni hämärtyy, kuuloni putoaa normaalille tasolle, hehkuva toimintovalikko hiipuu pois kuin kekäleet Josephin nuotiossa, Orkneyllä vuonna 2222. Tunnen taas ympäröivän kylmyyden, ja värisen.

lähetys

Komennus 070341/0053:Tänne. Palola täytyy kantaa.

Komento: Lähettäkää ambulanssikopteri koordinaatteihini. Pidätetty loukkaantunut. Yksi poliisi kuollut.

Etsin: Palaa Komentoon

Partio, Etsin ja Komento kuittaavat. Otan varusvyöstäni valaisimen ja suuntaan sen Palolan kasvoihin. Hän sulkee silmänsä.

- Miksi? Minä kysyn.

Palola on hiljaa. Ilmeisesti hän ei kuule minua

lähetys

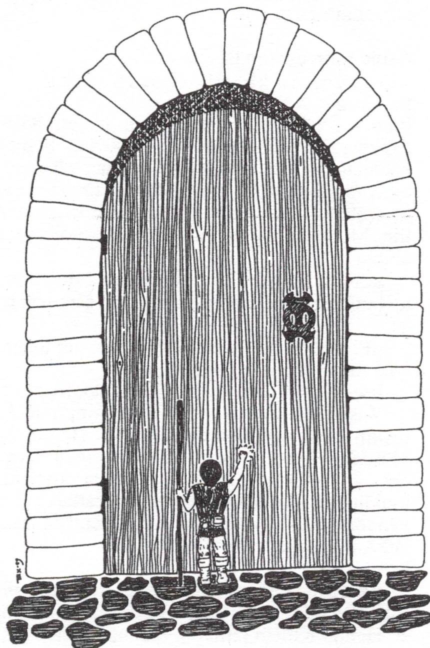
Palola: Miksi?

Hänen silmäripsensä värähtävät.

- En tiedä, hän kuiskaa tuskin kuuluvasti. Hän yskii veristä vaahtoa.

Sammutan valon ja odotan pimeässä ambulanssin ja Komennus 070341/0053:n saapumista.

Tilaa SPINin wanhoja numeroita!

Jos kokoelmastasi puuttuu jokin SPINin vanhoista numeroista on ongelmaan yksinkertaisempikin ratkaisu kuin vaaroja täynnä oleva matka seuramme arkistolle. Tilaa puuttuvat lehdet kotiisi!

Lähetä tilauksesi seuran osoitteeseen:

Turun Science Fiction Seura ry.
PL 538
20101 Turku

Älä lähetä tilauksesi mukana rahaa. Me lähetämme sinulle tilaamiesi lehtien mukana postisiirtolomakkeen jolla maksat tilauksesi.

Wanhat SPINit maksavat seuraavasti: numeroon 1/1987 sakka **7mk/kpl**, numerot 1-4/1987 **10mk/kpl** ja numerosta 1/1988 **12mk/kpl**. Tilauksiin lisätään postikulut.

Seuraavia SPINejä on vielä saatavissa (huom joitakin numeroita on erittäin rajoitetusti):

2/82 Murtosaaren kansi, King-Con spesiaali. Ölanderin fanzine-palsta, Jerrmanin sarjakuva, Elon englanninkielinen novelli ym. 28s.

3/82 Murtosaaren kansi, Russ Manning, Mäentakan artikkeli fantasiataiteilijoista, Haarikon novelli, King-Con raportti ym. 28s.

4/82 Kiven kansi, Peltosen Swecon raportti, Frazeta, Oikarisen novelli ym. 32s.

1/83 Murtosaaren kansi, Scifi-rock I, Freas, Rekusen novelli, Murtosaaren Winsor McCay artikkeli ym. 32s.

2/83 Frazettan kansi, Scifi-rock II (Rick Wakeman), ensimmäinen sf-palkinnon (myöh. Atorox) voittajalista, novelleja Keräseltä, Reku-selta, Tuohinolta, Haarikolta ja Ronnilta. 24s.

3/83 20. lehti. Mannisen kansi, Krenkell, Bilal, Reku-sen artikkeli satiirista Tarzan-kirjoissa, Jerrmanin sarja-kuvan viimeinen (?) osa, Raittilan & Mannisen sarjakuva, Ramón Pazin novelli ym. 36s.

4/83 Parhamaan kansi, Mannisen sarjakuva, Rekusen jatkonovellin ensimmäinen osa ym. 32s.

1/84 Jonesin kansi, Mäentakan artikkeli Jonesista, Lohikäärmeen luolasta (AD&D raportti), novelleja mm. Virtaselta ja Kilveltä, Harjun jatkosarjiksen ensimmäinen osa ym. 32s.

2/84 Parhamaan kansi, Atorox-palkinnon voittajalista, Raittilan & Mannisen sarjakuva, Lohikäärmeen luolasta, novelleja mm. Virtaselta ja Lehdolta, ym. 32s.

3/84 Parhamaan kansi, Merirannan artikkeli Simakista, Rekusen jatkonovellin viimeinen osa, raportti Suomen Science Fiction -Kirjoittajien yhdistyksen perustavasta kokouksesta, Mannisen sarjakuva ym. 32s.

4/84 Krenkelin kansi, Laatikaisen novelli, Sinisalon & Mannisen sarjakuva, Hypénin artikkeli Bettelheimin kirjasta Satujen lumous, Merirannan artikkeli Wyndhamista & Hinkkasen Wyndham-bibliografia ym 36s.

1/85 Redondon kansi, peli-teemanumero, Raittilan & Mannisen sarjakuva, lohikäärmeen luolasta, Hinkkasen novelli, artikkeleita Runequestista, tietokoneseikkailupeleistä, pelikirjoista ym. 32s.

2/85 Parhaman kansi, Mannisen sarjakuva, novellit Ahoselta ja Rekuselta, Hinkkasen Kaikkiruokaisen päiväkirjasta ym. 32s.

4/85 Pinin kansi, Elfquest-teemanumero, Pohjolan ja Mäentakan Elfquest artikkelit, Kiven Judge Dredd esittely, Sinisalon & Mänttärin sarjakuva, Laatikaisen novelli ym. 32s.

1/86 30. lehti. 10-vuotis juhlanumero. Mannisen kansi, Ölanderin ja Hinkkasen artikkelit fandomista, Sinisalon & Mänttärin, Parhamaan, Harjun ja Leppäsen & Mannisen sarjakuvat, artikkeleita TSFS:n historiasta kirjoittajina Piha, Hedman, Haapio, Gustafsson; Elon, Virtasen ja Oikarisen novellit ym. 60s.

2/86 Mannisen kansi, raportti 10-vuotisjuhlista, Atorox voittajalista, Sinisalon & Mänttärin sarjakuva, artikkelit bioastronomiasta ja unista, Virtasen ja Laatikaisen novellit ym. 32s.

3/86 Murtosaaren kansi, raportti & artikkeleita Finncon 86:sta (mm. Peltosen "Fantasiakirjallisuus - mytologioiden uusiokäyttöä"), Mannisen & Öhmanin sarjakuvat, Harjun jatkosarjakuvan vii-meinen osa, Lehdon novelli ym. 40s.

4/86 Mannisen kansi, kauhuteemanumero, Sanerin, Roimolan ja Laatikaisen novellit, Mannisen sarjakuva, Väisäsen artikkeleita kauhusta ym. 36s.

1/87 Grönholmin kansi, Contact 87 -raportti, Johansonin ja Supisen novellit, Lehdon runo, Heikkisen & Grönholmin sarjakuva, ensimmäinen Kaunotar on hirviö Manniselta, Grönholmin jatkosarjakuvan ensimmäinen osa ym. 36s.

2/87 Grönholmin kansi, Contact 87 kuvaraportti, Laatikaisen novelli, Mäentakan artikkeli Kingistä, Kaunotar on hirviö ym. 32s.

3/87 Harjun kansi, Atorox-voittajalista, Ramón Pazin novelli, Grönholmin jatkosarjiksen viimeinen osa, Kaunotar on hirviö ym. 36s.

4/87 Toivosen kansi, ensimmäinen peukaloruuvi (Supinen), novelleja mm. Salmiselta, Ervastilta ja Hinkkaselta, Ervastin runo, Kaunotar on hirviö ym. 40s.

1/88 Grönholmin kansi, peukaloruuvissa Jerrman, Santikon sarjakuva, Ervastin runo, Virtasen ja Mahnalan novellit, Kaunotar on hirviö ym. 40s.

2/88 Toivosen kansi, Atorox-voittajalista, Mannisen sarjakuva, Merirannan Simakmuistokirjoitus, Hinkkasen ja Markkasen novellit, Väisäsen artikkeli Ballardista, Kaunotar on hirviö ym. 40s.

3/88 40. lehti. Roimolan kansi (valokuva), jalkapalloraportti, juttu Euroconista, Sanerin novelli, Sirkiän artikkeli Outsiderista, peukaloruuvissa Hinkkanen, ensimmäinen pelipalsta, Mannisen & Korhosen & Toivosen sarjakuva, Kaunotar on hirviö ym. 40s.

4/88 Mannisen kansi, peukaloruuvissa Sinisalo, Sirkiän & Supisen novelli, pelipalsta, Kaunotar on hirviö ym. 36s.

1/89 Toivosen kansi, Parkkisen sarjakuva, Ervastin ja Salmisen novellit, Santikon Kurténia ja Goldingia vertaileva artikkeli, pelipalsta, sarjakuvapalstalla Batman, Ervastin runo, Kaunotar on hirviö ym. 48s. Uusi kätevä koko! (A5)

2/89 Niemen kansi, sarjakuva-teemanumero, Santikko, Toivonen, Ruokosenmäki, Hurtta, Laitinen, Parkkinen, Niemi, pelipalsta, Kaunotar on hirviö ym. 44s. Jättikoko! (A4)

3/89 Parkkisen kansi, novellinumero: Hurtta, Väisänen, Pohjola, Laajarinne; Peukaloruuvissa Boris Hurtta, Atorox-voittajalista, pelipalsta, antikvaarikatsaus, Kaunotar on hirviö ym. 52s. (A5)